

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ

Fakulta humanitních studií

Institut mezioborových studií Brno

Mužská prostituce jako sociální a patologický problém

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Hana Šnajderová, CSc.

Vypracoval:

Bc. Lukáš Rybka

BRNO 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Mužská prostituce jako sociální a patologický problém“ zpracoval samostatně a použil jen literaturu uvedenou v seznamu použité literatury, který je součástí této diplomové práce.

Elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné.

Praha 26. března 2012

.....

Bc. Lukáš Rybka

Poděkování

Děkuji tímto PhDr. Haně Šnajderové, CSc. za odborné vedení práce, za cenné rady a velmi podnětné připomínky, které mi během psaní této diplomové práce poskytovala.

Lukáš Rybka

Obsah

Úvod	2
1 Základní vymezení prostituce	5
1.1 Definice pojmu prostituce	5
1.2 Formy prostituce.....	6
1.3 Legislativní rámec prostituce.....	11
1.4 Historie mužské prostituce	13
2 Příčiny prostituce	25
3 Následky prostituce	34
3.1 Zdravotní následky	34
3.2 Sociální následky.....	41
3.3 Psychické následky.....	45
4 Prevence prostituce	47
4.1 Primární prevence.....	48
4.2 Sekundární prevence	49
4.3 Terciární prevence.....	50
5 Výzkumné šetření.....	53
5.1 Charakteristika výzkumného šetření.....	53
5.2 Kazuistiky.....	54
5.3 Shrnutí dat výzkumného šetření	73
5.3.1 Služby společníka	74
5.3.2 Eskort služby	77
5.3.3 Amatérské / individuální služby	79
5.3.4 Služby pouličního prostituta	83
Závěr.....	88
Resumé	91
Anotace.....	92
Použitá literatura.....	94
Seznam příloh.....	99

Úvod

Lidské sexuální chování je v zásadě determinováno biologickými dispozicemi, nicméně okolnosti vnějšího prostředí mohou podstatně modifikovat jeho konkrétní projevy. Každý člověk se rodí do určitého společenství, do určitého historického období charakterizovaného v rámci dané kultury i určitou sexuální morálkou, tedy kodifikovanými i nepsanými a pouze tradicí předávanými normami. Ty pak podstatným způsobem mají vliv na postoje i chování lidí. Vnější podmínky ovlivňují v rámci psychosexuálního vývoje dítěte mezi jiným i vytváření konceptu pohlavní role, partnerských vztahů, morálních postojů, aj.

Pudovost člověka je od počátku lidských dějin regulována, ať už náboženskými systémy či zákony. Tyto normy, typické pro daný kulturní okruh, jsou pak předávány především rodinnou výchovou, vlivem školy, vrstevnických skupin a celým společenským prostředím (kulturními a náboženskými tradicemi, masmédií, politickými a filozofickými systémy).

Politické a filozofické systémy v nejobecnějším slova smyslu sankcionují konkrétní projevy sexuálního chování i sexuální morálky dané doby. Je proto pochopitelné, že obsah toho, co je v sexu považováno za „normální“, je do značné míry determinováno konkrétně historicky, a není tedy neměnné.

Sexuální morálka našeho kulturního okruhu je ovlivněna především judeo-křesťanským pojetím sexuality, které přineslo v této oblasti podstatnou restrikcí původně velmi volně pojatých norem. Naše postoje v této oblasti jsou jistě výrazně konzervativnější než postoje starých Helénů či starých Slovanů, u nichž bylo v oblasti sexuálních projevů povoleno téměř vše, co nenarušovalo práva ostatních.

V našem století došlo pravděpodobně k největším změnám sexuální morálky a sexuálního chování lidí za posledních tisíc let. Od jeho počátku jsme svědky uvolňování spojení mezi manželstvím a sexem. Toto uvolnění v našem kulturním okruhu souvisí především s rostoucí sekularizací společnosti, odklonem od striktní sexuální morálky židovsko-křesťanské náboženské tradice a současně i s překonáním tradičního modelu rodiny patriarchálního typu. Mění se model soužití mužů a žen – stále přibývá párů

vychovávajících své děti mimo manželství, jednopohlavních párů, rodin pouze s jedním rodičem či dětí žijících ve dvou rodinách svých rozvedených rodičů.

Většina změn sexuálního chování se týká především žen (snižování věku prvního styku, zvýšení počtu partnerů, nárůst předmanželských sexuálních zkušeností i dívek zahajujících pohlavní život před zákonnou věkovou hranicí). Tyto skutečnosti jsou pravděpodobně odrazem měnící se ženské role v moderní společnosti, odklonu od tradičních hodnot, od společnosti centrované na rodinu ke společnosti založené spíše na individualistických hodnotách. Souvisí to též s vývojem ekonomiky sociálního státu a liberální vlády, kdy se žena vymanila z pasivní role, v níž doposud patřila muži, a postupně se začala stávat rovnoprávnou partnerkou, která hodlá prosazovat své zájmy stejně vehementně, jako muž.

Vývoj v naší zemi byl však v posledních desetiletích v této oblasti odlišný. Minulý režim na jednu stranu umožnil ženám dříve než v západních zemích vstoupit do zaměstnání a funkcí považovaných předtím za doménu mužů (ekonomická nutnost k tomu vedla i ty ženy, které by se tohoto práva rády vzdaly), na druhou stranu ale uzavřel zemi před vlivem světových trendů (např. před vlivem sexuální revoluce, snahou o zrovnoprávnění sexuálních menšin, apod.). Je proto logické, že v mnoha aspektech týkajících se sexuální morálky, postojů či chování došlo u nás po listopadu 1989 k bouřlivému vývoji a podstatným změnám.

K těm nejviditelnějším patří změny v oblasti komerčního sexu. Projevily se ve zvýšení pouliční prostituce, v nárůstu sexuální turistiky, ve vzniku erotických klubů, sexshopů a erotických telefonních linek, v exportu sexuálních pracovníků do zemí západní Evropy a v podstatě volného prodeje pornografie, sexuální inzerci, apod. Kromě prostituce a pornografie, které i za minulého režimu samozřejmě v utajené podobě existovaly, jsou zmíněné fenomény pro českou populaci nové a zastihly většinu obyvatelstva i legislativu nepřipravené.

Téma prostituce bývá dosti kontroverzním, emotivním a díky pohledu do historie, tématem permanentně aktuálním. Troufám si tvrdit, že tomu tak bude i v budoucnu, neboť pokud je tu neustálá poptávka, vždy se objeví někdo i na straně nabídky.

O tom, že je prostituce patologickým jevem, není sporu. Zapříčiňuje sociální vyloučení a degradaci lidské osobnosti, přináší mnoho zdravotních rizik, je spjata

s kriminalitou nejrůznějšího druhu a v neposlední řadě je jednou z forem tzv. šedé ekonomiky. Takový fenomén je pro společnost nežádoucí a měl by být minimalizován.

Za cíl diplomové práce jsem si stanovil objasnit problematiku specifického druhu tohoto fenoménu - mužské prostituce. Chtěl bych proniknout do světa prostituujících osob, odhalit jejich životní osudy a vliv prostituce na jejich sociální život. Pokusím se popsat sociální a psychologické faktory ovlivňující prostituční chování a následky z tohoto konání vyplývající a jakým způsobem proti nim brojí prevence, jelikož prostituce je preventabilním jevem.

Základní přístup k řešení problému byl přístup systémový, k provedení průzkumu jsem zvolil metodu sociálního interview.

1 Základní vymezení prostituce

1.1 Definice pojmu prostituce

Samotný pojem prostituce je možné vymezit hned několika různými způsoby, a to vždy z pohledu oblasti, která se jej snaží pro daný případ definovat. Lingvistický výklad pojmu, který se do češtiny dostal až někdy ve druhé polovině devatenáctého století z francouzštiny, odkazuje na latinské slovo "prostituere" ve významu "veřejně se vystavovat". V přeneseném významu označuje pak někoho, kdo se vydává na obdiv, kdo se nabízí k veřejnému smilstvu nebo kdo vystavuje své pohlavní orgány. Tento výraz se začal používat až v pozdním středověku k označení lidí, kteří si poskytováním erotických služeb vydělávali na živobytí.¹

Pro zaměření sociálního pedagoga je zřejmě nejbližší označení z oblasti sociologie, genderových studií a sociální práce. Na prostituci je zde nazíráno jako na **poskytování sexuálních služeb za úplatu**,² přičemž tato definice je dále přejímána a rozšiřována jinými autory.

Například s touto definicí se ztotožňuje Sochůrek a doplňuje, že se jedná o „specifickou reakci na sexuální potřeby členů společnosti“.³ Například Malinová⁴ rozlišuje úplatu materiální a nemateriální povahy. Bártlová si naopak všímá častého střídání partnerů coby průvodce v uvolněných morálních vztazích moderní doby a tak přidává přívlastek promiskuity u prostituujících se osob.⁵ Pojem „sexuální služby“ je vykládán jako jakýkoliv způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby. Není tedy uvedeno, že se jedná striktně o soulož jakožto přímý styk pohlavních orgánů, ale může se jednat i o dotyky na jakékoli části těla či (vzájemnou) onanii. Z právního hlediska neexistuje v tomto smyslu rovnítko mezi slovy „pohlavní styk“ a „soulož“, jak to ostatně vyplývá ze soudního rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích⁶. Jak

¹ Vaníčková, E.. Dětská prostituce. Praha: Grada, 2007, s. 9.

² Giddens, A., Sociologie. Praha: Argo, 2000, s. 183.

³ Sochůrek, J. Vybrané kapitoly ze sociální patologie II. díl. Sociálně patologické jevy. 2001, s. 26.

⁴ Malinová, H. in Matoušek, O. et al. Sociální práce v praxi. Praha: Portál, 2005, s. 254.

⁵ Bartlová, S., Sociální patologie. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 1998, s. 31.

⁶ Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11. srpna 1994, sp. značka 4TO 518/1994.

dále tuto myšlenku rozvádí Mitlöchner⁷, lze v prostituci spatřovat chování spočívající v poskytování sexuálního uvolnění za úplatu, tj. za peníze a jinou odměnu, jakou jsou třeba dárky, protislužby či protekce.

Pro tuto práci tedy budu využívat rozšířené definice pojmu prostituce jakožto poskytování sexuálních služeb za úplatu, ať už v materiální či nemateriální podobě, ve spojení s relativně častým střídáním partnerů v sexuálním styku.

1.2 Formy prostituce

Termín prostituce lze členit dle mnoha různých hledisek. Zde je pro přehled uvedeno několik hlavních z nich.

Tím prvním, které se hned nabízí, je dle subjektu, který sexuální služby vykonává, a to na prostituci

- a) ženskou,
- b) mužskou,
- c) dětskou.

Z hlediska věkových skupin ji lze dále dělit na

- a) dětskou,
- b) dospělou a
- c) prostituci poskytovanou seniory.

Na základě dobrovolnosti subjektu věnovat se prostitučnímu chování rozlišujeme prostituci

- a) dobrovolnou (pro obživu svou či rodiny, pro peníze či pro zábavu) a
- b) nedobrovolnou (přinucení osobou blízkou nebo cizí).

Bližším kritériem je vymezení, zda jde o čistou formu nebo navázanou na další aktivity sexuálního byznysu, tedy prostituci

- a) samou o sobě,
- b) jako součást pornografického průmyslu,

⁷ Mitlöchner, M. Erotika a paragrafy. Praha: Grada publishing, 1999, s. 87.

c) jako součást obchodování s lidmi.

Z pohledu vymezení vztahu zákazník – klient se zaměřením na pohlaví subjektů jí dělíme na

- a) heterosexuální (převážně vykonávanou ženami) a
- b) homosexuální (převážně mužskou) prostituci.

Dle časového hlediska, resp. intenzity poskytování sexuálních služeb existuje prostitute

- a) dočasná (jednou či několikrát vykonaná služba a nadobro ukončená),
- b) příležitostná (jakožto doplňující zdroj příjmu) a
- c) trvalá (coby hlavní zdroj příjmu).

V sociologických antropologických studiích se často setkáme s dělením prostitute na

- a) pohostinnou,
- b) chrámovou (někdy též náboženskou či přímo rituální) a
- c) legální (zákonem uznanou).

V těchto případech však prostitute nebyla provozována za účelem sexuálního ukojení, ale úkolem bylo získání odměny či výhody, odpuštění, odvděčení se či protekce, tedy byl sledován ziskový účel. Bližší pojednání o tomto druhu dělení je dále rozebráno v kapitole o historii mužské prostitute.

Prostituci též můžeme členit podle typu prostředí, v němž se odehrává, a to na

- a) privátní,
- b) hotelovou,
- c) bytovou,
- d) barovou (klubovou) a
- e) pouliční a silniční.

U tohoto rozdělení je vhodné přiblížit stratifikaci jednotlivých osob poskytujících na daném místě a v určeném čase sexuální služby.

Privátní prostituce stojí na pomyslné špici kastovního systému. Často se o ní hovoří jako o prostituci „na úrovni“. Setkáváme se zde s vlastní, početně omezenou a tudíž relativně stálou klientelou. Není výjimkou, že po určitou dobu je společnice / společník „vydržován“ pouze jedním klientem. U tohoto druhu prostituce nejsou poskytovány jen sexuální služby, ale zejména reprezentace na společenských událostech, obchodních jednáních či veřejných akcích. Jedná se totiž o atraktivní, vzdělané a kultivované ženy a muže s příjemným vystupováním. Právzorek takovýchto osob lze hledat u antických héter či japonských gejš. Příjem z této činnosti dosahuje až několika desítek tisíc korun měsíčně.

Rozdíl mezi privátní a **hotelovou prostitucí** není nijak markantní. Tkví v tom, že klientela není stabilní, neboť se převážně jedná o zahraniční hosty, kteří jsou na několik dní ubytováni v hostitelské zemi. I zde platí, že poskytovatelé mají vyšší vzdělání. Znalost cizího jazyka je nutností. Frekvence poskytování sexuálních služeb roste v době konání mezinárodních veletrhů, velkých společenských a sportovních událostí. Úroveň poskytovaných služeb se samozřejmě odvíjí od úrovně hotelu. Pracovníci jsou závislí na pomoci zprostředkovatelů, povětšinou jsou jimi recepční, hotelový personál, taxikáři, průvodci hosta, apod. Cenová relace služeb není tak vysoká jako u předchozího druhu prostituce, avšak je stále vyměřena v desítkách tisíc korun měsíčně.

Novější formou hotelové prostituce, vzniknuvší původně v USA, je **eskort servis**. Zákazník si v pohodlí svého hotelu, ubytovny, bytu či jiného místa telefonicky objedná přes agenturu či individuálně na základě inzerce, ať už v tisku, erotickém časopise či na internetové stránce, sexuálního pracovníka. U každého takového jsou v katalogu uvedeny míry, fotografie, poskytované služby a samozřejmě cena. Ta je dohodnuta předem a je rámcově v tisícikorunách za jednotlivé služby.

U **bytové prostituce** jsou spektrum prostituujících se osob a škála poskytovaných služeb poměrně široké. Kontakt je navazován buď přímo v restauracích, barech či nočních podnicích, pomocí specializované tištěné či internetové inzerce nebo díky zprostředkovatelům (řidiči taxi, zaměstnanci restauračních zařízení a zábavních podniků). Nezřídka se zde vyskytuje třetí osoba, která vystupuje coby kuplíř svého příbuzného či blízkého. Provoz probíhá v bytech, a to ať soukromých, zapůjčených nebo pronajatých k tomuto účelu, což přináší snížení nákladů a tudíž i nižší sazby pro zákazníky z řad „střední třídy“. Proto i výdělek z této formy prostituce není nijak

závratný jako u výše jmenovaných druhů, činí maximálně pár tisíc korun za měsíc. S výkonem bytové prostituce je též spjata několik dalších patologických jevů (např. majetková trestná činnost, vydírání nebo ohrožování výchovy mládeže).

Profesionální přístup je naopak možné nalézt v exkluzivních nemovitostech nebo rozlehlejších, luxusně zařízených bytech coby **prostituci barovou** (někdy též klubovou). Je vykonávána v prostředí sex barů, masážních salónů, relaxačních a erotických podniků. Nabídka se uskutečňuje nikoliv formou sexuálních služeb, ale skrytě, jakožto taneční či pěvecké vystoupení, provedení masáže, terapeutického cvičení, apod. Zákazník platí nejen za umělecký výkon či relaxační uvolnění, ale též za útratu osoby, která tento úkon provádí. Jedním z úkolů je tedy objednávat si do určité, pevně dané částky alkoholické a nealkoholické nápoje či dezerty s přemrštěnou cenou. Mzda se pak pohybuje úměrně tomu v řádech tisíců korun. Zaměstnanci jsou starší 18 let, povětšinou cizí národnosti, legálně pobývajících na našem území a se zajištěnými pravidelnými lékařskými prohlídkami. Zkušenosti z razií Policie České republiky však říkají, že tomu tak není a na tento druh prostituce jsou nabaleny nejen stopy organizovaného zločinu (obchodování s lidmi), ale též mravnostní trestná činnost a násilná trestná činnost jako je omezování osobní svobody či vydírání.

Nejviditelnější, nejrozšířenější, nejrizikovější, nejproblematičtější, nejlevnější. To jsou jen některá nej..., která se k **pouliční a silniční prostituci** vážou. Díky těmto superlativům je nejvíce postižena represí ze strany státu i odsouzením od strany veřejnosti. Často bude na ní v této práci poukazováno, neboť nejlépe reprezentuje právě patologické jevy s prostitucí spojené.

Její charakteristika se dá shrnout do několika málo slov – sexuální styk je nahodilý, anonymní, rychlý a levný. Služby jsou obvykle poskytovány na veřejných místech v ulicích, parcích, průchodech domů či nádražních halách velkých i menších měst, u rušných dopravních tepen, parkovišť a lesních cest a dále pak v příhraničních oblastech a hraničních přechodech (u nás zejména se Spolkovou republikou Německo a Rakouskem). Lidé prodávající se formou této prostituce patří k nejnižším sociálním vrstvám. Nezřídka se jedná o mladistvé, mentálně nevyspělé, pohřešované osoby na útěku, jak od svých rodin, tak z výchovných ústavů a zařízení. Tito subkulturní delikventi mají nejen kriminální minulost, ale jsou též drogově závislí (zejména intravenózně). Tento profil je samozřejmě zobecněný, paleta prodejních osob je poměrně různorodá. Poskytovatel erotických služeb je objednán buď prostřednictvím

organizátora prostituce (tzv. pasák) nebo se nabízí sám. Právě osoby bez „pasáka“ se stávají nejčastěji oběťmi násilných trestných čin, ať ze strany zákazníka nebo konkurence. Jedná se o znásilnění, ublížení na zdraví, loupežná přepadení nebo dokonce vraždy. Na druhou stranu i značné procento trestných činů je páčáno na zákaznících v podobě krádeží, vydírání či fyzického napadení. Ze zdravotního hlediska se též jedná o nejohroženější skupinu. Nedodržují základní hygienické úkony, jsou to osoby závislé na drogách, neuplatňují zásady bezpečného sexu (buď z neznalosti či z důvodu vyššího zisku), praktikují samoléčbu a vyhýbají se tak lékařským prohlídkám.

Poskytování prostitučních služeb je tradičně pojímáno jako reálné počínání dvou, potažmo více osob na daném místě a v daný čas. Jedná se o nějaký přímý fyzický kontakt, avšak v posledních letech se díky rozvoji technologií můžeme setkat s novými druhy prostituce, a to ve světě elektronickém nebo též moderně – virtuálním. Služby jsou nabízeny ve formě od pouhého škádlení a imitace sexu po telefonu, chatování, přes zasílání erotických MMS zpráv, posílání materiálů (audio a video záběry, fotografie) se sexuálními aktivitami až po interaktivní vizuální kontakt pomocí webkamery.

U profesionálního sexu po telefonu je volající spojen s nahrávkou či se živým operátorem, který maximálně vychází vstříc jeho tužbám. Dochází zde k mísení vokální stimulace, kdy je předstírána sexuální či žádoucí aktivita s fantazijním podkladem, ve kterém se zrcadlí zákaznickovy představy a přání. Způsob platby je pomocí speciálního telefonního tarifu či platební kartou (spíše využíváno v zahraničí). V případě chatování často dochází k podmínce dobití kreditu mobilního telefonu či zaslání malého obnosu, aby protistrana i nadále komunikovala. Ke stejnému „obohacení“ dochází i přes zasílání SMS či MMS zpráv. Toto je však dále podněcováno prosbou o následné úplatné zaslání nějakého předmětu, který dotyčný dopisovatel vlastní. Povětšinou je to spodní prádlo, hygienické potřeby, parfém či jiné předměty s „vůní“ druhé strany. Cyber sex pomocí webkamery rozdělujeme na pasivní a interaktivní. Při tom prvním divák zaplatí určitou sumu, vybere si z široké nabídky to, co splní jeho sexuální žádostivost a nikterak nezasahuje do průběhu show. Při takovémto počínání sexuální pracovník poslouží velkému počtu zákazníků zároveň a znásobí tak svůj příjem za každý sexuální úkon. U druhého způsobu dochází k exkluzivitě – živé přenosy, při kterých jsou sdělovány přání konkrétního klienta pomocí krátkých zpráv či hlasovou komunikací a následně pak plněny. Futurologové tvrdí, že virtuální sex během několika málo let nabídne nevídané možnosti, již nyní je možné vyzkoušet tzv. 3D sex. Při něm je klient oblečen

do speciálního oděvu, který přenáší elektromagnetické vzruchy přímo do těla, takže vytváří iluzi tlaku, bolesti, něžného doteku, chladu či tepla. Následně je pak přiveden do místnosti k tomu určené, kde je napojen na řídicí jednotku, usazen ve zvlášť zkonstruované pohovku a po výběru správného prostředí, sexuálního pracovníka a služby uveden v rozkoš.

1.3 Legislativní rámec prostituce

Od samého zrodu prostituce se střídaly období, kdy se neomezeně rozrostla až do nejvyšších pater politiky s údobími tvrdých restrikcí, represí a kriminalizace, které stejně vždy končily rezignací jak ze strany státní moci tak i církevních hodnostářů. Postoje k ní byly různé, záleželo na konkrétní zemi a konkrétní době, zda zaujme stanovisko tiché tolerance, legalizování či naopak trestní postižitelnosti.

Na základě historického vývoje se dnes uplatňují tři legislativní přístupy⁸

- a) prohibice (represe),
- b) reglementace,
- c) abolice.

Striktní zákaz prostituce a trestní postih osob, jež ji provozují, organizují nebo z ní těží, přináší přístup **prohibice**. Efektivnost takového počínání se však ztrácí, neboť existence trhu nabídky a poptávky se přesune do ilegality. Prokázat a potrestat prostituci realizovanou v soukromí je tak prakticky neuskutečnitelné. Samotný problém se tak neřeší a státní organizace ztrácí kontakt s prostituční subkulturou. Navíc je nutné zřízení mravnostních oddělení policie, která prostituci po právu dozorují, vyhledávají a stíhají.

Reglementace se snaží díky legalizaci prostituce o nastolení určitých pravidel při jejím vykonávání (např. minimální věk prostituujících se osob, vymezená místa pro prostituci, podmínky pro provozování nevěstinců). Podřizuje se tak státní kontrole a dozoru, a to včetně navazujících preventivních, zdravotních a sociálních opatření (sexuální výchova prostitutů a jejich zákazníků, pravidelné lékařské prohlídky, poradenské služby). Tento postoj státem trpěné prostituce předpokládá registraci

⁸ Mitlöchner, M. Erotika a paragrafy. Praha: Grada publishing, 1999, s. 94.

sexuálních pracovníků, což takovouto potřebu nemají osoby prostituující se zejména pouliční a luxusní prostitutí.

Pod pojmem **abolice** si lze představit model, kdy prostituce není ani trestána, ani regulována. Postihovány jsou jevy doprovázející prostituci. Jedná se např. o nucení k prostituci, kuplířství, obchodování s lidmi za účelem prostituce. Nevládní organizace se pak starají o osvětu, mravní výchovu a vzdělávání prostituujících se osob. Tento postoj je možné vysledovat v současnosti v České republice.

Jak je patrné, ani jedna právní úprava a organizace prostituce není dokonalá. Všechny modely mají svá pro a proti a vymýtit prostituci je poměrně složité, neřkuli nemožné.

I přesto je, dle mého názoru, správné se přiklonit k reglementačnímu modelu, který by se kombinoval s mravní, zdravotní a sexuální osvětou a poradenskými službami. Je vhodnější tento fenomén právu alespoň do nějaké míry podrobit a podřídít jej určitým pravidlům, aby došlo k eliminaci a regulaci negativních vlivů s ním spojených.

V České republice zastávaný model abolice s sebou přináší problém v podobě nedostatečné právní úpravy prostituce. Nižší správní celky se proto snaží o úpravu ve své vlastní pravomoci. Stav věci je totiž takový, že prostituce sama o sobě, ač zakázána, trestná není. Jako trestné lze považovat pouze kuplířství. Tyto snahy však naráží na mnoho právních úskalí, neboť chtějí řešit na regionální úrovni to, co republiková úroveň zakazuje a stejně tak povětšinou toto jednání vede k nepřijatelnému rozšiřování trestně právního postihu a nahrazování trestního zákona.⁹

V roce 2008 Praha připravila první návrh, který navázal na materiál zpracovaný Ministerstvem vnitra České republiky v roce 2005. Nově předkládaný návrh v roce 2010 byl upraven mimo jiné na základě doporučení a připomínek obcí a krajů, právních expertů a neziskových organizací působících v této oblasti. Podle tohoto návrhu by bylo možné vykonávat prostituci jen ve veřejných domech nebo v soukromých prostorách osoby, která prostituci provozuje nebo u jejích klientů. Zákaz provozování prostituce by se vztahoval na veřejná prostranství. Zároveň by tu však byla možnost obcí stanovit eventuální výjimku z takového zákazu, ve které by bylo určeno

⁹ Mitlöchner, M. Erotika a paragrafy. Praha: Grada publishing, 1999, s. 87.

místo a čas, kde a kdy by bylo možno prostituci na území obce nabízet nebo provozovat. Kontrolu povinností vyplývajících ze zákona by prováděly obecní úřady obce s rozšířenou působností, obecní úřady, Policie České republiky a obecní policie.¹⁰

1.4 Historie mužské prostituce

Zachytit přesný historický vývoj mužské prostituce je velice složité. Nalézt onu pomyslnou nit v publikacích, které se věnují historii prostituce, není nikterak snadné. Na mnoha místech mizí, bez jakéhokoliv vysvětlení, aby se jinde vynořila a tvořila stěžejní část daného historického období. Tato práce však nestaví na analýze jednotlivých údobí, informuje rámcově o dění na poli tohoto fenoménu a je na čtenáři, aby se studiem uvedené bibliografie přiblížil tématu z historického pohledu.

Mužská prostituce nikdy nebyla velikášsky proklamována a ani nedosáhla takového rozsahu a významu jako ženská prostituce. Důvody jsou nasnadě. Potenciálních pánských zákazníků je menšina a co se týče její heterosexuální podoby – jen hrstka žen byla v takovém postavení a na takové výši, aby si ji mohly dopřát. Nezapomínejme, že ekonomické a společenské závislosti na mužích se žena zbavuje až v průběhu 19. století, radikálněji pak se začátkem 20. století. V historických análech tak narazíme spíše na zmínky o homosexuální mužské prostituci, kterých se budu při svém exkurzu dějinami držet.

Prostituce, tak jak jí známe dnes, se začala objevovat až se společenskými změnami, zejména s příchodem institutu manželství při přechodu matriarchátu v patriarchát. Je nutné si uvědomit, že ono okřídlené „prostituce je stará jako lidstvo samo“ není pravdivé, neboť pokud se podíváme do rané historie, uvidíme, že tomu tak ani být nemohlo. Člověk žil v tlupách nebo jim obdobných společenských formacích, kde si byli všichni rovni, neznali majetkovou nerovnost, panství jednoho nad druhým. Vztahy nebyly nijak omezovány, ani citově, ani sexuálně. Byly nevázané, volné, bez zákazů a omezení. Neexistoval tedy incest, promiskuita ani prostituce.¹¹

¹⁰ Praha připravila návrh zákona o regulaci prostituce, 6. září 2010.
http://www.praha.eu/jnp/cz/home/magistrat/tiskovy_servis/archiv_tiskovych_zprav/praha_pripravila_navrh_zakona_o_regulaci_1.html

¹¹ Schnabl, S. Muž a žena intimne. Osvěta, 1982, str. 5-19.

Značného rozkvětu dosáhla prostituce již ve třetím tisíciletí př. Kr. ve východních říších, vrcholu tehdejší civilizace. V onu dobu se vázala na chrámy, pro které byla nemalým ziskem a zdrojem části příjmu. Zvláště vysokých příjmů z tohoto sexuálního odvětví hospodářství dosahovala prostituce v Babylonu.

Nejstarší chrámový nevěstinec, o kterém se dochovaly záznamy, ležel ve městě Uruk na území nešemitských Sumerů. Byla to svatyně nejvyššího boha Anu. Dceři tohoto boha, Ištar, byla kultovně zasvěcena i skupinka mužů - prostitutů. Vedoucím tohoto chrámu byl velekněz, který se honosil titulem „ukkurum“.¹²

V chrámech náboženských kultů Velké matky Kybelé, pocházející ze staré Sýrie (konkrétně Frýgie) a u kultu Artemidy na Předním východě se zase zdržovali eunuši. Těm bylo vytýkáno přílišné katamitské chování – v ženském převleku se oddávali rituální prostituci.¹³ Pro upřesnění, chrámem se zde nemyslí jen budova jako taková, ale i jeho přímé okolí, přidružené zahrady, různá podloubí a zákoutí, kde se tyto náboženské radovánky odehrávaly.

Institucionalizovaná součást kultovních praktik byla obvyklá i u jiných kultů při chrámech na Blízkém východě. V čase soupeření pohanských náboženství s monoteistickým judaismem dávaly přednost prostitutům též chaldejské a midjanitské kultury.¹⁴

Ačkoliv se objevily zásadní zákazy homosexuálního styku (3. kniha Mojžíšova, 18 a 20) a i hřmotné spílání proroků, chrámovou prostituci se v Izraeli zcela vymýtit nepodařilo. Stejně jako v Babylóně jí zastupovali mužští „svatí“ – kedešim a kedešot. A protože před chrámem Jahvovým nebyla tato činnost tak výnosná, provozovali prostituti své řemeslo ve vesnicích, a to pro pocestné. Společnost si jich však nevážila, označovala je hanlivě jako „psy“.¹⁵

V těchto dobách dochází k formování různých náboženství, která profitovala z neznalosti lidí, ngramotnosti, nevysvětlitelnosti přírodních úkazů, apod. Různým přírodním jevům lidé přiřazovali nadpřirozené schopnosti bohů, jejich náklonnost či naopak hněv. K jejich udobření pak snášeli různé dary a podstupovali oběti. Pohlavní akt se stal jakýmsi druhem bohoslužby a byl využíván k rituálům Kultu plodnosti.

¹² Lewinsohn, R. M. Světové dějiny sexuality. Praha: Naše vojsko, 1992, s. 23.

¹³ Fanel, J. Gay historie. Praha: Dauphin, 2000, s. 89.

¹⁴ Graves, R. Řecké mýty. Plzeň: Mustang, 1996, s. 120.

¹⁵ Lewinsohn, R. M. Světové dějiny sexuality. Praha: Naše vojsko, 1992, s. 24.

Napodoboval tak prvotní akt vzniku – zplození světa. Proto se podle Fafejta¹⁶ nejedná o prostituci ve smyslu, který byl definován na začátku této diplomové práce a považuje pojmenování této rituální soulože za „chrámovou prostituci“ vynálezem západní společnosti.

Se stejným drobnohledem lze pohlížet na pohostinnou prostituci. Byla jen obdobou ceremoniálu přijetí hosta v obydlí, kdy je mu hlavou rodiny umožněn pohlavní styk s vlastní ženou, dcerou či otrokem, a to na důkaz úcty a vážnosti hosta. Ten, ať už se jednalo o potulného žebráka nebo bohatého kupce, následujícího dne za tento čin majitele obdaroval.

U dávných Římanů byl, co se týče mužské prostituce, bezbřehý výběr. Byli zde chlapci pro potěšení různých věkových kategorií, barvy pleti a tělesné konstituce, kastráti přinejmenším tří druhů (podle použité metody a dosaženého výsledku), otroci poslušní svého pána a další podobné existence.

Z náboženské prostituce se vcelku rychle stala prostituce legální, a to převzetím zavedeného řádu a řízení tím, že se z chrámů přestěhovala do vyhrazených domů. Mezi prostitutky měli převahu otroci, valnou většinou cizinci. Důkazem jsou nám jejich jména na nástěnných nápisech v Pompejích. Sám Hadrián se pokusil omezit prodejnou mužskou lásku zákazem prodeje otroků řemeslným otrokářům. Lucius Verus, spoluvladař Marka Aurelia v letech 161-169, prý naopak chlapeckou prodejnost podporoval. V paláci si zřídil krčmu, kde se dával obsluhovat prostitutky i prostitutkami.¹⁷

Prodejnost mladých Římanů, některých dokonce ze vznešených rodů, se též objevovala a v nemalém měřítku. K nejstarším představitelům mužské prostituce však náleželi potulní zpěváci, šprýmaři a herci, souhrnně nazýváni jako kynédi. Lepšího postavení se dostávalo konkubinům, stálejším vydržovaným milencům římských občanů.¹⁸

Největší konkurencí prostitutek, a také jejich dražší variantou, byli tzv. chlapečci pro potěšení. Těch bývalo v římských lupanárech (nevěstincích) někdy víc než žen a dívek. Zájem o ně je připisován faktu, že byli považováni za odborníky na felaci a

¹⁶ Fafejta, M. Úvod do sociologie pohlaví a sexuality. Věrovany: Piszkiwicz, 2004, s. 10-11.

¹⁷ Záruba, H., Votoček, J. Dějiny lásky. Populární obrazy z dějin snubnosti, manželství a prostituce od pravěku až po dobu nejnovější. 2. díl. Praha: Nakladatelství L. Šotka, 1925, s. 314-315.

¹⁸ Tamtéž, s. 304-326.

poskytovali tak mužům větší požitek. Navíc byl sex s mužskými prostitutky vykládán jako něco mnohem vznešenějšího než styk se ženou, která byla brána za podřadné stvoření. Mužské homosexuální prostituci nahrával i zakořeněný názor, že šíření nemocí a infekcí mají na svědomí ženy, všeobecně označované jako nečisté.

K pouliční prostituci sloužily obchodní stezky, lemované křovinami a náhrobky anebo zákoutí křivolakých uliček, jakými byla Via Sacra či Via Appia, ztrácející se v Kampánii. Tyto ulice tvořily římskou zábavní oblast, takže odtud nebylo možné vyhnat mužské prostitutky, kteří si svou zářivě modrou tógu umělecky našasili tak, aby vypadala jako ženské šaty. V těchto uličkách se pak návštěvníci ztraceli v různých „salonech krásy“, aby pečovali nejen o svá těla, ale i o uspokojení ducha a chůtí. Jejich přání plnili voňavkáři a vlásenkáři, manikéři, pedikéři, epilátoři či jiné profese, při kterých docházelo k nabourání intimity těla. Někde existovaly i speciální školy pro otroky, například v Massilii (Marseille), kde se chlapci a dívky speciálně školili v poskytování oněch služeb.¹⁹

Antický Řím byl k homosexuálním projevům tolerantní, k homosexualitě jako takové však nikoliv, neboť byla projevem nedostatečné mužnosti. S nástupem monoteistickým náboženstvím tolerance končí, a tak za křesťanských císařů se podařilo vytlačit mužskou prostituci alespoň z ulic. Uvnitř domů žila zřejmě stejně dlouho jako otroctví. Až císař Domitianus zakázal tento druh prostituce a vyklešťování dětí a otroků, kteří posléze sloužili coby zženštilá podoba mužských prostitutů.²⁰

Ani Staré Řecko nezůstávalo pozadu v prodejnosti mužů. Otrokům, kteří se propůjčili tomuto obchodu a poměrně dobře si tak vydělávali, se říkalo hetairekos.

Poměrně rozšířenou institucí zde byla pederastie, která nesla prvky římského obdivu a lásky k chlapcům. U Řeků však nabírala odlišného směru a bylo jí užíváno v úplně jiné konotaci. Rozhodně se nelze ztotožnit s názory, že se jednalo o formu mužské prostituce či dokonce pedofilie, neboť jak ukazují poslední antropologické studie, jde o přechodový rituál podobný iniciačnímu procesu, který je dosud k vidění u některých přírodních kmenů. Chlapec, který se má začlenit do světa dospělých, musí projít segregací, během které žije odděleně od komunity a pomocníkem na cestě mezi dětstvím a dospělostí mu být šaman.

¹⁹ Bassermann, L. Nejstarší řemeslo. Kulturní dějiny prostituce. Praha: Mladá fronta, 1993, s. 65.

²⁰ Tamtéž, s. 61.

Ve starém Řecku dospělý muž vystupoval jako školitel takového chlapce, a to včetně sexuálních zkušeností, a tak se stal i jeho milencem a seznamoval takového chlapce se všemi schopnostmi potřebnými ke vstupu do světa dospělých.²¹

Pederastie byla v Řecku značně rozšířená už v době před vpádem Dóřů v 6. století př. n. l. Mladý Athéňan byl povinen se naučit jistým poznatkům, dovednostem a obratností u grammatisty, kitharisty a paidotriby (tj. učitelů písma, hudby a tělocviku). Výchovu mravní zajišťoval paidagogos, což byl otrok osobně přidělený v zámožných rodinách k chlapci, aby jej všude doprovázel. Tento otrok však nemohl být vzorem svobodného člověka a otec na takové záležitosti neměl čas, byl zaneprázdněn politickými záležitostmi. Jediný, kdo by mohl mít pozitivní vliv na takové chlapce byl dospělejší jedinec.²²

Dřívější řecký výchovný model, sloužící k rozvoji osobnosti, byl následující. Žák, tj. eromen (milovaný) se podřizoval na základě vzájemné lásky ve všem svému učiteli, tj. erastovi (milovníku). Erast zde přebírá roli „staršího bratra“ či „náhradního otce“. Instituce pederastie byla natolik ceněná, že se jednalo o individuální a privilegovanou záležitost a byla určena jen plnoprávným občanům. Přístupná byla jen mladíkům z vyšších kruhů, neboť výchova byla nákladná a vedla muže k tomu být lepší občan či voják, tím otrok či žena nemohli být.²³ Dalším omezujícím kritériem byl věk aktérů. Eromenem se stával chlapec po dvanáctých narozeninách (stanoveno zákonem) a v osmnácti, někdy však dříve, tuto funkci opouštěl. Určujícím kritériem byl rozvoj druhotných sexuálních znaků jako růst ochlupení, vousů či změna hlasu. V době mezi funkcí eromena a erasta, což bylo povětšinou mezi 18. a 25. rokem, prožíval mladík údobí pohlavní nezralosti. Nastala poté fáze, kdy bohatý aténský muž vedl zahálčivý život a věnoval se své výchovné funkci erasta až do svých 30-40. Po této prožité etapě se jakožto zodpovědný občan oženil a zplodil děti.²⁴ Je nutné zdůraznit, že homosexuální chování nebylo součástí jeho sexuální identity, byla to přidělená sociální role.

I přes toto institucionální vymezení homosexuálního vztahu se našly excesy, které zapříčinily rozkvět prodejné lásky chlapců. Proto se rozhodly Atény vydat zvláštní zákony omezující tuto výdělečnou činnost. Jedním z nich bylo ustanovení, kdy pokud

²¹ Vaníčková, E.. Dětská prostituce. Praha: Grada, 2007, s. 15-16.

²² Fanel, J. Gay historie. Praha: Dauphin, 2000, s. 56.

²³ Fafejta, M. Úvod do sociologie pohlaví a sexuality. Věrovany: Piszkiwicz, 2004, s. 115.

²⁴ Galán, J. E. Lásky a sex ve starém Řecku. Praha: Euromedia Group - Ikar, 2003, s. 63-65.

pronajal otec, bratr, strýc, poručník či jiný představitel rodiny hochu ke smilstvu, nebude trestán hoch, nýbrž jeho pronájemce a nájemce, a to stejným dílem. Jiný zákon Solona výslovně stanovuje zákaz pro Athéňana, který propůjčil své tělo prostituci, stát se archontem (tj. být členem sboru devíti nejvyšších vládnoucích úředníků), knězem, právním zástupcem či vůbec vykonávat nějaký státní úřad.²⁵

Naproti tomu na druhé straně zeměkoule se k těmto radovánkám zhýralí čínští vévodové hrdě hlásili. Tamní zdroje zaznamenávají případy mladých chlapců, kteří udržovali vztahy s dospělými muži nebo byli pro homosexuální styk (luan-tchung) drženi. Z období Chan (206 př. n. l. - 220 n. l.) se nám zachovaly záznamy o hýčkání několika „pi“ (favoritů) přímo vládcem. Význam „pi“ nabírá vícero významů, všeobecně se za ním skrývá muž či žena, který podlézavostí získal pánovu přízeň tím, že jej podporoval v jeho nectnostech.²⁶

Stejně tak čchingský učenec Čao I nám přináší svědectví o tom jak v období dynastie Severní Sung (960-1127) existovala skupina mužů, kteří se živili prostitucí. Za éry Čneg-che (1111-1117) byl prý vyhlášen zákon, který těmto prostitutům určoval sto ran bambusovou holí a velkou pokutu. Během období dynastie Jižní Sung (1127-1279) aktivity mužských prostitutů pokračovaly. Chodili po ulicích oblečení a nalíčení jako ženy a byli organizováni do cechu. Čao I dodává, že tak vypadal vrchol mužské homosexuality; v jiných obdobích tento jev nebyl zřetelnější, než-li lze běžně očekávat ve vysoce kulturní a velmi smíšené čínské společnosti.²⁷

Ve Východořímské říši byla mužská homosexuální prostituce zprvu nejen tolerována, ale křesťanští císaři ji dokonce ve svých městech zdaňovali, a to v průběhu téměř dvou set let po přijetí křesťanství za státní náboženství. Stále větším upevnováním křesťanských pozic se začala praktikovat zásada, kdy pohlavní styk má vést k početí nového života. Protože mužská prostituce jistojistě tento cíl nenaplňovala, byli prostituté pronásledováni nejen jako hříšníci, ale zejména coby sodomité. Homosexuální prostituce na původním území římské říše byla zakázána již ve 3. století.

²⁵ Záruba, H., Votoček, J. Dějiny lásky. Populární obrazy z dějin snubnosti, manželství a prostituce od pravěku až po dobu nejnovější. 2. díl. Praha: Nakladatelství L. Šotka, 1925, s. 303.

²⁶ Gulik, H. van R. Sexuální život ve staré Číně: úvodní přehled čínské sexuality a společnosti zhruba od roku 1500 př. n. l. do roku 1644 n. l. Praha: Academia, 2009, s. 45.

²⁷ Tamtéž, s. 161.

Tělesný trest za její provozování nebo za nucení k ní byl prvně zaveden r. 309.²⁸ Avšak zmiňované zdanění bylo zrušeno až počátkem 6. století.²⁹

Náboženství středověku pohlíželo na sex jako na nečistý hřích. Křesťanství vyzývalo k pohlavní zdrženlivosti, odříkání a cudnosti. Jako náboženství chudých se obrátilo proti rozkošnictví bohatých se zvláštní tvrdostí. Přitom stále ztotožňovalo „pokušení těla“ se ženským pohlavím. V teologii prvních století nenajdeme ani náznak možnosti, že by muž mohl být stejným pokušením pro ženu, natož muž pro muže. I přesto panoval stále názor pocházející ze starověku, jež plynule přešel i do středověku, a to že placený sex je nezbytný jako ochrana před horším zlem – cizoložstvím a sváděním počestných žen. Takovéto počínání bylo možné spatřit u různých zařízení lázebníků, lázeňských či krčmářů.

Po příchodu Konstantina Velikého na císařský trůn se homosexualita stala veřejně odsouzením konáním, a to právě na podkladě působení převládajícího židovsko-křesťanského učení. Zde je cítit patrná proměna dobových postojů. V minulém století obvinění kněžího ze sodomie znamenalo maximálně degradaci v rámci církve a náboženské pokání, nyní však se homosexualita stala pádným důvodem pro mučení a upalování. O neutěšené situaci v Čechách svědčí tzv. Karolinský trestní kodex, vydaný roku 1353 Karlem IV. Podle něho měly být homosexuální styky krutě trestány.

Dochované zprávy však svědčí o tom, že mužská prostituce kvetla směle dál. Atmosféru rozmachu homosexuality doplňovala hustě se rozrůstající mužská prostituce, která ve 13. století zcela zaplavila určité pařížské ulice, z nichž uváděny jsou především rue Beaubourg a rue des Marmousets. Paříž, Benátky, Řím a jiná evropská města mohla v nadcházejících stoletích v tomto obchodu směle konkurovat Orientu. Právě z této doby, kdy se souběžně utváří v různých oblastech Evropy středověká a renesanční kultura, je zaznamenáno nejvíce údajů o prodejních gayích. Mnohde byla jejich činnost přímo zdatně organizována.³⁰ V pozdějších pramenech lze pak dohledat místa, kde se tito scházeli – sklady, školy, sloupořadí, hostince, nevěstince aj. K těm oblíbeným místům ctitelů mužské krásy patřily v Benátkách okolí křižovnického kláštera, zákoutí paláců

²⁸ Boswell, J. *Christianity, Social Tolerance and Homosexuality. Gay People in Western Europe from the Beginning of the Christian Era to the Fourteenth Century*. Chicago – London: The University of Chicago Press, 1980, s. 170, 124.

²⁹ Tamtéž, s. 131, 122.

³⁰ Záruba, H., Votoček, J. *Dějiny lásky. Populární obrazy z dějin snubnosti, manželství a prostituce od pravěku až po dobu nejnovější*. 3. díl. Praha: Nakladatelství L. Šotka, 1925, s. 429-432.

modenského a ferrarského vévody a též tajemné spodky gondol. Podle častých zápisů v městských listinách se poskytovateli mužské prodejné lásky stávali lazebníci a jejich pomocníci, zejména ti řeckého původu. Mezi jejich zákazníky ponejvíce patřili kněží, cizinci a šlechtici, někdy z dosti proslulých rodin. I zde se projevovaly snahy o perzekuci a tak schválením zákona z 15. srpna 1464 byla pederastii trestána upálením.³¹ Bylo možné stíhat nejen samotné prostitutky, ale i kuplíře, neboť jedno z ustanovení říkalo, že přičiní-li se někdo o něčí „sodomii“, má být potrestán stejným způsobem jako samotný sodomita. Jak nám však mnohokrát historie ukázala, veškeré zákazy vůči prostituci jsou marné, a tak se během 15. století v renesančních Benátkách rozmohla homosexuální prostituce natolik, že prý ohrožovala souběžné heterosexuální živnostenské služby. Vydržované a protežované prostitutky se staly největší zbraní francouzských králů v boji proti homosexuálnímu hýření.³²

V 15. století se Evropou prohnala epidemie syfilis, která dala vzniku morálnímu obrození, motivovaného nikoliv poznáním ale spíše strachem z nemoci. To též vedlo k boji proti veřejným lázním. Koupání přešlo do intimity a došlo tak k pomalému ústupu veřejného lázeňství. Že si však prostitutky z nemoci pranic nedělali, nám názorně ukazuje renesanční Anglie. V ní se můžeme setkat se třemi formami mužské prostituce. Tou první byly speciální nevěstince vypodobňované jako putyky, taverny a krčmy, službami odpovídající dané klientele. V okolí těchto zařízení se pohybovali mladé „duše“, procházející se uličkami Londýna a lákající své zákazníky ne levným špás. Konkurovali tak druhé formě prostituce, a to oficiálním sluhům a pomocníkům, kteří „vypomáhali“ svým pánům v domácnosti i na cestách. S tou třetí formou se šlo setkat v prostředí londýnských divadel za dob královny Alžběty I. a jejího nástupce krále Jakuba I. Takovéto „obchodní“ vztahy bylo možné zpozorovat mezi herci a jejich patrony.³³

Stejně tak v dalekém Japonsku se v období edo (počátek 17. až konec 19. století) začali objevovat herci divadla kabuki, kteří se v roli prostitutky učili poskytovat sexuální služby mužům, ale i ženám. Pověštinou byli najímání smlouvou na období deseti let coby posluhovači do divadel či nevěstinců. Označení kagama se pak vžilo pro ty mladé muže, kteří homosexuálním samurajům poskytovali erotické služby, zejména

³¹ Fanel, J. Gay historie. Praha: Dauphin, 2000, s. 103.

³² Bassermann, L. Nejstarší řemeslo. Kulturní dějiny prostituce. Praha: Mladá fronta, 1993, s. 99.

³³ Bray, A. Homosexuality in renaissance England. London: Columbia University Press, 1982, s. 22.

pak anální soulož. Jednalo se povětšinou o chlapce s velkým věkovým rozptylem – od 5 do 20 let. Díky vzácnosti takového počínání brávali přívrženci kagama vyšší plat za odvedenou práci a byli v celkové hierarchii gejš na vysoké úrovni. Mohli tak díky tomu být vpuštěni do soukromých příbytků či restaurací, kde se podíleli na přípravě rituálu pití čaje. Při tomto samozřejmě neopomenuli připomenout nabídku svých erotických služeb. Celkově ve společnosti požívali poměrně vysokého postavení, mladí kagemové byli velebeni a oslavováni svými patrony.³⁴

V postrenesančním období do konce 19. stol. se v Evropě myšlení a cítění člověka oprostovalo od názoru církve. Do popředí se dostávaly snahy o vytvoření si vlastního úsudku a nalezení vlastní cesty ke kýženému cíli. Zvláště vhodné předpoklady pro takovéto konání přicházely na přelomu mezi barokní velkolepostí a rokokovým rozkošnictvím, tedy začátkem osmnáctého století. Ovšem i v této době se církevní hodnostáři snažili sodomii porůznu postihovat. V teoretické rovině nebyla mužská homosexualita tolerována, avšak jak je známo, praxe je jiný svět. Na dvoře ve Versailles se několik šlechticů rozhodlo založit řád sodomitů, jehož stanovy zakazovaly členům poměr k něžnému pohlaví. Ludvík XIV. jej později zrušil, protože chování těchto mužů bylo považováno za negalantní.³⁵

Situace v Čechách se celkem neměnila. Trestní zákoník Karla V. (tzv. Karolina), pocházející z roku 1532, přisuzoval homosexualitě trest upálení zaživa. To Marie Terezie byla ve svém zákoníku z roku 1768 mírnější. Za prokázané homosexuální chování byla sankcí smrt a poté ostatky spáleny. Zlomový byl rok 1787, kdy Josef II. vydal zákon, který snižoval trest za homosexuální praktiky – trest smrti byl nahrazen žalářem. Ačkoliv byla mužská homosexualita právně postižitelná, koncem 18. století úřady zakročily vždy pouze v případech svedených mladistvých nebo v kauzách znamenajících společenské faux pas. Každodenní radovánky obyvatelstva byly úředního vláčení a tyranii ušetřeny. Důkazem budiž existence proslulé kavárny hotelu Šroubek na Václavském náměstí v Praze (dnes hotel Evropa), kde se nescházelo jen za účelem literární debaty.³⁶

³⁴ Leupp, P. G. *Male Colors: The Construction of Homosexuality in Tokugawa. Japan*: University of California Press, 1997, 132-135.

³⁵ Janošová, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. Praha: Karolinum, 2000, s. 43-45.

³⁶ Brzek, A., Pondělíčková-Mašlová, J. *Třetí pohlaví?* Praha: Scientia Medica, 1992, s. 111.

Posléze už se trestům jen ubíralo. Rakouský trestní zákoník z r. 1803 zavedl pro pohlavní styk s osobou téhož pohlaví ono proslulé „smilstvo proti přírodě“. Nový soubor zákonných ustanovení vydaný r. 1852 se v jádru nadále opíral o zákoník předchozí a platil v českých zemích až do konce r. 1950.

S koncem novověku končí i náhled na homosexualitu na základě eticko-náboženském coby hříšného konání a vpřed se derou nové odborné pohledy. Tím nejmarkantnějším je přístup medicinský. V roce 1896 definoval německý lékař Magnus Hirschfeld homosexualitu jako „třetí pohlaví“, mezistupeň mezi mužem a ženou. Tímto krokem se homosexualita brzy ocitla v lexikonu nemocí. O něco později byla vyslovena poprvé myšlenka, že homosexualita je vrozená.

Svoboda jednotlivce byla uplatňována nejen v postavení menšiny, ale též v postavení většiny, lépe řečeno její něžné části. Na počátku 20. století se začala žena prosazovat jako bytost rovna muži, se všemi z toho vyplývajícími právy a povinnostmi. Z pasivní role se ženy vymanily a čím dál tím více chtěly ukojit nejen své zájmy a talent, ale i erotické tužby.

Po ukončení druhé světové války zaznamenaly nejen Spojené státy americké, ale i evropské země vzedmutou vlnu prostituce, a to nejen té ženské. Nabývala však jiné formy, než dosud bylo u tohoto nuzného povolání zvykem. Z nevěstinců a vykřičených domů se staly zábavné podniky – bary a klubová scéna. Novou podobu prostituce přinesly i léta 60. a 70. se svými call-girls a call-boys. Dívky a chlapci „na zavolání“ plnili nejtajnější přání zákazníků přímo u nich doma nebo na sjednaném místě. Posun v nahlížení na prostituci lze přičíst novému trendu ve společnosti – tzv. sexuální revoluce. Toto období bylo charakterizováno liberálními a vysoce tolerantními postoji zejména ke zveřejňování nahoty, nudismu, prostitučnímu chování, pornografii, sexuálními deviacím „mírnějšího ražení“ (homosexualita, sadomasochismus), sexuální výchově na školách, všem formám antikoncepčních prostředků, apod. I po odeznění revoluce byly posunuté toleranční limity zachovány a společnost se tak stala daleko liberálnější.

Jakási „revoluce“ byla zaznamenána i v již nastíněné dekriminalizaci homosexuality, v českých zemích zakončená rokem 1961, kdy vstoupil v platnost nový trestní zákoník. Československo tak bylo jedním z prvních států na světě, které stejnopohlavní spojení povolovalo. Nový § 244 stanovil, že „*pohlavní styky osob téhož*

pohlaví starších osmnácti let nejsou trestným činem, dojde-li k nim dobrovolně, bez úplaty a za okolností, které nebudí veřejné pohoršení“. Trestné zůstalo jen erotické jednání osoby starší 18 let, která se pohlavně stýkala s osobou stejného pohlaví neploletou, brala za takové konání úplatu či svým vystupováním veřejně pohoršovala. Zejména poslední podmínka měla dosti extenzivní výklad a tak se pod touto záminkou zatýkali jedinci z tzv. růžových seznamů, které si Státní bezpečnost vedla. V té době mělo homosexuální sblížení značně nízkou sociální úroveň. Seznamování probíhalo po setmění v parcích, na veřejných toaletách či sportovních zařízeních ve formě anonymního dobrodružství. Takovýmto místům se říkalo „holandy“.

Prostituce v očích vládnoucí garnitury však fakticky neexistovala, neboť byla v příkrém rozporu se socialistickou morálkou, a jakožto buržoazní přežitek byla oficiálně zcela odstraněna. Nestíhala se však prostituce, ale příživnictví coby život vedený v hrubém rozporu se zásadami socialistické morálky, pro kterou povinnost pracovat byla základem všeho blahobytu. Na prostitutky ovšem toto ustanovení dopadlo jen minimálně, neboť zcela postačovalo, aby dotyčný měl někde sjednán zkrácený úvazek. Podezření, že si prostředky k obživě pořizuje nekalým způsobem nebo se nechává vydržovat, tak bylo zcela liché.

Velké oblíbenosti, tak jako za starověku, se těšily v 70. letech veřejné lázně. Sloužily nejenom pro očistu ducha, ale i těla a to zejména v tom smyslném významu. Krásní jinoši se nechávali pozorovat a posléze i zvát od movitějších návštěvníků lázní. K těm nejslavnějším bezpochyby patřily Karlovy lázně. Kromě nich se navštěvovaly i jiné lázeňské zařízení: komornější, do antiky laděné lázně Na slupi, prostorově rozlehlá Koruna, Smíchovské nábřeží či hojně navštěvovaný Žižkov. Všechny však byly udržovány stále méně a postupně zavírány. Stejněho osudu se dočkaly vyhledávané lázně v Brně, Plzni, Ústí nad Labem či Teplicích.³⁷

Pokud byla mladá generace let sedmdesátých označována jako lázeňská, ta o dekádu mladší nese název diskotéková. Těžiště večerní, noční a někdy i ranní zábavy spojené s posezením, popitím, nevázaným tancem a smyslným flirtováním se v 80. letech všeobecně přesunulo do diskoték. V Praze vznikly dvě gay diskotéky z dosavadních vináren – na Václavském náměstí a na Smíchově. V Brně pak vznikla jediná diskotéka - U Richarda, kterou v upravené podobě můžeme navštívit i dnes. To,

³⁷ Fanel, J. Gay historie. . Praha: Dauphin, 2000, s. 449.

že se zde navazovaly kontakty na jednu noc za pozvání na skleničku i za víc než to, není potřeba zmiňovat. Prostituté se přizpůsobili každé době a ani tato nebyla výjimkou.

Po sametové revoluci se pohled na mužskou prostituci změnil. Je brána jako něco běžného, co je průvodním jevem nově nabyté demokracie. V ulicích se zvýšil počet osob, které se dávaly (ne)dobrovolně za úplatu k mání. K vidění tomu tak bylo zejména u mezinárodních silničních tahů, v okolí nádraží a nově vznikajících gay klubů. Otevření hranic přivedlo těmto osobám do náruče movitější zahraniční klientelu a z Česka se tak stává vyhledávaná destinace sexturismu. V plenkách je tou dobou také pornoprůmysl, avšak díky prolomeným společenským konvencím se Češi v několika málo následujících letech stanou světovou špičkou ve výrobě gay pornofilmů. Bohužel i s pedofilní tematikou.

2 Příčiny prostituce

Prostituce není obecným sociálním jevem. Je sociálně determinovaná mnoha funkčně souvisejícími faktory, takže ji nelze určit jednu příčinu. Rovněž tak její formy jsou sociálně determinovány sociokulturním stavem příslušného sociálního útvaru. Existuje tedy řada teorií o příčinách prostituce a jejích sociálních funkcích.

Příčinné faktory vzniku deviantního chování lze rozdělit na endogenní a exogenní. Mezi endogenní faktory patří biologické vlivy (např. nadbytek hormonů v lidském těle, vrozené a vývojové vady) a psychické vlivy (např. porucha vztahu dítěte k rodičům, nedostatek pocitu lásky, poruchy osobnosti). K exogenním faktorům řadíme faktory sociální a kulturní. Sociálním faktorem podmiňujícím vznik deviantního chování může být zvýšená urbanizace, vliv sociální skupiny apod.³⁸

Podle Urbana a Dubského existují v současné době tři teorie, které zdůvodňují započetí prostituční dráhy. Rozdělují je na teorii sociologizující, psychologizující a biologizující. Konkrétních příčin je však celá řada.

Často se uvádí na prvních místech nespočet ekonomických faktorů, kdy se mladým mužům nedostává jimi požadovaného výdělku z pracovní činnosti či nedostatečného uplatnění na trhu práce z důvodu nekvalifikovaného vzdělání. Ovšem jak dokládají statistické údaje, v některých státech se vzrůstající hospodářskou prosperitou se procento prostituujících se osob zvyšuje. Minulý režim nám též ukázal, že i při skoro stoprocentní zaměstnanosti se prostituce vyskytuje, sice v latentní formě. V současné době se prostitucí zabývá stále více mužů, kteří mají vysokoškolské vzdělání, tudíž netrpí nijak hmotnou nouzí a ani nebyli k prostituci donuceni jinými ekonomickými okolnostmi či sociálním prostředím. Ve větší míře se objevují studenti vysokých škol, kteří si tímto způsobem vydělávají na studia či bujaré žití.

Společným znakem je však skutečnost, že tato činnost není vykonávána za účelem sexuálního ukojení, nýbrž pouze z důvodů zjištných. Většina mužů v tomto konání spatřuje vidinu rychle nabytých a poměrně snadno vydělaných peněz.

Sociologizující teorie chápou prostituci jako produkt špatných sociálních podmínek, chudoby a morálního úpadku rodiny. Sledují jak sociální prostředí,

³⁸ Urban, L., Dubský, J., Sociální deviace. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 56.

ekonomický kapitál a kulturu, tak i módní trendy ovlivňující chování člověka. Sociologie se při popisu prostituce opírá o celou řadu teorií, jimiž vysvětluje příčiny vzniku sociálních deviací. Např. je to teorie anomie, etiketizační teorie, subkulturní teorie, situační teorie, interakční teorie. Někteří sociologové kladou důraz především na ekonomickou stránku. Prostituce je vysvětlována jako jediná, byť extrémní, forma uplatnění individuálního, osobnostního kapitálu (sexappealu) a jeho ekonomické zhodnocení. Některé soudobé teorie interpretují prostituci jako specifický druh sociální směny – ekonomický vztah mezi zákazníkem a prodávajícím.³⁹ Ekonomická transakce stojí na vztahu, ve kterém se oba partneři citově neangažují. Spočívá na fungování principu nabídky a poptávky – pokud bude existovat poptávka po sexualitě bez citového vztahu, která nevyžaduje žádný dodatečný náklad mimo finančního (např. delší známost, dvoření, respektování milostných rituálů), pak na druhé straně bude existovat nabídka takovouto sexualitu poskytnout, potud bude existovat také prostituce. Z tohoto se vyvozuje i ona sociální nevyhnutelnost prostituce. Tato teorie tak za příčiny spatřuje například nedostatek peněz k obživě, závadové či kriminální prostředí či deficit vzdělání.

Vzpomeňme však úvahu K. Davise, který tvrdí, že ačkoliv jsou prostitutí velice dobře placení zaměstnanci, protože jejich průměrný příjem převyšuje, někdy až několikanásobně, příjem absolventů vysokých škol, naprostá většina dokonce sexuálně atraktivních mužů se prostitutky prostě nestává. Sociální status prostituta je totiž bez ohledu na jeho příjem tak nízký, že je z tohoto hlediska pro většinu mužů sociálně nepřítečlivý. Na druhé straně si nelze nevšimnout vzrůstajícího počtu mužů poskytujících sexuální služby, kteří se vysokoškolským titulem honosí.

Typickým sociologickým příkladem jsou spíše faktory, které významným způsobem formovaly osobnost člověka v dětství a dospívání. Jedním z nejdůležitějších je rodina jakožto prvotní instituce, ve které probíhá primární socializace. Rodina – základní, primární a neformální sociální skupina – významně ovlivňuje budoucí chování, neboť si v ní dítě osvojuje mravní normy a vytváří si hodnotovou hierarchii. Měla by plnit šest základních funkcí – biologicko-reprodukční, sociálně ekonomickou, ochrannou, rekreační a zábavnou, socializačně výchovnou a emocionální.⁴⁰

³⁹ Urban, L., Dubský, J., Sociální deviace. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 132.

⁴⁰ Kraus, B. Základy sociální pedagogiky, Praha: Portál, 2008, s. 81-83.

Rodina předává jedinci hodnoty, učí ho hrát základní sociální role v životě, učí jedince způsobům chování ve společnosti (funkce socializačně výchovná). Pokud však jsou dítěti vštěpovány negativní pravidla, špatný hodnotový žebříček či je mu vzorem osoba se závadovým chováním, může toto vést k přijetí nevhodných norem za své. Při rozpadu rodiny, ať už rozvodem či ztrátou jednoho z rodičů, nesmí rodina připustit ztrátu pocitu bezpečí, jistoty a lásky (funkce emocionální). V opačném případě dítě hledá citové zázemí v jiných sociálních skupinách, často deviantně jednajících. Stejně tak by mu rodina měla zajistit ukojení základních potřeb biologického, hygienického i zdravotního rázu. Obstarat mu stravu, ubytování, spánek, léčbu v případě nemoci, bránit jej vůči cizím lidem, apod. (funkce ochranná). Někdy je dítě nuceno okolnostmi tyto potřeby si samo zajistit a jediným prostředkem je v tomto případě pro něj krádež, žebrání či prostituce. Jakmile se rodiče nezajímají o volnočasové aktivity dítěte, nepovídají si s ním a netráví s ním čas (funkce rekreační a zábavná), nemohou mít pak přehled, zda-li se daný jedinec stýká se závadovými osobami, pohybuje se v negativním prostředí či se věnuje nevhodným aktivitám. Např. drogová závislost je častým spouštěčem prostituce coby snadné formy obstarání financí na dávku. Takové počínání se ovšem neděje jen v závadových rodinách alkoholiků, toxikomanů, delikventů či nezaměstnaných, ale i v rodinách, kde se dítěti dostává všeho nadprůměrně a dítě vždy dostane vše, na co si vzpomene.

S vývojovou teorií osobnosti v dětství a dospívání, s mutuálním vztahem rodičů a dětí či s pozdější reflexí v sexuální zaměření jsou spojovány **psychologizující teorie**. Celkově jsou orientovány na oblast sexuality a erotiky, i když některé jsou původem latentní. Teorie vysvětlují prostituci jako důsledek psychologické patologie nebo o důsledek poruchy osobnosti. Zkoumají se tedy psychické vlastnosti, charakterové rysy, inteligence a hodnotová orientace prostitutů. Prostituce samozřejmě předpokládá určité změny, deformace ve struktuře osobnosti, deformace v hodnotových orientacích a mravních strukturách. Z psychologických příčin lze jmenovat např. oblibu v nestřídmosti, luxusu a ve vysokém životním standardu a následnou ochotu podřídit tomuto životní styl i své chování. Teorie luxusu tvrdí, že se v měšťácké společnosti na kapitalistickém pozadí oddávají prostituci i muži, kteří tak činí nikoliv z nouze, ale jde jim o doplněk k vyššímu životnímu standardu, o možnost dopřát si luxus. Tato koncepce vystihuje značnou část prostituujících se osob, které u nás provozují prostituci v podobě společníků či eskort servisů.

Prostá přelétavost, variační potřeba erotiky a nutkání ke změně sexuálních praktik či partnerů též patří mezi psychologické faktory. V psychologickém náhledu na příčiny prostituce lze zaznamenat fakt, že mezi prostitutky je vysoký počet osob zneužívaných v dětství, což může často vést ke změně vztahu k vlastnímu tělu a sexu.⁴¹ Osobní zkušenost se sexuálním zneužitím v dětství je u prostituujících se osob signifikantně častější. Výsledky průzkumu projektu Šance jasně uvádějí, že dvě třetiny chlapeckých prostitutů byly v dětství sexuálně zneužity. Na základě formy zneužití pak můžeme dále předikovat další sexuální vývoj. Došlo-li k extrafamiliárnímu zneužití (zneužití cizí osobou) je pravděpodobná dráha dalšího sexuálního života směřována k prostituci. U modelu intrafamiliárního (zneužití uvnitř rodiny) se u chlapců v budoucnu objevuje sexuální agrese. Děti tělesně týrané či sexuálně zneužívané pak častěji utíkají z rodin či institucionální péče a na ulici hledají způsob obživy. Placený sex se jim v mnohém zdá efektivnější než kriminální aktivity.⁴²

Základem **biologizujících teorií** jsou vrozené sklony k prostituci u určitých mužů či somatické poruchy. Příčiny prostituce podle těchto teorií lze spatřovat v genetických a biologických rysech člověka a prostituce se tak jeví jako jedna z forem sociálně deviantního chování biologicky předurčeného. Dále tyto teorie vysvětlují prostitutivní chování na základě různých somatických poruch. Mezi příčiny prostituce z hlediska biologizující teorie tak můžeme zařadit například zvýšenou vzrušivost, respektive zvýšenou touhu mužů po sexu.⁴³

U psychologizujících teorií též hraje nutnou roli individuální motivační systém k danému chování. Motivaci, jež vychází z potřeb člověka, lze v obecném slova smyslu chápat jako podporování nebo tlumení činnosti daného jedince, aby něco konal nebo se takového konání zdržel. Tou hlavní motivací osob, které poskytují sexuální služby, je motivace ze zjištěných důvodů, tedy ekonomická. U pouličních prostitutů jí spíše charakterizujeme jako snahu o získání finančních prostředků na drogu či jinou návykovou látku prostřednictvím poskytování sexuálních služeb.⁴⁴

⁴¹ Urban, L., Dubský, J., Sociální deviace. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 132.

⁴² Vaníčková, E.. Dětská prostituce. Praha: Grada, 2007, s. 54.

⁴³ Urban, L., Dubský, J., Sociální deviace. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 132.

⁴⁴ Zvěřina in Truhlářová Z., Dvořáková S. Sociální aspekty sexuálního komerčního zneužívání. 2004, s. 12

Co se týče samotné motivace k prostitučnímu chování, ta postihuje více mladé chlapce než dospělé muže. Z fyziologického hlediska je chování mladých mužů více zatíženo k promiskuitnímu a neuváženému chování. Po stránce psychologické se považují chlapci za dobře ovlivnitelné, zejména pak ohledně věcí, útočících na jejich sociální integritu a týkajících se dokazování jejich maskulinní role. Méně však již akceptují přistoupení k rizikovějšímu chování či popření jejich sociálního statusu.

Analogicky k ženské prostituci lze vymezit motivaci mužů k prostitučnímu chování podle Malinové⁴⁵, a to třemi druhy.

U **motivace vnějším tlakem** je muž do nabízení sexuálních služeb donucen okolnostmi a okolím, převážně ekonomickými důvody (finanční tíseň). Často se do takovéto situace dostávají chlapci, kteří opustili (dětský) domov, ať již útekem či odchodem (díky dovršení 18 let či vyhozením z domu jedním z rodičů), a nemají v podstatě kam jít (praxe ukazuje, že mnozí chovanci již při svých předchozích útěcích se prostitučnímu chování vystavili). Nemají nejen kde přespat, ale též co jíst, kde vykonávat základní hygienu, nemají si s kým popovídat a poradit, co dál. Tělo je jediným platidlem, které chlapci u sebe mají, a je všeobecně přijímáno, pokud je mladé a neokoukané. Takovýto jev je příznačný pro pouliční prostituci.

Prostituční scéna tak přináší možnost okamžitého přísunu peněz a jak si ulevit od dlouhodobé chudoby, nedostatku příležitosti k zaměstnání, nemožnosti bydlet, někdy též od násilí (domácího nebo šikany ze strany jiných chovanců či „soukmenovců“ z ulice). Ačkoliv někteří klienti násilnické chování uplatňují, tito chlapci takové chování nepovažují za neobvyklé a hrubosti, použití násilí, ponižení a urážkám se ochotně podvolují. Zákazník je má za věc, se kterou si může dělat, co chce. Sama sexuální aktivita se tedy jedinci nelíbí, ovšem vidina odměny umlčuje jeho fyzickou bolest, svědomí i jeho nelibost či zhnusení nad sebou samým.

Motivace vlastní potřebou je poháněna jak ukojením sexuálních potřeb osoby s promiskuitním chováním, tak pocitem dobře vykonané „práce“, za kterou je zapotřebí řádně zaplatit. Řada takovýchto mužů je z dobře situovaných rodin a vychází z poměrně slušných sociálních podmínek. Hlavním heslem takto jednajících osob je spojení „dobrého s užitečným“ – za to, co mi dělá potěšení, dostanu ještě řádně zapláceno. Dochází tak k pocitu slasti a vzrušení, a to z obou atributů a na obou stranách směnného

⁴⁵ Malinová, H. in Matoušek, O. et al. Sociální práce v praxi. Praha: Portál, 2005, s. 253-255.

obchodu. Někteří muži mohou v tomto spatřovat prostředek k dosažení společenské profesní kariéry a úspěchu. Toto chování je typické pro eskortní a amatérské sexuální pracovníky.

Objevují se však i situace, kdy motivací vedoucí k prostitučnímu chování je touha po vyniknutí, po moci a slávě, po uznání a majetku. Tato touha pramení ze snahy ukázat ostatním (vrstevníkům, rodičům, aj.), že jsem lepší, úspěšnější a zajímavější. Postiženou skupinou bývají děti z finančně nižších vrstev společnosti, co si nemohou dovolit značkové zboží, výtobytky moderních technologií, kulturní a sportovní vyžití. Častým projevem je to však i u dětí dobře ekonomicky zaopatřených, které však strádají po stránce emocionální, duchovní a sociální. Pro některé jedince je obdiv zákazníka „prvním“ spontánně projeveným zájmem o jejich osobu a to dělá dotyčnému egu dobře. Vztah s rodiči je zde jen na úrovni povrchní komunikace, nezájmu o dítě a potlačení jeho individuality.

Podle posledního druhu je **motivace** k prostituci založena **na racionální úvaze**, že poskytování erotických služeb je zaměstnání jako každé druhé a oním způsobem je tedy možné si obstarat pravidelný měsíční příjem. K takovéto motivaci se povětšinou uchylují studenti, kterým vyhovuje notná nezávislost a svoboda – být „zaměstnán“ ve dnech volna, v noci, zkrátka dle aktuálního časového plánu. Provozování prostituce považují za schůdné, dočasné a provizorní řešení jak si přivydělat ke studiu, neboť sehnat částečný úvazek či brigádu je v jejich očích nelehký úkol. Naskýtá se jim však možnost časově flexibilní a finančně lukrativní (v krátkém časovém úseku získání poměrně vysoké sumy peněz) nabídky, jež využijí.

„Profesionální“ přístup k provozování sexuálních služeb bývá ze zdravotního hlediska nejméně rizikovým, neboť většina pracovníků je seznámena se zásadami bezpečného sexu a praktikují je. Mívá však svá úskalí spočívající zejména v tzv. windfall effectu. Jedná se o tendenci podělit se o zdroje, které jsme náhodně získali.⁴⁶ Propadne mu mnoho začínajících, kdy zpočátku disponují pro ně dosud nebyvalým množstvím peněz a nevědí, jakým způsobem s nimi naložit.

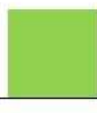

⁴⁶ Kameda in Bakalář P. Tabu v sociálních vědách. Praha: Votobia, 2003, str. 32.

Pokud se zmiňujeme o lidském sexuálním chování, je dobré na tomto místě připomenout jeho tři základní faktory. Těmi jsou sexuální motivace, sexuální výkon a sexuální kapacita.⁴⁷

Sexuální kapacita je pojímána jako schopnost sexuálního vzrušení a dosažení orgasmu. Tato kapacita se odráží v požadavcích na četost, intenzitu a trvání sexuálních aktivit. Je závislá na psychickém stavu jedince a zvláště na činnosti nervového a svalového systému. Ukazuje nám, co jedinec opravdu dělá. Stejně tak **sexuální motivace** závisí na psychických faktorech. Může být ovlivněna i úrovní určitých hormonů v těle. Jedná se o touhu po sexuální aktivitě. Vždy však záleží na konkrétní situaci, ve které se jedinec nachází a za jakých sociálních podmínek probíhá ono puzení. Tedy sexuální motivace nám říká, co chce dotyčný dělat. U **sexuálního výkonu** nezáleží na psychických a fyzických možnostech daného jedince, ale na příležitosti konat. Vyjadřuje, co dotyčný dělat může.

Je nanejvýš patrné, že tyto tři složky ne vždy jsou v souladu. Tyto tři faktory se v průběhu života různě mění. Například u mužů je sexuální kapacita nejvyšší krátce po pubertě. Ale, kvůli různým sociálním omezením, psychickým překážkám a nedostatku příležitosti, jejich skutečný sexuální výkon může být nízký. Svého vrcholu může dosáhnout o několik let později, když vzrostou jejich příležitosti, ale jejich kapacita není již tak vysoká jako před tím. Jaké jsou průměrné hladiny faktorů sexuálního chování u prostitutů a komparaci s jinými sociálními rolemi přináší níže uvedená tabulka.

⁴⁷ Zvěřina, J. Sexuologie (nejen) pro lékaře. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2003, s. 131.

	kapacita	motivace	výkon
mladý muž			
muž v produktivním věku			
senior			
prostitut			
kněz			

Obr. 1 Hladiny faktorů sexuálního chování u vybraných skupin

zdroj: vlastní

Jiným příkladem nesouladu projeveného chování a sexuální orientace jsou například pobyty ve vězení, v armádě, na internátech, apod., kde je znemožněn styk s osobami opačného pohlaví. Převažuje-li u jedince heterosexuální zaměření, pak při nejbližší příležitosti se navrácí heterosexuální chování zpět. Například v průběhu výkonu trestu je znemožněn přístup vězňů ke zboží, jehož přítomnost jedinec v civilním životě považoval za samozřejmý (alkohol, cigarety, oblíbené jídlo či pochoutka). Vznikají tak různé neformální obchody, kde se toto zboží směnou opatřuje. Avšak v důsledku sexuální deprivace se vytváří specifický systém predátorských homosexuálních vztahů, které narušují činnost těchto obchodů a dochází tak zároveň k udržení identity coby macho muže.⁴⁸

Prostituční chování je spatřováno také v zajištění ochrany pro nováčky, kteří musejí projít iniciačním rituálem znásilnění. Starší a zkušenější muž přebírá ochranu nad takovýmto „mladým masem“, výměnou za sexuální povolnost. Někdy je však za tyto služby nováčkovi zapláceno v naturální podobě výše uvedeným žádaným zbožím. Toto tradiční rolové rozdělení je pak promítáno i do budoucích partnerských vztahů. Ty

⁴⁸ Nedbálková, K. Má vězení střední rod? aneb Maskulinita a femininita ve vězeňských subkulturách. Sociologický časopis, 2003, ročník 39, č. 4, 2003, s. 473.

fungují na základě striktního rozdělení aktivních a pasivních rolí (maskulinita, agrese vůči femininitě, poddajnosti). Z toho následně plynou sociální konsekvence, kdy maskulinní muž určuje jakožto ochránce pravidla vztahu. Naproti tomu femininní muž se podvoluje, poslouchá a ukájí nejen ochráncův chtíč, ale i jeho každodenní potřeby jako je praní, žehlení nebo uklízení cely.⁴⁹

⁴⁹ Tamtéž, s. 474-477.

3 Následky prostituce

S prostitučním chováním je spojena velká řada projevů negativního jednání, které ve svém důsledku mají neblahý vliv na další vývoj daného jedince. Následky prostituce je možné shrnout do tří okruhů, a to zdravotního, sociálního a psychologického. Co se týče zdravotní stránky, je to především riziko přenosu pohlavních nemocí. V rámci sociálních jevů se lze setkat se sociální exkluzí, kriminální aktivitou, drogovou závislostí, viktimizací, apod. U posledního okruhu se následky prostitučního chování míní stresové situace, posttraumatická porucha, suicidální chování, sociální trauma či psychologické stigmata.

Za účelem zabezpečení rozvoje zdravé sexuality jedince i společnosti je zapotřebí, aby všechny společenské struktury definovaly sexuální práva, podporovaly je, respektovaly je a hájily všemi možnými prostředky. Jejich dodržováním sexualita, jakožto nedílná součást každé lidské bytosti, naplňuje přirozeným způsobem potřeby plného rozvoje jednotlivce a nevyvolává tak problémy níže popsané.

Jelikož právo na zdraví, na svobodu pohybu a volby, právo na rovnost a právo na důstojnost jsou nezbytnými lidskými právy, vznikly v tomto kontextu též sexuální práva, založená právě na těchto hodnotách. Tyto práva byla přijata Deklarací sexuálních práv ve Valencii v roce 1997. O několik let později byla rozšířena o práva na ochranu reprodukčního zdraví. Jejich detailní znění zpracované organizací Rozkoš bez rizika je pro přehled uvedeno v příloze A.

3.1 Zdravotní následky

Jak nám dokazují některé dílčí studie, je naprosto nepopíratelným faktem, že promořenost infekčními sexuálně přenosnými nemocemi je u prostituujících se osob vyšší než u běžné populace. Zdravotnické problémy prostituce, vztahované na Českou republiku, můžeme interpretovat z trendů vývoje zdravotního stavu celé populace a z obecných charakteristik jednotlivých pohlavně přenosných chorob, neboť neexistuje zákonná povinnost prostituujících se osob registrovat se a podrobovat se lékařským prohlídkám. Vychází se též ze studií, které provádějí jednotlivá lékařská a sociální

zařízení i neziskové organizace. Nelze však tyto čísla paušalizovat. U „honosnějších“ forem prostituce si společníci a kluboví prostituti jsou vědomi zdravotních rizik. I z důvodu ochrany klienta dbají na svůj zdravotní stav, provozují bezpečný sex a podrobují se z vlastní iniciativy pravidelným lékařským prohlídkám. Svojí zásadní roli zde však sehrává pouliční prostituce a z ní plynoucí rizikové faktory, k nimž patří zejména nedodržování základních hygienických zásad, nechráněný pohlavní styk a skryté či dlouhodobé inkubační příznaky nemocí, díky nimž dochází k pozdní lékařské diagnóze. Ze strany prostituujících se též nedostává vůle podrobit se pravidelným lékařským prohlídkám, kontrolám hygienické stanice či předběžným testům od streetworkerů. Tato hypotéza byla podpořena zejména v 90. letech 20. století výskytem epidemií pohlavních chorob, kdy se prostitutky místo vyhledání odborné lékařské péče spoléhali na domácí léčení.

Mezi pohlavně přenosné choroby řadíme bakteriální, virová a parazitární onemocnění, jejichž šíření je umožněno převážně nebo výhradně pohlavním stykem. V současné době je známo přes 30 nemocí označovaných mezinárodně jako „sexually transmitted diseases“ (STD = sexuálně přenosné nemoci).⁵⁰

Z medicínského hlediska se problematika STD dělí na tři skupiny

1. klasické pohlavní choroby
 - a) kapavka (gonorrhoea),
 - b) příjice (syphilis / lues),
 - c) měkký vřed (ulcus molle),
 - d) tzv. čtvrtá pohlavní nemoc (lymphogranuloma venereum – infekční bakteriální onemocnění vředového typu),
2. ostatní sexuálně přenosné choroby
 - a) záněty močové trubice nezpůsobené původcem kapavky (hlavně tzv. chlamydiové infekce),
 - b) kvasinkové záněty,

⁵⁰ Global strategy for the prevention and control of sexually transmitted infections: 2006-2015. Geneva: World Health Organization, 2007, str. 3.

c) virová onemocnění (cytomegalovirus, herpes virus, viry hepatitidy typu B a C),

d) kondylomata a další,

3. HIV / AIDS (Human Immunodeficiency Virus / Acquired Immune Deficiency Syndrome).

První skupina podléhá zákonným opatřením a epidemiologickému hlášení, neboť jejich včasné a řádné podchycení přispívá v boji proti jejich šíření. U posledních dvou jmenovaných nálezů z této skupiny je výskyt v našich podmínkách prakticky nulový.

Trestní zákoník definuje v § 155 postih pro toho, „kdo vydá jiného, a to buď úmyslně, nebo z nedbalosti, nebezpečí pohlavní nákazy těmito chorobami.“ Z hlediska právní teorie se jedná o typický ohrožovací delikt, kdy ke spáchání dochází samotným vznikem ohrožení pohlavní nákazou. K reálnému přenosu nákazy nemusí vůbec dojít. Pokud by tomu tak bylo, není toto kvalifikováno jako trestný čin ohrožování pohlavní nemocí, ale jde o trestný čin ublížení na zdraví.⁵¹

Při podezření z nákazy či onemocnění těmito nemocemi je dotčený povinen se podrobit vyšetření, a pokud je zjištěna infekce, pak se i léčit a absolvovat průběžná kontrolní vyšetření. Je též povinen označit osoby, se kterými byl v sexuálním kontaktu a osoby vystavené riziku STD. Jakým způsobem se hlásí takováto podezření, upravuje směrnice č. 30/1968 věstníku Ministerstva zdravotnictví o opatřeních proti pohlavním nemocem. Existuje též podle zákona č. 20/1996 Sb., o péči o zdraví lidu a vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 91/1984 Sb., o opatřeních proti přenosným nemocem povinnost zdravotnického zařízení provést depistáž⁵², dispenzarizaci⁵³ a postoupení pacienta příslušnému dermatovenerologovi.

Každá diagnóza s infekcí dané pohlavní nemoci je pro nakaženého člověka psychickým šokem. Tato zpráva mění způsob jeho dosavadního života, proto by měla být zprostředkována osobně odborníkem a nikoliv telefonicky či pomocí amatérsky provedených testů. Změny do životního stylu se promítají dvojnásob při zhoršení stavu

⁵¹ Mitlöhner, M. Erotika a paragrafy. Praha: Grada publishing, 1999, s. 78.

⁵² Depistáží se míní vědomé a cílené vyhledávání zdrojů nemoci u rizikových skupin či celé populace.

⁵³ Dispenzarizací se míní aktivní vyhledání, sledování a dohled nad osobami ohroženými nebo trpícími onemocněním, které v době zařazování do dispenzární péče nevyžaduje poskytování akutní zdravotní péče.

či s projevením příznaků a různých dalších obtíží. Při neléčených stavech či v případě léčby AIDS tak dochází k sociální izolaci pacienta a tento je čím dál tím více závislý na pomoci jiných lidí. Tito pacienti potřebují psychickou pomoc, morální a fyzickou podporu zdravotnických pracovníků, sociálních služeb, rodiny a svého okolí.

Není nezbytně nutné podat úplný výčet informací o pohlavních chorobách, nejedná se totiž o diplomovou práci věnovanou medicínské stránce věci. Bude tedy postačovat, když se rámcově zmíním o těch nejvýznamnějších a nejrozšířenějších, které postihují mužské prostitutky.

Nejčastěji se vyskytující STD je **kapavka**, způsobená bakterií zvanou *Neisseria gonorrhoeae*. Podle Světové zdravotnické organizace (WHO) se na celém světě každým rokem objeví odhadem 88 miliónů nových onemocnění.⁵⁴ V České republice byla skoro v druhé polovině 20. století vymýcena, ovšem v posledních letech je její výskyt na vzestupu, a to zejména díky právě nekontrolované prostituci a sexuálnímu turismu. V roce 2010 bylo do Národního registru pohlavních nemocí nahlášeno 756 případů kapavky, z toho 526 mužů. Incidence⁵⁵ činila u této choroby 7,2 případů na 100 tisíc obyvatel. Z hlediska regionálního rozmístění je výskyt kapavky koncentrován do Prahy, Jihomoravského kraje a Moravskoslezského kraje, což se dává za příčinu koncentraci rizikových skupin.⁵⁶

Kapavka je hnisavé onemocnění zejména močových cest a pohlavních orgánů. Infekce napadá též sliznici konečníku, nosohltanu a očí. Přenáší se zejména pohlavním stykem – genitálním, análním i orálním. Nepohlavní přenos je zaznamenán především nedodržením základních hygienických pravidel, např. znečištěným vlhkým ručníkem, žínkou nebo spodním prádlem. Inkubační doba u tohoto onemocnění je 2 – 7 dnů, někdy však může být i delší. Může probíhat akutně nebo chronicky s nepatrnými příznaky a obtížemi. Příznaky kapavky způsobují časté nutkání močení a bolest při močení. Při zánětu dochází k bolestem vystřelujícím do zad, stehů a střev. V případě

⁵⁴ Brožura Emergence of multi-drug resistant *Neisseria gonorrhoeae* – Threat of global rise in untreatable sexually transmitted infections.
[Dostupné z http://whqlibdoc.who.int/hq/2011/WHO_RHR_11.14_eng.pdf ke dni 12. 3. 2012]

⁵⁵ Incidencí se míní podíl počtu nově hlášených nemocných jedinců a počtu všech jedinců ve sledované populaci

⁵⁶ Zdravotnická statistika ČR - Pohlavní nemoci 2010.
[Dostupné z www.uzis.cz/system/files/pohl2010.pdf ke dni 12. 3. 2012]

neléčení nebo neodborného léčby může mít kapavka za následek revmatické horečky, chronické záněty, v závěru neplodnost a při infekci očí oslepnutí. Při včasné léčbě je naděje na rychlé a dokonalé vyléčení poměrně vysoká, ačkoliv přibývá kmenů kapavky, které jsou rezistentní vůči penicilínu a mnoha dalším antibiotikům.

Mezi nejrozšířenější STD v Evropě lze též řadit **syfilis**, bakteriální infekci, u které je původcem spirochéta *Treponema pallidum*. V roce 2010 bylo do Národního registru pohlavních nemocí nahlášeno 1022 případů syfilis (tj. incidence 9,7 případů na 100 tisíc obyvatel), z toho 668 mužů. Nejvíce případů syfilis u mužů se vyskytlo ve věkové skupině mezi 30 a 34 lety (29 %). Regionální rozložení syfilidy je podobné výskytu kapavky. Nejrozšířenější je v Praze, Ústeckém a Jihomoravském kraji.

K přenosu dochází převážně pohlavním stykem (koitálním, análním i orálním) a přenosem z matky na plod. Inkubační doba onemocnění je asi 3 týdny. Příjice probíhá ve třech stádiích, kdy se střídá fáze klinické manifestace a období bezpříznakové. V prvním stádiu se na místě vstupu infekce vytvoří po zhruba 3 dnech tvrdý vřed, který není bolestivý a během několika málo dní po zduření příslušných mízních uzlin vymizí. Vřed se někdy vůbec nevytvoří nebo může zůstat nerozpoznán. Po přibližně 8-10 týdnech od infekce nastává druhé stádium, započaté průnikem treponem do krevního řečiště. Chorobné příznaky jsou různé, někdy se stává, že dokonce žádné. Na různých místech těla se začínají objevovat syfilitické vyrážky, pocit horkosti a někdy též vypadávání vlasů. I tyto příznaky však po čase mizí. Po čas druhé fáze proniká bakterie tkáněmi celého těla, a tak až po letech (5-20 let) nastává třetí stádium, tzv. orgánová syfilida. V této fázi dochází k postihu orgánů chronickým zánětem. V případě neléčení či nedostatečné léčby vůbec může způsobit v posledním stádiu závažné poruchy osobnosti, demenci, tělesné deformace či úmrtí. Je-li infekce podchycena v prvních dvou stádiích, k takto závažným poškozením v dnešní době již nedochází a je jen minimum pozdních komplikací.

V posledních třech dekadách je v oblasti prevence STD nejvíce omíláno 7 písmen – HIV/AIDS. Podle statistických údajů UNAIDS (program Organizace

spojených národů v oblasti boje proti AIDS) se ke konci roku 2009 počet osob infikovaných virem HIV odhaduje na 33,3 miliónů.⁵⁷

U nás je k 31. 1. 2012 celkový počet diagnostikovaných pozitivních případů 1686 osob, u 343 osob došlo k nemoci AIDS a 178 osob v souvislosti s touto nemocí již zemřelo. Nejvíce případů připadá na obyvatele Hl. m. Prahy, Jihomoravského a Středočeského kraje. Nejčastěji se na přenosu podílí homosexuální přenos (celkově v 59,3 %). Většina případů je zjišťována u skupiny mladých dospělých, kde převážná většina nakažených jsou muži.⁵⁸

Syndrom získaného selhání imunity (**AIDS**) je způsoben virem HIV. Virus ztráty obranyschopnosti napadá T-lymfocyty, jeden z typů bílých krvinek, které hrají důležitou roli v systému lidské imunity. Vyskytuje se v tělních tekutinách, zejména v krvi, spermatu a vaginálním sekretu a mateřském mléce. Z toho plynou i cesty přenosu – všemi formami pohlavního styku, krví (např. společným užíváním infikovaných jehel u narkomanů či u nás skoro vyloučené míře při transfuzi) a z matky na plod (během těhotenství, porodu i kojení). Nejčastější cestou přenosu je nechráněný pohlavní styk. Nejvyšší riziko představuje anální sex, a to zejména pro pasivního partnera. Z tohoto pohledu, společně s vysokým počtem sexuálních partnerů, jsou prostitutky oddávající se homosexuálnímu styku tou „nejrizikovější skupinou“. Zde si dovoluji uvést poznámku ředitele Domu světla a tajemníka České společnosti AIDS pomoc Miroslava Hlavatého, se kterou se plně ztotožňuji. V rozhovoru pro Český rozhlas 1 – Radiožurnál zdůraznil, že nejrizikovější skupinou je každý, kdo sexuálně žije a žije bez kondomu.⁵⁹ Mělo by se tedy upouštět od pojmu „riziková skupina“ a naopak používat sousloví „rizikové chování“. Šíření infekce je zkrátka produktem lidského chování v konkrétním sociálním kontextu, a to není případ jen problému zvaný AIDS.

Po primární infekci HIV se už od 3-6 týdnů začnou v krvi tvořit protilátky, jež jsou ukazatelem HIV pozitivivity. Proto se doporučuje testy na HIV provést až po 8 týdnech od rizikového styku. Inkubační doba nemoci činí 2-15 let. Za jakou dobu

⁵⁷ AIDS Scorecards overview. UNAIDS Report on the global AIDS epidemic 2010. [Dostupné z <http://www.unaids.org/globalreport/AIDSScorecards.htm> ke dni 12. 3. 2012]

⁵⁸ Zpráva o výskytu a šíření HIV / AIDS za rok 2012 – leden 2012. [Dostupné z http://www.szu.cz/uploads/documents/CeM/HIV_AIDS/rocnizpravy/2012/HIV_AIDS_01_2012.pdf ke dni 12. 3. 2012]

⁵⁹ Pořad Českého rozhlasu 1 – Host Radiožurnálu (Miroslav Hlavatý) ze dne 1. prosince 2010. [Dostupné z <http://prehravac.rozhlas.cz/audio/2200502> ke dni 12. 3. 2012]

dojde k rozvoji onemocnění AIDS, ovlivňuje celá řada faktorů, jako je původní úroveň obranyschopnosti, životní styl, výživové návyky, zvládání stresových situací a mnoho dalších podmínek. Důležitá je ovšem včasné zahájená léčba. Nákaza se projevuje příznaky připomínajícími chřipkové onemocnění, horečkou a nočním pocením, vyrážkou či výrazným zvětšením lymfatických uzlin. Po odeznění příznaků může být nemocný několik měsíců i let bez dalších symptomů. Virus se však dál v buňce množí, napadá a likviduje další a další T-lymfocyty. Imunitní systém je nakonec natolik ochromen, že se postižený stává obětí banálních infekcí, které by jinak lidský život neohrožovaly. Každé, i lehké onemocnění představuje pro organismus zátěž. Člověk tedy neumírá na AIDS, ale na důsledky těchto infekcí. Infekce virem HIV je velmi komplikovaná. V současné době není známo sérum, jež by vedlo k úplnému uzdravení. Jsou však dostupné léky, které zpomalují průběh nemoci a nakaženému tak dokáží prodloužit život. Díky vývoji léčby se z infekce HIV stává spíše chronické nevyléčitelné onemocnění.

Dalším onemocněním je **hepatitida typu B**, zapříčiněná virem hepatitidy B (HBV). Přenos je zprostředkován spermatem, krví, poševním sekretem a slinami. Inkubační doba je poměrně dlouhá – od 6 týdnů až po 6 měsíců. Příznaky bývají podobné jako při chřipkovém či kožním onemocnění – únava, nechutenství a nevolnost, kožní vyrážky; někdy ani žádné nenastoupí. Typickými projevy jsou též žluté zbarvení kůže a očního bělma, tmavá moč a světlá stolice. Léčba hepatitidy typu B je, podobně jako u typu A, spíše podpůrná.

Bradavičnaté výrůstky objevující se především na pohlavním orgánu či kolem konečníku se nazývají **kondylomata**. Onemocnění je způsobeno lidským papilomavirem. I u tohoto onemocnění je přenos výhradně pohlavním stykem, a to ve všech formách, nejméně rizikovou je orální sex. Nejdříve se na postiženém místě objevují malé, bělavé až růžové útvary, které se během doby zvětšují co do počtu i do velikosti. Inkubační doba je přibližně 2 měsíce. Léčba se zaměřuje na likvidaci viditelných projevů (lokální cytostatika, lokální imunomodulátory, chirurgické a fyzikální metody). Jelikož není dostupná léčba virové příčiny, onemocnění se často vrací. Výskyt kondylomat v konečníku zvyšuje při análním styku riziko přenosu HIV až o 800 %.

Velmi časté onemocnění je též **trichomoniáza**, vyvolané prvkem bičenkou poševní. Jedná se o infekci výlučně přenášenou pohlavním stykem. Častější je spíše u žen, u mužů je projev mírnější či bez příznaků. Způsobuje zánět močové trubice, postihuje prostatu a semenné vajíčky či vyvolává zarudnutí zevního pohlavního orgánu. Inkubační doba je od 5 do 20 dnů. Léčba je poměrně snadná, ovšem musí jí podstoupit oba partneři. Neléčená nemoc se dostává do chronického stadia, kdy příznaky již nejsou patrné, ale nakažený jedinec se stává přenašečem. I toto onemocnění usnadňuje vniknutí HIV infekce do těla člověka.

Pokud nahlédneme na svět prostituce trochu detailněji, tak kromě výše uvedených zdravotních rizik spojených s STD nalezneme často též problémy se stravováním. Mnozí pouliční prostitutky zanedbávají stravu – jedí nepravidelně, v malém množství nebo vůbec. Za peníze získané prostitucí konzumují alkohol, cigarety a drogy, což často vyvolává poruchy nejen fyzické odolnosti, ale má i neblahé účinky na mentální zdraví. Jedná se především o deprese, poruchy osobnosti a sebevražedné sklony.⁶⁰

Problém také vyvstává s úhradou sociálního a zdravotního pojištění. U sociálního pojištění se doba, po kterou nejsou příspěvky placeny, nezapočítává do doby rozhodné pro nárok na starobní důchod. Rovněž nevzniká nárok na dávky vyplývající z nemocenského pojištění, tj. např. vyplácení nemocenské nebo podpory při ošetřování člena rodiny. Co se týče zdravotního pojištění, pokud toto není placeno, jsou veškeré lékařské úkony hrazeny z fondu pojištěnců, do kterého přispívají ostatní pojištěnci.

Stejně jako není prostituujícími osobami placeno zdravotní a sociální pojištění, nejsou hrazeny ani daňové odvody. Veškerou výdělečnou činnost prostituce totiž nelze kvůli nedostatečné legislativě zdanit, což pro stát představuje obrovské finanční ztráty.

3.2 Sociální následky

Z hlediska sociální stránky dopadů prostituce je potřeba uvést především destrukci veškerých sociálních vazeb. Na osoby provozující sexuální služby za úplatu je

⁶⁰ Flowers, B. R. Runaway kids and teenage prostitution. New York: Praeger Publisher, 2001, s. 90.

pohlíženo jako na nežádoucí členy a jsou odsouvány na okraj společnosti. U existence rodiny dochází k rozvratu až k samotné ztrátě rodinného prostředí. Netýká se to, jak je v předchozí podkapitole uvedeno, jen nemocných pohlavně přenosnými chorobami, ale i osob, u kterých se teprve začínají objevovat patologické jevy, jako jsou krádeže, podvody a chorobné lhaní. V takových případech se rodiny od jedince distancují a tento se uchyluje po ztrátě finančního, ubytovacího a sociálního zázemí k prostituci.

S touto ztrátou se rapidně snižují i životní standardy. Dochází též k přehodnocení dosavadního života a nastavují se nové limity žití. Hodnotová orientace je uzpůsobena novým podmínkám, ve kterých se jedinci nedostává základních sociálních potřeb a je nucen spoléhat se jen sám na sebe.

Problémy vyvstávají v budoucnosti se založením rodiny. Samotné nalezení partnera, který je schopen pochopit minulost milované osoby, je velmi obtížné. Ponejvíce se stává, že si prostitutky vybírají protějšek ze stejné sociální skupiny. Partneři tak před sebou nemusejí nic skrývat. Oba totiž vědí, čím si ten druhý prošel. Nezřídká se stává, že do partnerského svazku vstupuje prostitut s člověkem drogově závislým či s jiným návykovým chováním. I díky spojení dvou patologických prostředí nebývá zvykem plánování založení rodiny. Dotyční se nedokáží postarat sami o sebe, jsou na tom bídě po stránce mentální, fyzické, sociální i ekonomické.

Již naznačená drogová závislost je též velikým zásahem do rodinného života. Pokud byl jedinec závislý ještě před zahájením prostituční dráhy, pak se často stává, že právě drogy jsou oním důvodem, pro který se rodina odvrátí od závislého. Tento stav se nezmění ani po úspěšné léčbě. Opět je tím spouštěčem notorické lhaní a podvádění, vytrácení peněz, pozdní příchody, apod. Ceny drog jsou poměrně vysoké, a proto se závislý jedinec často potýká s finančními problémy. Pokud již měl zaměstnání, bývá z něj často propuštěn, neboť ztrácí základní pracovní návyky. V počátcích je nedostatek financí řešen půjčkami od známých, později už se dopouští i podvodů a krádeží. Chování jedince se kriminalizuje.

Lidé s drogovou závislostí velmi často ztratí i sociální kontakt s realitou. Zážitek z drogy je natolik silný, že si s dříve oblíbenými lidmi nemají co říct. Začínají se rozcházet nejen jejich zájmy, ale i názory a samozřejmě chování.

Co se týče zdravotních důsledků, rozlišujeme u drogově závislých mezi abstinenčními příznaky a vlivem užívání drog na organismus. Zdravotní následky

užívání drog se projevují až relativně pozdě. Patří mezi ně nespavost, nechut' k jídlu, vyčerpanost, špatná orientace, poruchy percepce, objevují se různé fobie, nedostatečná činnost ledvin, jater či mozku, zhoršení funkce paměti a reflexů a další. K nepřímým zdravotním důsledkům patří i nemoci způsobené znečištěným nebo již použitým injekčním materiálem. Tedy například otrava krve, sexuálně přenosné nemoci, velmi častá je mezi narkomany žloutenka, a další nemoci, které se přenášejí krví. V rámci prevence streetworkem se o tento problém starají některé humanitní organizace (např. Drop In) nabízením narkomanům zdarma výměnu injekčního materiálu za sterilní.

Právě s řešením sociálních problémů pouliční prostituce mají své velké zkušenosti nevládní organizace. Bohužel je nutné podotknout, že tyto uskupení suplují činnost státní správy, která by se o systematickou práci měla ponejvíce starat a působnost neziskových organizací by tak byla jen jakýmsi doplňkem. Realita je ovšem opačná.

Jistou doménou těchto sdružení je terénní sociální práce – streetwork. V překladu toto slovo znamená „práci na ulici“, avšak jak je patrné z nabídkových a informačních brožur jednotlivých sdružení, tato práce přesahuje dimenzi ulice. Pojem streetwork je vysvětlován jako „specifická vyhledávací, mobilní terénní sociální práce, která zahrnuje aktuální nízkoprahovou nabídku sociální pomoci uživatelům drog a osobám zpravidla mladšího věku žijícím rizikovým způsobem života, u nichž je předpoklad, že sociální pomoc potřebují a dosud nejsou v kontaktu s příslušnou institucí. Tyto osoby (klienti) jsou kontaktovány ve svém přirozeném prostředí, tzn. v místech a v době, kde a kdy se nejvíce vyskytují“.⁶¹

Streetworker je definován jako specializovaný pracovník, nejčastěji neziskových organizací nebo krajských či městských úřadů. Jeho práce spočívá v tzv. nízkoprahově organizovaném působení, kdy se snaží o navázání prvotního osobního kontaktu, uskutečnění vzájemného poznání u jedince či skupiny v jejich přirozeném prostředí a prolomení studu. Tedy získání si jejich důvěry. Jedlička v pojmu „nízkoprahovost“ vidí stav kdy „poskytovatel organizuje a uspořádá službu (péči, pomoc i intervenci) tak, aby byla umožněna její maximální přístupnost a fyzická dostupnost. Poskytovat službu nízkoprahově předpokládá úsilí sledovat, vyhodnocovat a následně odstraňovat technické, psychologické a sociální bariéry, které by bránily

⁶¹ Matoušek, O. Metody a řízení sociální práce. Praha: Portál, 2008, s. 169.

cílové skupině ve vstupu do prostoru zařízení či při využití nabídky poskytovaných služeb“.⁶²

Činnost streetworkera se bezprostředně dotýká terénní sociálně výchovné činnosti, kterou lze rozdělit do tří oborů:⁶³

a) přímá práce

- typování lokalit svého působení, mapování uskupení, volnočasových aktivit (monitoring),
- kontaktování mládeže v době jejich neformálního setkávání v přirozeném prostředí (depistáž),
- nabízení okamžité pomoci a rad v krizových situacích (kontaktování),
- pomoc při styku s úřady, participace na jejich problémech (doprovázení),
- vedení k samostatnému uspokojování potřeb (individuální práce),
- mediátor mezi jednotlivými společenskými skupinami a vrstvami, snaha o pomoc při důležitých životních rozhodnutích (poradenství),
- podílení se na vybudování různých center volnočasových aktivit,
- organizuje prevenci zaměřenou na sociální patologii (psychosociální výcvik),
- spolupráce se sociálními zařízeními schopnými vytvořit ohroženým jedincům podporu a zázemí,
- podle podmínek se spolupodílí na projektech sociální prevence zaměřené na mládež.

b) nepřímá práce:

- koncepty, projekty,
- administrativa, jednání s institucemi,
- prezentace, medializace.

⁶² Jedlička, R., Kořa, J. Aktuální problémy výchovy: Analýza a prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže. Praha: Karolinum, 1998, s. 377

⁶³ Kraus, B. Sociální pedagogika II. Brno: Bony Press, 2007, s. 18-20, s. 23, s. 47-49.

- c) přesahující práce
 - supervize,
 - metodické sebevzdělávání,
 - intervize.

U problematiky prostituce se streetworker věnuje zejména sekundární a terciární prevenci. V jeho ranku se tak objevuje výroba a distribuce preventivních materiálů, vzdělávání a informovanost v oblasti prostituce, prevence pohlavně přenosných chorob a předávání znalostí o zásadách bezpečného sexu, kontinuální práce s prostitutky v rámci resocializaci, apod.

Samotnou prevenci nízkoprahově organizovaných sociálních a výchovných služeb není vhodné cílit jen na jediný problém. U jedince živícího se prostitucí se pojí tento fenomén s dalšími negativními jevy – návykové látky, gamblerství, krádeže či loupežná přepadení, záškoláctví. Je tudíž odborníky oceňována, v rámci nízkoprahově organizované služby, existence center, která slouží cílové skupině ke společnému trávení volného času, k rozvoji její samostatnosti a snaží se jí nabídnout sociální pomoc. Nízkoprahová centra mívají charakter buď stacionární (budova centra) nebo mobilní (pojízdné autobusy). Výhodou druhé formy centra je přemísťování se do problematických míst a poskytování tak služeb vyššímu počtu klientů.⁶⁴

3.3 Psychické následky

Psychické problémy spojené s prostitučním chováním jsme již na několika místech zmínily. Jsou průvodním jevem prostituce od samého prvopočátku, někdy dokonce i její logickou příčinou. Následující rámcový výčet používá Vaníčková pro dětskou prostituci, což je ale vcelku příhodné i pro mužskou prostituci. Mnoho pouličních prostitutů je ve věku mladistvých. Nezřídka se stává, že tyto osoby jsou mladší 18 let.⁶⁵

Následky prostituce psychologického rázu lze obecně shrnout hned do několika oblastí pojednávajících o

⁶⁴ Matoušek, O. Metody a řízení sociální práce. Praha: Portál, 2008, s. 169.

⁶⁵ Vaníčková, E.. Dětská prostituce. Praha: Grada, 2007, s. 63.

- a) oběti násilí (proces viktimizace – od sexuálního styku bez ochrany až po určité formy mučení se sadomasochistickými prvky),
- b) sociálním traumatu; odmítání vztahů v sociální sféře,
- c) psychickém stigmatu,
- d) stresu; dlouhodobým působením stresoru dochází ke vzniku a vývoji chorobných změn v těle, projevujících se nemocemi srdce a krevního oběhu, trávicího traktu, alergiemi, snížením imunity a svalovými potížemi; s tím navazující posttraumatická stresová porucha, která bývá podle okolností různě dlouhou dobu,
- e) suicidálním chování (sklony k sebevraždě),
- f) drogové závislosti (jakožto donucovacího prostředku, k podpoření promiskuity, důvodu prostituce či následku prostituce),
- g) zneužití pro kriminální aktivity,
- h) marginalizaci, migraci a ilegality – postupné odsouvání na okraj společnosti a s tím spojená změna místa pobytu, život na útěku
- i) sexuálním a reprodukčním zdravím,
- j) poruchách somatického zdraví; poruchy tělesného zdraví spojené se snížením imunity, délkou života,
- k) vyloučení ze společnosti – devastace psychiky, zlomená osobnost, plně rozvinutá forma sociálního traumatu.

4 Prevence prostituce

Snahy o předcházení nežádoucích jevů a ochranu před jejich negativními důsledky nazýváme prevencí. Jejím obsahem je realizace opatření předcházejících a pozitivně působících na jedince, který by mohl být (nebo již je) patologickým jevem postižen. K účinnému předcházení negativního vlivu je zapotřebí jev popsat, analyzovat, charakterizovat, poznat příčiny jeho vzniku, fungování apod. V našich podmínkách se uplatňuje prevence působením na již existující negativní jevy a svůj účel spatřuje v omezení a zmírnění jejich následků.⁶⁶

Společnost tedy představuje v tomto smyslu složku výchovnou, preventivní a represivní. Výchovná a preventivní působení na jedince je v režii výchovně vzdělávacích ústavů v celé své škále, nevládních organizací, státních či dobrovolnických institucích. A samozřejmě v neposlední řadě by se na něm měla podílet rodina. Represivní snaha státu je vyjádřena prostřednictvím Policie České republiky, obecní a městské policie, státních zastupitelství, soudů a následně věznic nebo výchovných ústavů, ve kterých probíhá výkon trestu. Úspěšnost je závislá především na systematickém a metodicky jednotném, řízeném přístupu. Zapotřebí je tedy vzájemná spolupráce všech institucí, kterých se problematika tohoto sociálně patologického jevu týká. Z těch státních subjektů jmenujme například Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo práce a sociálních věcí či Ministerstvo spravedlnosti a dále pak orgány na úrovni krajů a obcí, jakož i nevládní a neziskové organizace.

V praxi se bohužel stává, že preventivní opatření jsou zaměřena na jednotlivé negativní jevy, ačkoliv se ve společnosti samostatně nevyskytují a úzce spolu souvisí (např. prostituce – drogy – gamblerství – krádeže). Preventivní působení by si tedy mělo klást za cíl omezit tyto jevy na minimum, zmírnit jejich dopady na společnost, a to komplexně systematickým a záměrným ovlivňováním podmínek vzniku těchto fenoménů.

Zmírňování negativních důsledků prostituce vidí Matoušek⁶⁷ v

- a) prevenci pohlavně přenosných infekcí,

⁶⁶ Chmelík, J. a kol. Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita, Praha: Portál, 2003, s. 33.

⁶⁷ Matoušek, O. et al. Sociální práce v praxi. 1. vydání, Praha: Portál, 2005, s. 259-260.

- b) prevenci sociálního propadu (tzn. ztráty statusu občana),
- c) prevenci kriminality,
- d) prevenci závislostí (zprostředkování léčby závislosti, podpora v úsilí zbavit se závislosti),
- e) všestranné pomoci při vytváření vlastní rodiny, rodinného a společenského zázemí.

Obecně si lze prevenci rozdělit do tří oblastí – prevenci primární, sekundární a terciární.

4.1 Primární prevence

Úkolem primární prevence je předcházení a potlačení nežádoucích sociálně patologických jevů. Svoji práci soustřeďuje na rizikové skupiny obyvatelstva, které se ještě chování porušujícího sociální a právní normy nedopustily, ale vykazují určité znaky, na základě nichž lze usuzovat, že by se jej později dopustit mohly. Proto primární prevence podporuje komplexní výchovu osobnosti. Jedinec, vyrůstající v příznivých podmínkách, by měl být veden k všestrannému poznání a zájmům. Společnost musí též vytvořit vhodné podmínky k navození plnohodnotných vztahů (rodičovských, partnerských), plných lásky, péče a podpory. Sexualitu je potřeba pozitivně podněcovat, a to v souladu s celkovým psychickým vývojem osobnosti.

Využití hromadných sdělovacích prostředků ve spolupráci s lékaři, psychology či jinými odborníky se také jeví jako účinný prostředek. Poskytováním odborných článků a pořadů s pozitivním náhledem na sexualitu připravuje člověka k přirozenosti a informovanosti v této oblasti i na budoucí upevnování partnerských svazků. Rizika spojená s nechráněným pohlavním stykem nejsou mladou generací brána v potaz. Zvýšená informovanost a osvětová činnost o bezpečném sexu a předcházení pohlavně přenosných chorob je nutností.

V neposlední řadě je nutné sledovat socioekonomické ukazatele rodin, zejména pak zdárně snižovat míru chudoby coby jedné ze základních příčin prostituce. V ghettech a různých komunitách je míra nezaměstnanosti přímo alarmující. Je vhodné se též věnovat dostupnosti a úrovni vzdělanosti, pestrosti volnočasových aktivit i kulturnímu vyžití mládeže.

Z hlediska nevládních organizací je primární prevence zaměřena především na žáky posledních ročníků základních škol, studenty středních škol a dále pak na laickou i odbornou veřejnost. Hlavními nástroji jsou odborné semináře, interaktivní prezentace a rozdávání informačních brožur a materiálů s tím spojených.

4.2 Sekundární prevence

Sekundární prevence je již cílena vůči vybrané skupině, u které jsou patrné známky sociálně patologického jednání. V našem případě představuje vytipování tzv. rizikových skupin či jedinců a rizikových životních situací, za nichž k prostituci obvykle dochází.

U dětí a mládeže jsou touto cílovou skupinou děti vedené v registru orgánu sociálně-právní ochrany dětí, tedy děti zanedbávané, zneužívané a děti v ústavní nebo náhradní výchově. Jedná se též o tzv. děti ulice, které se v hojné míře věnují záškoláctví, vandalství, bývají členy pouličních gangů, apod. Je též nutné soustředit pozornost na rizikové rodiny, kde například u neúplné rodiny rodič nezvládá výchovu, u členů rodiny se vyskytuje závislostní chování na alkoholové nebo jiné toxikomanii, jsou zaznamenány projevy domácího násilí, případně se jedná o děti s postižením nebo zanedbanými preventivními lékařskými prohlídkami.

V neposlední řadě se toto týká i pracovníků v sexbyznysu a pornoprůmyslu, osob žijících v sociálně vyloučených komunitách a také migrantů.

Včasná intervence v podobě poskytování poradenství a sociální péče je základní složkou sekundární prevence. Na institucionální úrovni své úsilí vyvíjejí různá léčebná zařízení, poradenská centra a samozřejmě též občanská, charitativní a nezisková uskupení. K této formě lze přiřadit provozování krizových linek a linek důvěry, existenci krizových center, pedagogicko-psychologických poraden, psychologických center a pracovišť, poraden pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy, fungování výchovných poradců na školách, působení sociálních pracovníků při instituci i v terénu, apod.

4.3 Terciární prevence

Zabránění recidivy (opakování či prohlubování antisociálního chování), potlačení stávajících traumat s negativním jevem spojených a poskytnutí odborné pomoci při znovu začlenění do společnosti je cílem terciární oblasti prevence. Zabývá se tedy lidmi, kteří se již propůjčili prostituci. Jádrem tvoří vymýcení kriminalizujícího faktoru „oběti“, následné změny v jejím sociokulturním prostředí a nastavení ekonomické samostatnosti. Důležitým faktorem ovšem je projevená vůle a ochota začlenit se.⁶⁸

I v tomto ranku prevence je působení státních orgánů prováděno v součinnosti s nevládními organizacemi. Na poli prevence prostituce, zejména té mužské homosexuální, má své velké zastoupení Projekt Šance László Sümegha.

Tento původní profesí textilní výtvarník je v současnosti společně s Pavlem Kozlerem koordinátorem projektu, který před 17 lety založil. Stěžuje si však, že dříve byla situace ohledně intervence ze strany státu větší. Nemůže zapomenout nenadálý krok Prahy 5, když od jejího vedení obdržel okamžitou výpověď z pronajatých prostor. Stejně tak nedokáže pochopit, že se již nevyrábí mobilní testovací sady, pomocí kterých by ihned v terénu zjistil, zda je dotčený infikován či nikoliv. Dříve tuto činnost praktikoval se Státním zdravotnickým ústavem a úspěšnost podchycených nemocných byla daleko větší. „Děti ulice“ mají prý z lékařů a nemocnic panický strach a nikdy tam sami dobrovolně nepůjdou.

Projekt Šance je první preventivní a humanitární program pro komerčně sexuálně zneužívané děti a mládež, oběti obchodování s lidmi, kteří žijí v ČR v zapomenutí. Tak zní oficiální popis projektu občanského sdružení.

Jde o globální program, který začíná sociální prací terénních pracovníků na ulici. Ti vyhledávají v rámci streetworku mladé lidi, připadající v úvahu a snaží se zjistit, jak jim lze pomoci. Druhou částí je tzv. pouliční pohotovost, která funguje třikrát týdně jako služba pro ty, kteří nechtějí svůj život radikálně změnit nebo mentálně na tom nejsou tak, aby byli schopni ho změnit. V pohotovosti mají klienti za symbolický výchovný poplatek (10 či 20 korun) k dispozici sprchový kout, pračku,

⁶⁸ Chmelík, J. a kol. Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita, Praha: Portál, 2003, s. 34.

sušičku, žehličku a vše, co umožňuje základní hygienu, včetně léků volně dostupných. Důležité je, že klienti si tam mohou nechat posílat i poštu, protože jinak většinou nemají poštovní adresu. Zde také dostávají informace, kam se dostavit na různé zdravotní testy – jaterní, na virus HIV a jiné. Street centrum též nabízí odbornou psychoterapii, arteterapii či kanisterapii.

Pro ty, kteří chtějí svůj život změnit, je připravena třetí fáze pomoci, již je chráněná dílna v pražských Vysočanech. Dům Šance představuje vzdělávání pomocí pracovní terapie, kdy klienti skládají propisovací tužky, malují na papírové tašky, vyrábí svíčky. Vše je uzpůsobeno mentální úrovni „děti ulice“. Tady získávají důležité pracovní návyky a poznávají sociální interakce. V dílně je šest pracovních míst a pracuje se od deseti hodin do čtyř odpoledne. Spolupráci má Dům zajištěnu s dalšími agenturami, které nabízejí tzv. velké zaměstnání, ve kterém uplatňují klienti své naučené dovednosti. Cílem je naučit „děti ulice“ pracovat, aby si vydělávali pouze svými rukama a nikoliv tělem. A to třeba na podporované bydlení, které projekt též nabízí. Pro bližší představení projektu je v příloze B uvedena prezentace Projektu Šance a Domu Šance.

Neméně velkou pozornost si však zasluhuje Dům světla při České společnosti AIDS pomoc či v menším měřítku organizace La Strada. Tato občanská sdružení působí ve sféře psychosociální práce buď formou institucionální, nebo terénní.

Prvně zmiňovaná oblast se uskutečňuje přímo v poradenském centru a dělí se dále na krátkodobou, tj. okamžitou pomoc a dlouhodobou spolupráci. Krátkodobá péče v sobě zahrnuje např. poskytnutí základních zdravotnických a hygienických služeb, pomoc při vyřizování potřebných povolení k pobytu, různých dokladů (všeobecné asistenci při styku s úřady), pomoc při hledání vhodného zaměstnání či ubytování. U dlouhodobé spolupráce se řeší pomoc při resocializaci, navázání a udržení rodinných vztahů, odbourání alkoholové, drogové či jiné závislosti, apod. Resocializační proces je velmi složitá, citlivá a zdlouhavá cesta, ne vždy s kladným výsledkem. Osoby, které žádají o pomoc, bývají zpravidla psychicky i sociálně nevyspělé, nemají vštěpeny základní morální i lidské hodnoty. Jejich ekonomická situace je též tristní – jsou bez bydlení (kapacita azylových domů nestačí), nemají kvalifikované vzdělání, přicházejí s dluhy. Jejich ekonomický standard je na vyšší úrovni, neboť byly zvyklé vydělávat větší částky peněz a utrácet je za cigarety, alkohol, drogy. Každopádně snahou je

podpořit tyto jedince v sociálním začleňování (sociální inkluzi) nebo minimálně zamezit sociálnímu vyloučení (sociální exkluzi). Jako všichni ostatní chtějí být akceptováni a respektováni.

Druhou sférou působení se zabývá kontaktováním osob ohrožených prostitucí přímo v terénu s cílem zmapovat jejich potřeby a předávat informace o možnostech intervence. Pověštinou se tak děje v nočních hodinách v místech, kde se prostituce provádí. Jsou zde oslovováni již známí klienti a dochází k navazování nových kontaktů. Těm jsou posléze poskytnuty informační materiály o službách daného pracovníka či sdružení, které zastupuje, informace o zásadách bezpečných forem sexu, dále pak se rozdávají kondomy a nabízí i bezplatné a anonymní testování na pohlavně přenosné nemoci. U drogově či alkoholově závislých se poskytují kontakty na organizace, které se zabývají preventivním působením v těchto sférách závislosti (K-centrum, Drop-in, Sananim, Modrý kříž, protialkoholické léčebny).

5 Výzkumné šetření

5.1 Charakteristika výzkumného šetření

Hlavním cílem diplomové práce bylo charakterizovat a analyzovat způsob života sexuálních pracovníků na základě jejich vlastních zkušeností.

Za konkrétní techniku sběru dat jsem si zvolil sociální interview se sexuálními pracovníky a v menší míře analýzu písemných dokumentů. Tyto metody mi umožnily získat subjektivní popis daného jevu a zjištění životního příběhu. Díky interview byl navázán bezprostřední kontakt s osobami, které se dlouhodobě živí prostitucí či poskytují sexuální služby. Interview přinášelo možnost nestrukturovaných otázek, pokládaných aktuálně dle probíraného tématu. Pokud to však bylo jen trochu možné, využíval jsem předem připravenou strukturu otázek, které byly z různého ranku.

K zachování celistvosti a přesnosti získaných dat z interview bylo využito záznamového zařízení – diktafonu a psaných poznámek do poznámkového sešitu. Tato data byla následně analyticky zpracována. Následovala fáze vyhledání klíčových jevů a jejich pojmenování. V závěru došlo ke seskupení pojmů s podobnými vlastnostmi a na základě nich byly vyvozeny závěry.

Aby vůbec mohlo interview proběhnout, musel být nejprve navázán kontakt s osobami pohybujícími se na prostituční scéně. Jednak to byli společníci, kteří poskytují služby samostatně v rámci své „profese“. Ke spojení došlo na základě mé odpovědi na podané inzeráty na internetových stránkách věnovaných erotickým službám a následným osobním doporučením. Dále kluboví a baroví prostitutky, kde sice k prvotnímu seznámení došlo, avšak ze strany provozovatele nebyl vydán souhlas s rozhovorem a prostitutky tento zákaz respektovali. Vyvážila to však vstřícnost osob, zabývajících se individuální prostitucí, jejich množství a upřímnost mě, přiznám se, až zarazila. Zde byla využita forma internetového inzerátu na stránkách s erotickým zaměřením pro amatéry. V tomto mnou podaném inzerátu byl popsán účel vyhledání kontaktu. Pracovníci eskortních služeb byli vybráni z několika katalogů internetových agentur a požádání o rozhovor, s čímž někteří souhlasili. A konečně jsem získal, na základě osobního doporučení pracovníků organizací zabývajících se pomocí pro tyto muže, spojení na chlapce a mladé muže živící se pouliční prostitucí. Bez těchto

doporučení by byla má snaha o kontakt marná. Prostituté nejeví zájem poodhalit ze svého soukromí to, co je „pod pokličkou“, starají se jen o svůj „byznys“. Zdaleka ne všechny vyslechnuté příběhy jsou zveřejněny. U některých kontaktů nedošlo k opětovnému setkání, někteří poskytli jen povrchní informace anebo docházelo ke změnám ve výpovědích či přímo k protiřečení.

Účelem prvních setkání bylo navázání jisté dávky důvěry, avšak k mému překvapení se mnozí rozhovořili již při první schůzce. Většina interview se uskutečnila s informanty opakovaně o samotě, v prostředí, které jim vyhovovalo (bary, kavárny, restaurace). Na základě předběžného studia dané problematiky a diskusí s vedoucí práce a odborníky z nevládních organizací byly vytipovány základní oblasti, ze kterých byla vytvořena osnova polostrukturovaného rozhovoru. Modelové okruhy polostrukturovaného interview se sexuálními pracovníky jsou uvedeny v příloze C. Jde o ideální podobu rozhovoru, většina rozhovorů jí svým rozsahem jen kopírovala.

Všichni muži vybraného sociálního vzorku souhlasili se zveřejněním těchto sociálních interview za předpokladu, že v této práci nebudou zveřejněna jejich jména a příjmení, ani osobní data k nim směřující. Proto jména užívaná u jednotlivých případů jsou smyšlena a abecedně řazena.

5.2 Kazuistiky

Společník Adam

Do Prahy se Adam přestěhoval z Brna v roce 2008, tehdy mu bylo 24 let. Důvodem bylo hledání nové práce, které se mu ve svém rodném kraji nedostávalo. Rodiče patří k nižší střední třídě – matka je vyučená švadlena, otec instalatér. Svého syna vždy vedli k řádnému studiu a podporovali ho i v jeho zálibách. Škola ho však nijak netáhla. Vyučil se kuchařem, avšak již za studií věděl, že se této profesi věnovat nebude. Jeho koníčkem byl sport, zejména pak veslování. Dobře nastartovanou profesionální kariéru sportovce však ukončilo zranění při jedné ze soutěží.

S pár korunami v kapse se vydal do hlavního města, kde měl jen několik málo přátel. Ty, ač se snažili, mu místo sehnat nedokázali. Při procházení nabídek práce v časopise Anonnce narazil na posledních stránkách i na rubriku, ve které se nabízejí

erotické služby. Zaujal ho jeden inzerát ohledně tanečních vystoupení pro ženy, neboť sám nejen dobře vypadal, ale byl i pohybově nadaný.

Se svou novou profesí je spokojený, protože v práci striptéra se skloubí hned několik jeho „koníčků“ – udržení dobré fyzické kondice a celková péče o tělo, tanec, sexuální náruživost a utrácení za drahé značkové zboží.

„Živí mě moje tělo, musí vypadat dobře. Však už je skoro dokonalé“ říká poněkud povýšeně Adam a hned vypočítává, co vše musí absolvovat, aby se ve své show mohl před dámami vysvléknout. Hodně času tráví tím, aby se udržel v přijatelné formě - posilovna, solárium, IPL (zbavení chloupků na těle pomocí intenzivního pulsního světla), manikúra, pedikúra, kadeřník a také hodně spánku.

Na svých vystoupeních převážně amerického striptýzu (pouze do spodního prádla) dostává od rozvášněných dam i nabídky na společnost, sem tam dojde k ofertě na sex. Co je prý ale pro něj důležité, jsou kontakty těchto dam. Ty mu pak dovolují se dál rozvíjet a pomohou mu v každodenním životě. Kupříkladu jedna z dam byla realitní makléřka a dokázala mu sehnat rozlehlý byt v samém centru Prahy za cenu, za jakou by sehnal starší garsonku na periferii města.

Za ty 4 roky, co dělá striptéra, společníka i eskort měl zhruba 90 klientek. Většinu z nich potkal na svých show. Některé má díky doporučení, ostatní se mu ozvaly na jeho eskort inzerát na internetových stránkách (což byl i můj případ). Věkové složení je kolem 30 – 35 let, ekonomicky vcelku zdatné ženy, v převážné většině české národnosti. Své služby má oceněny pevně danými taxami. Za sexuální uspokojení si zákaznice musí zaplatit 2 500 korun, bez ohledu na formu sexu. Primárně se jedná o sexuální radovánky s kondomem. Jak sám ovšem Adam přiznává, pokud klientka nechce, nevezme si ho. Na lékařská vyšetření chodí ke svému známému doktorovi.

Přání samotného pohlavního styku není tak časté, má stálé klientky (přibližně 7 žen), které toto vyžadují. Dámy a paní se prý díky emancipaci naučily, že je pro ně výhodnější, když si zajdou samy do klubu, na bar nebo do vinárny na skleničku a tam se nechají „ulovit“ neznámým mužem. Užitek z toho mají oba – muž, že ukořistil danou „oběť“, žena, že vyhrála svou malou hru. Když už se přistupuje k sexuálnímu ukojení, většinou je zahrnuto v ceně předchozí společnosti. Ta je kvalifikována různě – od pouhého doprovodu na kulturní akci, společnou večeři, konverzační schůzky až po

firemní a společenské večírky, kdy zároveň reprezentuje platící klientku. Tady se ceny pohybují od 2 do 7 tisíc korun za večer.

Sumy za své služby má Adam nastaveny podle náročnosti společenského vystupování, jak moc musí uplatňovat svůj obecný rozhled, znalost konverzačních témat zahrnující módu, společenské dění, tedy i bulvár, široké povědomí z umění (kultura, hudba, film) a tak podobně.

Náklady na udržení těla přitažlivého pro publikum se neustále zvyšují. Musí je promítat do konečných cen, z platu kuchaře by je prý nikdy nebyl schopen pokrýt. Stálé klientky mu poskytují stálý příjem. Pokud k tomu připočteme i striptérská vystoupení a dohodnuté služby společníka, jeho celkový měsíční příjem se může vyšplhat až k 50 tisícům. Jak sám však říká, peněz mu zbývá stejné množství, jako obyčejnému řemeslníkovi.

Této „profesi“ se chce Adam věnovat tak dlouho, dokud to půjde. Pokud bude žádaný od klientek, i nadále jim bude dělat potěšení. Jakmile zaznamená úbytek pozornosti, je rozhodnut s tím přestat. Na založení vlastní rodiny zatím nepomýšlí, přítelkyni ani nechce. Většina dívek nemá pochopení pro tento způsob obživy. Se stejným odporem by se setkal i u rodičů, a tak si vymyslel historku o tom, že je zaměstnán jako konzultant finančních služeb. Má tak omluvu pro to, když je někomu nápadné z jeho přátel, že ho neustále vidí s jinou ženou.

Společník Boris

Ke svému, jak Boris říká, „poslání“, se dostal vlastně náhodou. Po skončení školy (FTVS UK) začal působit jako fitness trenér, výživový poradce a fyzioterapeut v jednom z pražských fitness center. Jednou byl požádán stálou návštěvnicí sportovního studia o sestavení jídelníčku a o úpravu pohybové aktivity. Není smluvně vázán konkrétně k tomuto fitness centru a tak přijel za klientkou přímo k ní domu. Při tvorbě rozvrhu aktivit zákaznice zažertovala, že by to chtělo více sexuální aktivity, protože jí v tomto ohledu manžel zanedbává. Borisovi nebylo vcelku divné, že návštěva skončila sexuálními radovánkami, za které dostal, stejně jako za jídelníček a rozvrh, bohatě zapláceno. Od té chvíle soukromě sestavuje na osobní doporučení oné dámy jídelníčky a rozvrhy i jiným slečnám a paním.

Jedná se o ženy ve věku 30 až 40 let, do kterých by nikdy neřekl, že by si vůbec někdy musely objednat chlapa. Dámy jsou to energické, průbojné, mladistvého vzhledu, dobrého vystupování a ekonomicky zajištěné, neboť se jedná o úspěšné manažerky či manželky úspěšných manažerů. Mají zájem hlavně o citlivého, krátkodobého partnera, k němuž je nepojí žádné emoční pouto a který jim dokáže porozumět. Jeho hlavní „pracovní náplní“ je sice konzultace, ovšem nikoliv o sportovních výkonech a stravovacích návycích přítomných dam. Umění naslouchat ženským problémům, být empatický, šarmantní a elegantní. To je to, oč klientky stojí. Splní jim totiž jejich tajná přání, dá jim pocit, že ten čas co jsou spolu, je ona ta pravá. Platí samozřejmě pro něj profesní zásada – nikdy nemluvit o ostatních klientkách, diskretnost je na prvním místě. Stálých zákaznic má Boris pět. Za 6 let své kariéry jich nebylo více jak 30. Ostatní kontakty získává na základě doporučení svých klientek, inzerátů nevyužívá. Dle jeho slov kvalitní služby prý nemusejí mít velikou reklamu, stačí se jen vhodně zmínit. Přesně tak jsem k tomuto kontaktu došel i já, jedna moje kamarádka Borisových služeb využila.

Svojí úlohu společníka si Boris sám pro sebe rozdělil do tří fází. V první fázi je jakýmsi dobrým kamarádem a přítelem. Baví se se zákaznicí na jakémkoliv téma, zajde s ní za kulturou či na večeři. Při té příležitosti ocení výběr parfému či šperku, složí kompliment o výběru šatů nebo doplňku. Připravuje si tak získáním důvěry a navázání bližšího kontaktu půdu pro nadcházející fázi. Tou je role psychologa. Jak sám říká, je to role nejtěžší, ačkoliv se zdá, že umět naslouchat není činnost dosti náročná. Baví se spolu o složitějších problémech, trápeních a strastích. Žena většinou ani neočekává nějaké návrhy na řešení, potřebuje se vyzpovídat, uvolnit se od problému, probírat se myšlenkami. V závěrečné fázi se pak dostává na ukojení smyslových potřeb – něžností. Polibky, hlazení, mazlení, často zakončené milováním v jeho k tomu uzpůsobeném apartmánu. Tato fáze však není tolik potřebná, často klientkám ty dvě předchozí zcela vyhovují. Proto se ani moc nekontroluje, na HIV testech byl jen párkrát, sexuální rizika si nepřipouští.

Součástí Borisovy práce je také umění odhadnout, jakou sumu má po dámách požadovat. Nesmí být ani moc levný, neboť to v očích zákaznic sráží úroveň služeb, ani moc drahý, žena by si jej pak pravděpodobně neobjednala. Celodenní společnost dámu vyjde na 5 – 7 tisíc. Pokud se jedná o celý víkend, pak přichází sleva v podobě 15 tisíc za celé tři dny. U měsíčního příjmu pak počítá se čtyřiceti tisíci korun, ačkoliv by mohl

být vyšší. Potřebuje však relaxovat a věnovat se svému zdokonalování, zejména osobnostnímu.

Výši svého příjmu přesahuje průměrný plat v České republice, což bylo hned divné rodičům, vždyť ho bral hned po škole. Z počátku Boris tajil, jakým způsobem k oněm penězům přišel, ale pak nastal obrat a vše doma pověděl. Matka, v současné době nezaměstnaná, jinak vyučená šička, se poněkud pozastavovala nad takovým konáním a vymlouvala mu to, ale prý se s tím nakonec smířila. V očích otce to byl vždycky „kaňour“, který nikdy nenechal ženskou sukni na pokoji, a tak je to prý vlastně logické vyústění. Od staršího bratra se mu též dostalo pochvalných slov. Mladší sestra se bránila tomu uvěřit, nikdy si prý nežili špatně, vše co potřebovali, dostali, tak neviděla důvod, proč se tak chová. Jako jediná z rodiny toto jednání neakceptuje. Pár přátel a známých tuto skutečnost taktéž ví. U některých sklídl obdiv, u druhých posměch a opovržení.

Volné chvílky tráví Boris se svojí přítelkyní, která jeho počínání neschvaluje, kritizuje, avšak toleruje. Sama si při studiu vyzkoušela roli escort girl, avšak záhy toho nechala. Z toho zřejmě pramení i postoj, který k tomu zaujmula. Doufá, že Boris neporuší svojí hlavní zásadu – do byznysu netahat city. Rodinu spolu zatím neplánují, na takové věci je ještě prý mladý (31 let). Jednou tohoto druhu příjmu zanechá. Co pak bude dělat, neví. „*Šetřím si do budoucna, moje náklady nejsou vysoké, příjmy postačují a ještě něco zbyde*“ tvrdí.

Společník Ctirad

Se Ctiradem jsem se seznámil na základě doporučení Borise. Byl to prý něco jako jeho průvodce. Je to již poněkud starší muž (47 let), s udržovanou postavou a energickým projevem. Jeho „kariéra“ začala v době, kdy pracoval jako učitel klavíru, přivydělával si tím na vysokoškolská studia. Ač jedináček, nenechal se rozmazlovat, byl vždy samostatný a tak se chtěl i ekonomicky odtrhnout od rodiny.

I jeho rodiče byli vysokoškolsky vzděláni a díky jejich vyššímu postavení se mohl pohybovat v kruzích politicky významných. Jednou ho manželka lokálního politika požádala o soukromé lekce u nich doma. Neměla však na mysli jen klavír, ale i nějaké to tělesné potěšení. Jejím návrhu vyhověl. Jednak proto, že mu připadala atraktivní, jednak proto, že se bál vlivu jejího manžela. Neuběhlo mnoho času a už

dával soukromé lekce i jejím kamarádkám. V té době pochopitelně neexistoval internet, a tak se spoléhal na ústní doporučení.

Za své služby dostával od žen různé dary. Hotovost zásadně odmítal, neboť svým jednáním neuspokojoval jen své klientky, ale i sám sebe. A to mu vlastně zůstalo až do dnešních dnů. Ceník bychom u něj jen těžko hledali. Vše záleží na ženě, zda-li chce večeřet v luxusní restauraci, vozit se v reprezentativním voze či si vyrazit na zahraniční dovolenou. Veškeré výdaje jsou na její účet.

Nikdy to pro něj nebyla práce na plný úvazek. Stal se inženýrem ČVUT, posléze pracoval u Pozemních staveb. Nyní se živí jako externí konzultant v jedné zahraniční stavební firmě. Podle jeho slov člověk jak stárne, tak mu ke štěstí postačuje málo a tak i jeho přístup k penzům je jiný než u jeho dvou předchůdců. Dary dostává však stále, neboť ženám nepřipadá důstojné, aby se mu za jeho společnost neodvděčily. Pojednou jsou to luxusní hodinky, příště zas oblek připravený pro speciální akci, jindy pronájem bytu v samém centru Brna, i když klientka ví, že se v něm střídají i jiné ženy. Za dlouhodobou spolupráci jednou dokonce dostal automobil vyšší třídy, avšak ten záhy prodal a pořídil si pro něj ekonomicky únosnější vůz.

Jako svou „kvalifikaci“ Ctirad uvádí poměrně rozsáhlý všeobecný přehled – od medicíny, přes politiku, módu, umění až po právní a finanční otázky. Rodiče ho naučili vytříbenému vkusu, dobrým mravům, příjemnému vystupování. *„Erotické služby již nenabízím, nehodí se to k mé image“* dodává. Proto se ani nehlídá, co se týče pohlavních chorob.

Ctirad má svou stálou klientelu, která se nijak nerozrůstá. Zákaznice jsou čtyři, ve věkovém rozpětí 35 – 50 let, ekonomicky zdatné, povětšinou vysokoškolsky vzdělané. Domluvený doprovod má tak třikrát do měsíce. Dříve se ke kontaktům dostával na základě ústního doporučení. Dnes sice nabídky též chodí, ale musí je odmítat. Věnuje se své konzultantské práci, přispívá do odborného časopisu o stavitelství, věnuje se svým dvěma dětem. Byť je rozvedený, s bývalou manželkou pořád dobře vychází. O tom, co ve svém volnu dělá, neví nikdo z nich. Existuje však pár dobrých přátel, kteří to vědí a nijak jej za to neodsuzují.

Eskort Daniel

Daniel často býval odloučen od své přítelkyně, která jezdila po zahraničních výměnných pobytech. Jen tak z legrace jednou vyzkoušeli škádlení po webové kameře, až došlo i na první virtuální sex. Náhoda tomu chtěla, že byli přistiženi spolubydlící přítelkyně. Ta je přivedla na myšlenku být účastníkem projektu, kde lidé dostávají zaplacen za své předvádění. Po několika úspěšných vysíláních bylo jen krůček k tomu natočit domácí video a nabídnout ho pravidelným divákům. Bohužel se kvůli neshodám brzy Daniel s přítelkyní rozešel a nová, která jí v zápětí vystřídala, toto odmítala.

Zkoušel to tedy napříště sám, ale nebyl tak úspěšný. Nechtěl se však vzdát vidiny úspěchu a tak sháněl po inzerátech slečny k tomuto svolné. Pár se jich sice ozvalo, ale jednalo se spíše o jednorázové akce. Překvapil ho však zájem žen, které byly ochotné mu platit za sex bez kamery, a tak si souběžně podával na poskytování eskortu inzeráty. Na ten původní se Danielovi ozvala produkce pornofilmů. Nabídku též vyzkoušel a hned po několika málo titulech se musel objevit v jedné bisexuální scéně. Díky ní se dostavila ona kýžená sláva. Občas tedy tento žánr upřednostnil před eskortem, byť to nebylo dle jeho gusta, ale peníze a sláva jeho pochyby a nářky umlčely. Sem tam si dopomáhal i alkoholem, ale ten měl spíše tlumící než povzbudivý efekt. V rámci natáčení se Daniel dostal i k focení minisérií. Nyní střídá všechny uvedené formy, až tedy na gay porno, na to je už příliš „starý“ (32 let).

Povětšinou má zákaznice 30 až 35leté, ze střední třídy, Češky i cizinky. Za tu dobu, co se nabízí (asi 8 let), jich měl spousty. Přesné číslo nedokáže určit. Jsou ve velkém měřítku vdané, vyžadující klasické uspokojení, s žádnými extrémami se neseťkal. Slouží pro ně též jako vrba, vyslechne si problém, ale nijak do něj nevstupuje, neřeší ho. Sem tam se ozve i muž z řad fanoušků, co si rád připlatí. Bývá to dvojnásobná taxa. Ta běžná se pohybuje okolo 1 500, není pevně dána. Záleží na oboustranné domluvě, aktivita nehraje roli. Ceny dříve byly vyšší, teď se však Daniel musel přizpůsobit poptávce. Lidí, co si takhle přivydělávají je prý dost. Ženy též údajně přestávají platit za to, co můžou mít zadarmo. Jsou otrlejší a v rámci „lovu“ si užívají nejen sexu, ale i aktu dvoření, nad kterým přebírají kontrolu.

Proto se musel, alespoň na půl úvazku, vrátit ke své původní profesi autolakýrníka, kterou však dlouhou dobu nedělal. Byl buď na sociálních dávkách anebo si přivydělával nějakým občasným, blíže nespecifikovaným obchodem. Prozatím mu

taková situace vyhovuje, ale jak sám přiznává, nelze takto žít donekonečna. Plány pro nejbližší budoucnost však nemá.

Ani nad svým zdravím Daniel moc nepřemýšlí. Sex s kondomem prakticky u ženských klientek neposkytuje – jemu vadí a ony ho nevyžadují. Naopak u mužů je to pravidelným zvykem. Na testování pohlavně přenosných chorob nikdy nebyl, bojí se, že by slyšel krutou pravdu. Díky jeho minulosti by se prý nebylo čemu divit.

Díky svým nastíněným aktivitám nešlo utajit na malém městě nedaleko Plzně, co je Danielovým „koníčkem“. Setkal se tak s pozitivními i negativními komentáři od svých kamarádů, známých i rodiny. Ta jej odsoudila, ale styky udržují dál, byť jsou jen povrchní. Ony ani nikdy nebyly na dobré úrovni. Matka, sic vdaná, přiváděla domu každý měsíc nového „strýčka“. Otec toto nevnímal, neboť z práce se vracel pozdě večer domů, když se zapomněl „na jednom“ ve své oblíbené hospůdce.

Eskort Erik a Felix

Dle vyprávění Erik (21 let) pochází z úplné a bezproblémové rodiny. Jeho rodiče jsou oba vysokoškolsky vzdělaní, přičemž matka je vysokoškolská učitelka, otec je zaměstnán coby ředitel PR agentury. Se sestrou prožili v podstatě idylické dětství, kdy jim údajně nic materiálně, ani duchovně nechybělo. Stejně tak Felix (19 let) si nemůže stěžovat na své rodiče. Sice jsou rozvedeni již 4 roky, žijí však na vesnici kousek od sebe a udržují spolu dobré vztahy. Chlapec tak ani nepocítil změnu. Oba rodiče pracují v zemědělství.

Chlapci se spolu seznámili na jednom letním dětském táboře v Libereckém kraji, kde mají oba dva své bydliště. Blízkost státní hranice sehrála v jejich životě poměrně důležitou roli. Za prvé si oba na současných studiích zvolili jako světový jazyk němčinu a za druhé, do nějakého okresního německého města je to pár minut cesty. Což, jak se ukázalo, bylo velkou výhodou při sjednávání zahraničních kontaktů.

Ten první přišel víceméně náhodou. Při svých víkendových toulkách narazili na německý pár, který se v centru Liberce ztratil a tak se jim nabídli, že ho doprovodí tam, kam potřebují. Nabídka na večerní společnost díky vstřícnosti mládenců na sebe nenechala dlouho čekat a i tu chlapci neodmítli. Útrata šla samozřejmě z kapes hostitelů. Vzápětí neodmítli ani pozvání na hotelový pokoj a co se dělo na něm, si lze jednoduše domyslet. Napoprvé byli mladíci ostýchaví, nevěděli, co se od nich očekává.

Dnes se tomu, že byli takové „ucha“, smějí. Scénář je prý pořád stejný. Buď se jedná o samotnou náruživou klientku (spíše starší, okolo 40 let) nebo o manželský pár (věkově kolem 35 – 50 let), kde jeden z dvojice chce ukojit svůj chtíč. Druhý se může jen dívat nebo se i přidat, záleží na něm. Mužské klienty povětšinou vůbec neberou, a když, tak si musí „tučně“ připlatit. Jejich sazby se pohybují v přepočtu od 4 až 5 tisíc na hodinu, v případě samostatných pánů se částka může vyšplhat na dvojnásobek. Celková částka též závisí na vykonávané službě. Ženám poskytují všechny možné, u mužů jen pasivně přijímají orální sex nebo aktivně provozují sex anální. Zvláštního příplatku se dožadují, pokud mají zapojit i nějaké něžnosti jako je mazlení či líbání na ústa. V obou případech nevyhledávají rizikové praktiky. Kondom nikdy nevynechali, avšak pravidelnému testování či návštěvě lékaře se vystříhávají.

Celkově se Erik s Felixem věnují těmto službám necelé 2 roky. K navázání kontaktu jim slouží inzerce na německých erotických internetových stránkách. Seznam jejich klientů čítá asi 5 manželských či partnerských párů a 7 jednotlivců, povětšinou stálých klientů. Jedná se výhradně o německou klientelu, která buď si pronajme pension či hotelový pokoj v Česku anebo mládenci dojíždí do Spolkové republiky Německo. A to nejen do příhraničních oblastí. Takové cesty podnikají přibližně jednou za měsíc a před rodiči je prezentují coby výlety za poznáním okolí. To, že jejich děti pobírají zvýšeného příjmu, si nikterak nevšimli. A kluci jsou za to samozřejmě rádi, nikdo z okolí nemá o jejich počínání sebemenší potuchy. Kdyby to prý „prasklo“, jsou připraveni okamžitě s tím přestat. Ani v opačném případě však neplánují se tomuto věnovat dlouho. Je to jen přechodně do té doby, než dostudují a najdou si trvalou práci.

Eskort Gabriel

Gabrielovy erotické fotky se objevily v poštovní schránce jeho rodičů jen pár dnů po slavnostní promoci. Nikdy nezjistil, kdo je zaslal a z jakého důvodu. Ví však určitě, že mu toto memento mladické nepozornosti změnilo život. Rodiče se ho od té doby stranili a tak se musel Gabriel přestěhovat z menšího městečka do Hradce Králové.

Ačkoliv otec nebyl sám žádný „svatoušek“ (v minulosti byl trestán pro majetkovou trestnou činnost), dal Gabrielovi dlouhé kázání o tom, jak se má slušný člověk chovat a jaké zásady má ctít. Matka se k incidentu nevyjadřovala, ale bylo prý vidět, že jí to ranilo. Popravdě řečeno, ona se nikdy k ničemu nevyjadřovala. Fotky pocházely z jednorázového focení aktů pro soukromé účely. Je pravdou, že mu

dohodnutý fotograf nabídl dlouhodobější spolupráci, tu však Gabriel odmítl. S nabídkami v erotickém duchu ovšem měl své zkušenosti, nebylo to poprvé, co ho někdo na toto téma oslovil. Možná to dělá jeho mladická vizáž, která mu ubírá hnedle 5 – 10 let.

Ostatně toho jistě využívá při svém seznamování se staršími muži, kteří mu vždycky imponovali. Zřejmě v nich viděl lásku a starost otce, od kterého se nikdy těchto citů nedočkal. Zejména současný přítel ho zahrnuje velkou přízní. Zabezpečuje mu ubytování, stravu, kulturní i jiné společenské vyžití. To on je však původcem toho, že je tak „slavný“ eskort boy. Naučil ho, že chce-li člověk něčeho dosáhnout, nemusí to být jen píle, která vede ke zdárnému cíli. Z těla může být využito daleko víc částí než jen mozek a ruce. A tak kdykoliv něco Gabriel potřebuje, dostane to. Stačí se jen zmínit a jeho drahocenný přítel ho odkáže k příslušnému muži, kde vykoná potřebnou úlohu. Za tu mu je odměnou nejen kýžená služba či věc, ale i nějaký ten návdavek navíc. Povětšinou jsou jím peníze, nezdědka se stává, že jsou to i honosné dary či drogy. Pokud již dojde k cenovému vyrovnání, pak se pohybuje od 5 tisíc výše. Jedná se zpočátku spíše o nekontaktní aktivity. Nebrání se ale i neobvyklým praktikám, má rád sex a dokáže si ho užít. Zároveň si je vědom své ceny a podle toho si diktuje i podmínky.

Ve svých 24 letech tak má Gabriel opravdu vše, na co si vzpomene. Nechce na tom nic měnit. Případá mu však směšné, když dostává zapláceno za to, co sám má rád a čemu se plně oddává. Na to nemusel studovat pedagogickou fakultu. Svoje „pedagogické“ sklony však může uplatnit u celé řady postarších obchodníků, manažerů, pracovníků státní správy či, pokud se poštěstí, u nějaké té pseudocelebrity. Ti prý nejsou žádostiví bezpečného sexu a tak by byl sám proti sobě, kdyby ho po nich požadoval. Na pravidelné prohlídky a testování však chodí.

Amatér Hubert

Ani Hubert to se svojí rodinou neměl lehké. Coby studijní typ se zrovna nenarodil. Vyučil se elektroinstalatérem a ve své jihočeské rodné vsi o 200 obyvatelích byl již asi desátým představitelem tohoto řemesla. Za své studijní výsledky byl doma otcem „chválen“ vždy několika fackami a ranami, které rozhodně padaly na úrodnou půdu. Hubert si z nich nic nedělal, byl odmala zvyklý na fyzické tresty. Od otce alkoholika se konverzace očekávat moc nedala. Matka byla vždy v jeho zářahu a

tak se nikdy nezastala ani Huberta, ani jeho mladší sestry, jež občas byla také počastována „osvědčenou výchovnou metodou“.

Těsně po obdržení výučního listu se přestěhoval Hubert do Jindřichova Hradce, kde si pobyl pár měsíců u jedné postarší dámy, která si jej vydržovala. Narazil na ní, když se sháněl po práci nebo alespoň brigádě v oboru. Dotyčná se měla přimluvit u svého manžela – podnikatele, který vedl menší firmu na výrobu elektromateriálu – výměnou za prokázání „službičky“. Tou dobou se Hubertovi zalíbila myšlenka, že by mohl nějaký ten drobný peníz získat ze sexuálních služeb. Podal si inzerát, a protože se na něj ozvalo pár žen z Českých Budějovic, netrvalo dlouho a zabydlel se u jedné z nich.

Momentálně si drží 4 stálé klientky, stýkají se tak 2-3x do měsíce. Nejmladší je 25, nejstarší 33 let. Za 3 roky, co služby poskytuje, jich nebylo více jak 15. Pověštinou to jsou ženy ze střední třídy, co si nepotrpí na profesionální přístup, ale spíše na mladost sexuálního objektu. Jeden kontakt mu však vypadl, a protože, jak se vyjádřil, „*chce mít své stádo hezky zakulacené*“, shání pomocí inzerátu další ženu. Jiným způsobem ani klientky neoslovuje. Ani neví, kde by je hledal. Na osobní doporučení též nedbá. Nechce, aby o sobě navzájem věděly.

Má rád sex, bere ho jako zvláštní způsob komunikace se ženou, tak „*proč si touhle konverzací nepřivydělat*“, říká. Pro něj je výzva uspokojit každou ženu, která ho osloví. Je jedno, jestli je mladá nebo stará, tenká nebo tlustá, každá prý má svou potřebu a tu on musí ukojit, je přece chlap.

Za své služby inkasuje 1 500 korun jako základní taxu, za každou započatou půlhodinu si dáma připlatí 500. Ceny jsou fixní, upravoval je na základě konkurence, která v kraji působí. Nezáleží, jakou službu zákaznice vyžaduje, jeho cílem je spokojený klient. I byt' by to znamenalo sex bez preservativu. Na testech nikdy nebyl.

Kamarádi a známí o jeho aktivitách vědí, nic však nekomentují. Hubert ale prý z nich cítí jakousi závist a obdiv. Co si myslí rodiče, ho pramálo zajímá, nestýká se s nimi. Necítí k nim vlastně nic. Chce se zaměřit na svou rodinu, kterou jednou plánuje. Teď to ale rozhodně nebude. Musí si užívat života dokud je mladý a dokud neopadne jeho chťič, co mu vynáší peníze.

Amatér Ignác

Poskytování sexuálních služeb se Ignác věnuje už 23 měsíců. Ví to takto přesně, protože první splnění erotického přání vykonal v den složení maturity. Na oslavném večírku, kam dorazila mimo jeho přátel i blízka kamarádka matky, se toho mnoho vypilo. Ona dáma litovala, že nemá žádný dar pro novopečeného maturanta a tak ho zatáhla do zahradního domku a tam mu vydala své tělo. Za onen počín dostal pak navíc Ignác i zapláceno, což se mu líbilo dvojnásob. Přivedlo ho to na myšlenku, že by takto mohl dělat radost i ostatním ženám a dámám a zpestřit si tak svůj sexuální život vysokoškoláka. Peníze ho sice těšily, ale nemusely být tím hlavním důvodem. Pocházel totiž z dobře situované rodiny. Otec je majitel právnické firmy a matka jezdí po světě coby uznávaná architektka. Výchova tak byla pojímána více než liberálně. Materiálně neustrádal, se zaopatřením duchovního rázu to bylo ovšem horší.

Původně měl strach, že se matka od své přítelkyně o onom incidentu dozví, ale jak se ukázalo, nezmínila se. Respektive nezmínila se před matkou, před ostatními ženami však ano. Ignác tak měl na příští týdny co dělat. Jeho klientkami byly nejen kolegyně architektky, ale náhoda tomu chtěla, že se rekrutovaly i z otcovy profesní strany. S úsměvem na tváři Ignác vypráví o tom, že jedině rodiče si mysleli, jakého mají doma spořádaného syna. Ostatní přesvědčoval o opaku v nepřítomnosti rodičů v jejich vlastním domě svými „výpomocemi“. A to poměrně často. Bylo prý období, kdy neměl 4 měsíce v kuse volný víkend. Jinak si harmonogram služeb stanovoval podle rozvrhu školy. Tam nemohl chybět, protože se musel pochlubit svým spolužákům s novými zážitky.

V průběhu času však Ignác zaznamenal okoukanost a úbytek zájmu, s čímž se nechtěl smířit. Navštěvoval jednou za čas různé kluby, bary a diskotéky, kde „lovil“ své potenciální klientky. Finanční hledisko už hrálo pramalou roli. Zvyknul si na obdiv slečen a dam, což mu scházelo. Z původních 3 tisíc za jakoukoliv službu klesl na pouhých 200, což mnohdy komentoval slovy „*stojím tě jen dvě krabky cigár*“. Často dívky (18 – 25 let) sám zval na skleničku, a poté, co se dostaly do toho správného alkoholového opojení, s jeho hrou souhlasily. Takových případů byly desítky. A když k tomu přičteme ony dámy z vyšší společnosti, může si Ignác na své „konto“ připsat za necelé 2 roky okolo stovky dívek a žen.

Co se týče jeho zdraví, nepravidelně Ignác dochází na venerologické vyšetření, kde podstupuje krevní testy na všechny pohlavní choroby a nemoci. Doposud neměl žádné pozitivní výsledky. Je to poměrně s podivem, protože při svých sexuálních výkonech kondom nepoužívá. Prý ho to moc svazuje s konvencemi této společnosti, a to on nemá rád.

Nejbližším jeho plánem je dostudovat Vysokou školu ekonomickou a poté se uplatnit na trhu práce. Rozhodně se však nechce vázat. Práce je pro něj přednější než vztah. Jak říká, jedna dlouhodobá dívka by ho prý stejně neuspokojila.

Amatér Juraj

Své služby poskytuje Juraj zejména ve východních Čechách. Občas též operuje v severních Čechách či na Vysočině, kde prožíval, společně se svými dvěma bratry, dětství. Vychovávala je matka sama, neboť otec jim zemřel při automobilové havárii. Studijním typem moc nebyl, domů nosil průměrné známky. Vyučil se autoklempířem, čemuž se věnuje dodnes.

Díky své vizáži neměl o dívky nikdy nouzi, čehož vzhledem ke své sexuální náruživosti plně využíval. Sám říká, že „*někdo se rodí s uměleckým talentem nebo sportovním, já mám zkrátka zase sex v krvi*“. Nikdy ho však nenapadlo, že by se tím mohl živit, vždy v tom viděl zejména ukojení svého chtíče. Změna však přišla ve 20 letech, kdy ho na diskotéce oslovil asi o deset let starší muž. Pozval ho na pivo, padli si celkem do oka a s přibývajícím alkoholem ztráceli zábrany. Neznámý muž mu nabídnul, že by mohl u něj přespát, Juraj souhlasil a jeli k němu domu taxíkem. Tam dostal nabídku na sex za peníze, se kterou souhlasil. Hnacím motorem pro něj byly jak peníze, tak i požitek ze sexu. Vzrušovalo ho, že za sex dostává zapláceno. Aktivita se mu zalíbila natolik, že se z neznámého muže stal stálý zákazník.

Mimo něho jich má dalších 8. Sem tam díky inzerátu vezme i jednorázovou akci. Kolik jich měl za ty léta, si nevybavuje. Povětšinou se jedná o pány okolo 30 až 50 let, střední třídy, samé Čechy. V průměru mívá sex za peníze pětkrát až sedmkrát v měsíci. Minimální cenu, kterou má stanovenou je 2500,-. Maximální, kterou od zákazníka dostal, byla 15 000 za celý víkend. Celkově je jeho sazebník fixní, ovšem v některých případech se prý ceny dají upravovat. Výdělek se pohybuje okolo 20 tisíc korun za měsíc. Rozsah služeb je výhradně na sexuální úrovni. Poskytuje jak klasický sex, tak i méně frekventované a rizikové praktiky. Zdravotní rizika si připouští a bez

ochrany nepracuje, a to dokonce ani za příplatek, který mu byl několikrát nabízen. Chodí též pro jistotu jednou za dva měsíce na testy. Má svého známého doktora, ke kterému dochází.

Jurajovi je 30 let, má svou stálou přítelkyni, která o jeho práci ví a díky výši jeho příjmům to i toleruje. Do budoucna se moc neohlíží. Žije stylem teď a tady. Vydělané peníze tudíž nikam neinvestuje, ani neukládá. Utrácí je za tuning svého vozu či vybavení bytu, který si společně se svojí slečnou pořídili. Určitě se chce ale odvděčit matce za její péči, takže jí sponzoruje ve všem možném. Ta žije v domnění, že je Juraj zapleten do nezákonných obchodů a o jeho aktivitách nechce nic vědět. Nikdy se moc nezajímala o to, co dělá, kam jde a s kým. Neměla ani na to čas. Neustále pobíhá mezi dvěma pracovními úvazky – zdravotní sestrou a uklízečkou kancelářských prostor. Stejně tak zvýšeného příjmu si všimli kamarádi a známí, ale díky tomu, že své služby nabízí v jiném kraji, se prozatím nikdo nic nedozvěděl.

Amatér Kamil

24 letý Kamil je svobodný kluk z Ostravy, který se vyučil obráběčem kovů. Jeho rodiče (matka poštovní doručovatelka, otec skladník ve spediční firmě) se o výchovu mnoho nestarali. Nad ním a jeho starší sestrou převzala péči babička, která bydlela ve stejném domě. Po finanční stránce na tom rodina nebyla zrovna dobře. Kulturní, společenské ani sportovní akce nenavštěvovali, což Kamila vždy mrzelo. O jeho erotickém počínání nikdo neví a chce, aby to tak zůstalo. Nedokáže si představit situaci, kdyby na to někdo z nich přišel. Stejně je to i s okolím, proto si dává pozor na klienty. Raději jezdí do jiných krajů republiky.

Ke svému zaměstnání si přivydělá erotickými službami 3-5 tisíc korun měsíčně, to podle aktuální poptávky a náročnosti klienta. Povětšinou se setkává tak 2x za měsíc. Stále klienty nemá, preferuje nahodilost. Za dva roky této činnosti jich měl zhruba 35. Sexuální praktiky má odstupňované dle určeného sazebníku (manuální dráždění za 500,-, orální sex za 1000,-, anální sex za 2000,-). Z něj neslevuje a účtuje si navíc náklady na dopravu. Zákazníci jsou povětšinou Češi, i když už se stalo, že jeho služeb využilo pár Poláků, takže použil pár polských slov, které se do té doby naučil. Věkové rozhraní se pohybuje mezi 30 a 55 léty. Buď se jedná o starší pány, kteří nestojí ani tak o sexuální kontakt, ale o to být v přítomnosti, jak říká Kamil, „mladého masa“,

nebo to jsou muži mezi 30-40 roky, kteří nemají čas si někoho hledat, tak si raději za sex zaplatí.

Důvodem, proč nabízí své tělo, je snadná a rychlá cesta, jak se dostat k penězům. Před dvěma lety byl ve finanční tísní, a tak ho napadlo si podat inzerát na erotickém portálu. Zájem ho překvapil a po prvně provedené službě se nebránil dalším kontaktům, které nadále získává pomocí inzerce. Svůj výdělek povětšinou hned utratí za ošacení, kulturu a všelijakou okamžitou spotřebu. Na budoucnost nemyslí.

Rizika přenosu pohlavních chorob si plně uvědomuje. Zásady bezpečného sexu dodržuje a ani za příplatek by do tohoto nešel, ačkoliv i on nabídky již slyšel. Občas navštěvuje pro svůj klid na duši nemocniční zařízení, aby si zde nechal udělat testy.

Prostitut Libor

To, že je Praha nechvalně vyhlášená coby „Bangkok Evropy“ a tudíž rájem pro sexuální turisty, zažil Libor na vlastní kůži. A to doslova. Živí se tu svým tělem necelý rok, protože nic jiného mu ani nezbyvá. Nechce-li nocovat někde venku, musí být vstřícný ke klientům a ty mu, za určitou službu, nabídnou přespání, sprchu a trochu jídla. „*Když nemáš školu, musíš se živit tak, jak umíš*“ říká Libor a dodává, že on by neuměl krást, přepadávat lidi. Nemá na to žaludek. A tak se prostě živí sexem, za což dostal od neznámého klienta i jeden nemilý doživotní „dar“ – žloutenku typu C.

Celá tahle anabáze začala, když byl svěřen do pěstounské péče postarším manželům z Litomyšle. Biologické rodiče mnoho nepoznal – otec od rodiny brzy odešel, za což ho nenávidí a matka mu zemřela, když zrovna začal chodit do školy. Její obraz má stále před sebou a často na ní s láskou vzpomíná. Nevlastní otec, který žil v té době s matkou, o Libora nestál. Jeho sourozenci jím pohrdali. Život u pěstounů nebyl idylický, sem tam byly nějaké spory, ale přetrpěl to. Změna nastala s příchodem puberty a různé konflikty stále gradovaly. Rozhodl se utéct do Prahy a žít po svém. Policie ho však brzy na to našla a skončil tak na 2 roky v dětském domově. Z něj posléze také utekl. Citově tam strádal a připadal si jak tělo bez duše. Začal opět v Praze naplno vychutnávat pocit svobody a krásy života. Zjistil ale poměrně rychle, že nic v životě není zadarmo. Jediným platidlem však byl on sám. Respektive jeho mládí. Sice neměl žádného učitele, na vše musel přijít sám, ale dávno ví, jak na to. Chová se (žensky) submisivně, hraje si na stydlivého, upejpá se. Při konverzaci klopí oči, hraje si s pramínky svých dlouhých blondatých vlasů. Možná právě díky tomu dostal nabídku

odjet s jedním klientem do Švýcarska a tam se věnovat sexuálním službám. Takovou ofertu přijal a zůstal tam několik měsíců. Za každého zákazníka bral 50 eur, svůj podíl si před tím vzal již majitel klubu. Příplatek za sex bez ochrany neměl, protože pohlavní nemoci podle něj jsou problémem dospělých lidí. Libor byl přece ještě dítě. V té době bral pervitin, za ten prý však neutrácel. Vždycky se našel někdo, kdo mu dávku za něco dal. Nikdy však prý za ní neplatil sexem. I když si vydělal hodně peněz, do Čech si nic nedovezl. Vše utratil za oblečení, technologické vymoženosti i rozhýřený tamní život (včetně sexu s prostitutkami). Začínal v Praze opět od nuly.

Užívat si, to Libora baví. Mít klasickou práci se mu nechce. Neměl si kde zafixovat potřebné dovednosti. Nezvykl si ani na žádné povinnosti a denní návyky. Počítá s tím, že všechno dělá někdo za něj a on jen požívá plodů. Žije vlastně teď a tady. Nad budoucností se ani na vteřinu nepozastaví, o zítřku nedokáže přemýšlet. Vydělá si sice dost, ale neumí s penězi hospodařit a tak si ani nespoří. Několikrát se dostal i do situace, kdy si ho klient fotil, prý pro domácí účely. Toto své počínání párkrát zopakoval a dostal se tak k nabídce amatérského točení porna. Jakmile se po něm ale požadovaly tvrdší praktiky, okamžitě s tím přestal.

Ve svých 18 letech se stal veteránem Fantovy kavárny v secesní budově Hlavního nádraží. Díky současně probíhající rekonstrukci už přestává být vyhledávaným místem. Zejména pro cizince není Libor již dost atraktivní, jsou tady ti mladší. Němci a Britové hledají mladě vyhlížející chlapce. „*Chtěj štrnácky, to víš, to je jiná kvalitka*“, celkem nepokrytě přednáší Libor. Čechy jako zákazníky nechce, málo platí a jsou více žádostiví. Za co zaplatí Holanďan 100 eur (orální sex), za to se dožaduje český klient rizikových praktik.

Sám však ví, že ty „zlatá“ léta už má za sebou. Klientů měl pár desítek, stovky to prý rozhodně nejsou. Snaží se uniknout ze spár prostituce, a proto začal docházet do streetcentra Projektu Šance. Dostane zde sice kondomy, lubrikační gely a může se tu i osprchovat a přeprat si něco na sebe, ale pro něj je mnohem důležitější podaná ruka – může se vypovídat, postěžovat si, poradit se, ulevit svým citům. Těší ho, že se o něho někdo zajímá, že mu někdo naslouchá. To je to, co mu prý dlouho scházelo a hledal to i u svých zákazníků – otcovskou autoritu a zájem. V tamní dílně kompletuje propisky, chodí tam vždy, jakmile je k tomu prostor. Z toho, co si vydělá, pak zaplatí ubytovnu a všechno co potřebuje. Zbývá mu i nějaký ten peníz navíc.

Prostitut Marek

Práce řidiče dálkové přepravy je poměrně časově náročná činnost nejen pro muže, ale zejména pro ženu. Pokud se pro tuto profesi rozhodne, znamená to být dlouhou dobu mimo domov a opustit péči o rodinu. Přesně takovým případem byla Markova matka. Hlavním důvodem bylo zavděčit se jeho otci, který se věnoval stejnému povolání a od rodiny odešel za mladší ženou. Matka doufala, že si ho tak přivábí zpět.

Výchova byla předána babičce. Ta však o 14letého vnuka nejevila sebemenší zájem. Marek se potloukal po ulicích, většinu času trávil s partou o něco starších kluků. Školu zanedbával, ačkoliv byl poměrně dobrým žákem. Zájmy žádné neměl, nebylo je jak financovat. Jednou se přichomýtl k napadení seniorů, to když se jeden kluk z party snažil o vytrhnutí kabelky postarší ženě. Ta si to však nenechala líbit, bránila se a tak jí útočník udeřil pěstí a zkopal. Marek se nedokázal po sledování této potyčky vzpamatovat, a tak při zásahu přivolané hlídky policie byl zatčen. Matka tou dobou pobývala v ČR, a tak si ho vyzvedla a doma „po zásluze“ zmlátila. Důvodem nejdřív bylo neposkytnutí pomoci seniorům, neboť jej prý zodpovědně vedla k pomoci starším. Posléze facky a kopance byly zdůvodňovány „*blbostí, že se nechal od fízů chytit*“, a tak jich schytl ještě více. Napříště mu byl vydán zákaz stýkat se s onou partou, avšak tento hned druhý den porušil. Oni mu dávali alespoň nějaký pocit respektu, doma se ho nedočkal. Výtržností přibývalo. Od pouhých vandalských činů až po přepadávání a vykrádání aut. Tehdy 16letý Marek již školu nedostudoval. Opustil domov a bydlel po různých squatech. Přišel však náhlý zvrát. Prý se v něm něco zlomilo a chtěl se věnovat „normálnímu“ životu. To však nebylo lehké. S nedokončeným vzděláním neměl mnoho šancí získat práci. Neměl kde spát, neměl co jíst. V jednom z parků, kde přespával, si ho všimnul starší muž a nabídl mu společnou večeři. Nijak ho neodmítal, byl pro něj spásou. Zašli si na večeři, posléze k muži domů, kde se vysprchoval a usnul. Druhý den nevěděl, jak se mu odvděčit, a tak mu dal to nejdražší, co jediné u sebe momentálně měl – své tělo. Tak se z Marka stal „motýlek“, ačkoliv on toto oslovení bytostně nesnáší. Neznámý pán si ho vzal pod svá ochranná křídla. U něj mohl bydlet, stravovat se. Sem tam dostal nějaký peníz na přilepšenou. Jediné, co za to klient požadoval, byla trocha něhy. Marek si brzy na životní standard zvykl a chtěl víc. Připadalo mu, že za pár minut trápení a bolesti může dostat mnohem víc. Docházel tedy k Hlavnímu nádraží v Praze, aby si vyhlédl nový kontakt. Netrvalo dlouho a oslovil ho asi 40letý Němec, bydlící

nedaleko Hannoveru. Nejen, že vyhověl jeho nabídce k sexu, ale odjel s ním rovnou do Saska. Tam s ním bydlel po dobu půl roku. Když už byl příliš okoukaný, musel se vrátit. Na cestu dostal 1 000 eur. Po návratu zpět se ten samý kolotoč roztočil nanovo. Našel si opět stálého zákazníka a u něj bydlel. Při tom se dál u Hlavního nádraží, zejména pak ve Fantově kavárně a ve Vrchlického sadech, producoval. Zprvu se nabídky hromadily. Byla to nová tvář, za kterou se platí více. Měl 5 či 6 stálých klientů, u nich věděl, co může očekávat, cítil se s nimi bezpečněji. Ty ovšem tak dobře neplatili jako cizinci, kteří speciálně kvůli mladým klukům do Prahy dojíždí. Cena se pohybovala okolo 2 až 3 tisíc za sex s Němcem, Britem, Belgičanem či Američanem. U českých zákazníků je to sotva polovina. Kolik měl klientů celkově, si nedokáže troufnout říct, ale je to maximálně stovka. Marek si dělá legraci, že krize došla i na tento obor, neboť sám i podle ohlasů svých „kolegů“ pociťuje úbytek a čím dál tím víc se musí spoléhat na domácí klientelu. „*Konkurence je docela veliká, někdy to trvá, než někoho klofnu*“ neskrývá své rozhořčení Marek a tvrdí, že ceny v ostatních městech nejsou tak zatížené množstvím nových mladých kluků, kteří se k prostituci hlásí. Existuje prý i mezi nimi diskriminace. Rómové nejsou tak žádaní, to se týká spíše příhraničních oblastí anebo přímo pražského plaveckého stadionu Podolí.

Budoucnost má přesně nalajnovanou. Bude režisérem úspěšných filmů. K tomu se prý dostane tak, že si ho vyhlídne na ulici nějaký producent. Jistě v něm pozná herecký talent a až nabere nějaké zkušenosti, jak to chodí a co všechno se musí absolvovat, začne sám natáčet. Pokud bude třeba, nebrání se tohoto cíle dosáhnout prostřednictvím sexu, v tom je prý dobrý. A co se týče rodinného života, nikoho nepotřebuje, život ho naučil postarat se sám o sebe a nestarat se o ostatní.

Prostitut Norbert

Norbert pochází z jižní Moravy, konkrétně z Boskovic, kde žije hodně věřících lidí. Patří k nim i jeho rodiče, kteří veškeré své rodinné, pracovní i osobní problémy řeší s tamním farářem. Jejich zbožnou oddanost musel následovat on i jeho o 6 let starší bratr. Když odmítli přijít v neděli do kostela, ke zpovědi nebo se nepomodlili před jídlem, dostali výprask. Starší bratr toto vydržel do svých osmnácti. Posléze se odstěhoval za prací do Olomouce a doma již se nikdy neukázal. Po základní škole se šel Norbert učit truhlářem, řemeslo se mu líbilo. Tou dobou však zjišťoval, že se s ním něco děje. Neměl zájem o slečny tak jako ostatní kluci ve škole. Jeho myšlenky spíše patřily

jednomu z nich. To, že je Norbert gay si uvědomil vcelku snadno a rychle. Horší však bylo přijetí rodičů, kteří situaci nezvládli a vyhodili ho z domu. S necelou tisícikorunou v kapse a pár věcmi v batohu odjel do Brna, kde bloumal ulicemi a přemýšlel, co dál. Pospával v odstavených železničních vagónech, někdy též na lavičkách v parku. Zanedlouho si našel brigádu v jedné restauraci coby pomocná síla za tři sta na den, samozřejmě načerno. Mohl si tak dopřát luxus v podobě přespávání na dělnické ubytovně. Bohužel majiteli restaurace se moc dobře nevedlo a tak Norbert, zbaven své funkce, se rozhodl odcestovat do Prahy, kde ho jistě čeká větší štěstí. Seznámil se zde s kluky, kteří se prodávali v nočních podnikách. Klientů-cizinců prý měli poměrně hodně. Nebyl problém za noc si vydělat 3-5 tisíc korun českých, a to za „pouhou“ společnost. Postarších Němců, Rakušanů či Britů, chtivých po tom, čeho se jim doma nedostává, bylo hodně. Stačilo vědět, na jaké vyhlášené místo se má dostavit. Těch je v Praze hned několik – plavecký areál Podolí, „poHlavák“, jak se hanlivě v těchto kruzích říká Hlavnímu nádraží, klub Temple (dřívější Pinocchio) nedaleko onoho nádraží, park na Letné u kyvadla či Riegrovy sady. Z klubů pak kromě Templu navštěvoval i Escape to paradise, kam chodí bohatší klientela či do Drake’su, v němž vystupují go-go tanečníci, kteří nabízejí své služby jako prostitutí.

Pro Norberta začal nový život plný jídla, nového módního oblečení, spaní na hotelu, cigaret a také drog. Zákazníků bylo tolik, že by mu prý na počítání nestačily prsty stonožky. S ekonomickou krizí však přišlo i omezení cestování turistů za sexem. Aby si udržel kontakty alespoň dvakrát do týdne, musel rapidně snížit taxy a podvolovat se i praktikám, kterým se doteď bránil, a to včetně nechráněného sexu. Dříve se nechával alespoň testovat v rámci terénní služby, v současnosti, kdy je terénní testování pozastaveno, se neodvází jít do nějakého zdravotnického zařízení.

Brzy se mu však takový způsob života začal zajídat a tak se uchýlil k žebrotě a krádežím. Kvůli znesnadnění identifikace policií zničil veškeré doklady, co u sebe měl. Zkriminalizování života s sebou však neslo propadnutí drogám. Na jeho rukách plných modřin bylo prý těžké najít žílu. Ačkoliv se mu dostalo pomoci s jeho závislostí, zanedlouho ho zastihla další rána – dostal se do kriminálu za několikanásobné krádeže a podvody. O svém pobytu za mřížemi se mu hovořit nechce. Jen letmo sdělil, že celé patro věznice ho mělo za „holku pro potěšení“ a kdykoli měli chuť, tak ho znásilnili, ponižovali a bili.

Nyní je po výkonu trestu, byl propuštěn na podmínku a byla mu nařízena mediační a probační služba. Chtěl by být lepším člověkem, prospěšným, ale tuší, respektive ví, že mu společnost šanci nedá.

5.3 Shrnutí dat výzkumného šetření

Pod pojmem mužské či chlapecké prostituce si hned každý vybaví dva určující atributy – homosexualitu a pouliční prodej. Ukazuje to na značně zkreslený obraz reality, který vytváří nejen média svými senzacechtivými reportážemi ze světa prostituce, ale též je způsoben nazíráním společnosti na celý fenomén prostituce. Jak je výše popsáno, druhů mužské prostituce je daleko více než jen pouliční. Ta v sobě nese konotaci okamžitého a nuzného vybití sexuálního pudu na veřejném místě či v jeho zákoutí. Příběhy prostitutů z ulice jsou barvitě, plné zvrátů, střídání tragédie i humoru a jsou sehrané patologickými a psychologicky propracovanými či naopak plochými osobnostmi, což jsou literárně či filmově žádaná témata. Vzpomeňme například český film z pražského prostitučního prostředí – Mandragora režiséra Wiktora Grodeckiho, knihu Váš kluk - prostitut? od Cyrila Valšíka či díla jako je např. My děti ze stanice Zoo, Mé soukromé Idaho, Půlnoční kovboj.

Na rozdíl od toho, jen malé procento populace je sotva seznámeno s existencí společníků či eskort boyů, natož aby se přímo setkalo s jejich nabídkou či dokonce využilo jejich služeb. Jejich způsob života je natolik „obyčejný“ a nevykazující prvky zajímavosti, že mnohým postačuje pouhá zmínka o sexuálním počínu daného jedince a tím veškerý zájem končí. Nemají tak ani ponětí, že je vykonávána i prostituce heterosexuální. Vycházejí stále ze starého modelu, kdy žena „nemá potřebu“ platit za sexuální uspokojení. Sousloví „nemá potřebu“ v sobě zahrnuje jednak snadnost pro ženu opatřit si sexuálního partnera bez povinnosti finanční odměny a také jakési negativní zhodnocení počínání jak ženy, která platí, tak muže, který si nechá za sex platit. Díky však sociálním a ekonomickým změnám ve společnosti je heterosexuální prostituce stále na vzestupu.

Co se týče homosexuální prostituce, je třeba si uvědomit, že v drtivé většině případů se nejedná o homosexuálně orientované sexuální pracovníky, ale o pracovníky homosexuálně se chovající. Jednání k takovému sexuálnímu pólu směřující je bráno coby forma obživy, jako obchod, na který je takto i pohlíženo a vnímáno. Rozhodně se

nejedná o projev jejich sexuální orientace. Ze sociologického hlediska se u nich jedná o kumulaci dvojího deviantního chování, tedy chování v rozporu se sexuální preferencí a prostituce. V angličtině se pro tento jev vžil název „gay for pay“ (gayem za peníze).

Je tedy nutné rozlišovat mezi homosexualitou jakožto jednoznačnou a výlučnou preferencí stejnopohlavní bytosti svého druhu (v emocionální i sexuální rovině) a homosexuálním chováním, jež se děje za určitých podmínek a nevylučuje jindy heterosexuální projevy téhož jedince.

5.3.1 Služby společníka

Již při konání druhého rozhovoru mi bylo jasné, že nemohu srovnávat potřeby mužů a žen, co se týče požadavků na svého sexuálního partnera. To, co zmínil jeden ze společníků o svých mužských klientech, nemohlo samozřejmě platit na pokolení ženské. Proto je potřeba si ukázat rozdílnosti mezi ženskou a mužskou sexualitou, abychom lépe pochopili dané souvislosti.

Tyto rozdíly jsou bezpochyby ovlivněny kulturou, většinou jsou však zakotveny už v lidské přirozenosti. V současnosti je více než pravděpodobné, že společně se změnou postavení ženy, s nárůstem její sociální a ekonomické aktivity a autonomie se také bude měnit role sexuality. Jak je výše uvedeno, ženám díky sociálnímu a ekonomickému postavení nebylo dopřáno se plně oddávat své sexualitě. Ve světě ovládaném muži se od žen minulých generací většinou očekávalo, že svou sexualitu přizpůsobí přáním a potřebám svého manžela. V takovém prostředí se pak nevázaný, anonymní, čistě tělesný sexuální styk svazoval s mužskou částí obyvatelstva.

Zatímco muži z biologického hlediska dbají na kvantitu, neboť je potřeba své sémě co nejvíce rozsévat a tudíž nebýt v sexu tak vybíravý, ženy oproti tomu jsou podstatně selektivnější, protože více dbají na kvalitu svých sexuálních partnerů, aby mohly zajistit sobě i svému potomku blahobyt. Reprodukční úspěšnost žen byla přímo úměrná jejich schopnosti vybrat geneticky co nejkvalitnějšího a současně i oddaného sexuálního partnera. Ženská sexualita tvoří jakýsi celek s mateřstvím, opírá se více o citové zázemí, o ztotožnění s milovaným objektem a často obsahuje prvky sebeobětování. Proto žena hledá trvalý vztah s inteligentním, silným a zdravým mužem, k němuž může obdivně vzhlížet a vážit si ho. Jak poznamenává spisovatel Milan Kundera „Ženy nehledají krásného muže. Ženy hledají muže, který měl krásné ženy.“

Sexuologové zastávají názor, že u žen v daleko větším měřítku pracuje fantazie, nejsou tolik vzrušivé audiovizuálně, např. fotografiemi nahých mužů. Důkazem budiž i časopis Playgirl, ženská obdoba známého titulu Playboy, který vychází nejen v Americe, ale má své jazykové mutace po celém světě, zejména v Evropě. Průzkumy trhu dokázaly, že konzumenty nejsou pouze ženy chtivé poloobnažených či přímo nahých pánských těl (ženy tvoří pouze 38% konzumentů), ale zákazníci jsou především z řad mužské části obyvatelstva Ameriky. A to nikoliv jen gayů, ale též heterosexuálních mužů, kteří hodnotí vyfotografované modely, čtou humorné články o aktuálním dění či využívají zde zveřejněných slevových kuponů.⁶⁹ Jak je patrné, nejedná se tedy o pornografický, ale erotický časopis. I kdyby byl, valného úspěchu též nezaznamená. Ženy totiž, na podkladě výše uvedeného, nevyhledávají ani sledování pornografických snímků. Pornografie jednoznačně představuje projekci mužského chťice, mužských potřeb a mužských tužeb.

Je již v povahách žen, že obecně vyhledávají spíše pozornost, porozumění, něhu a uznání, které se jim nedostává. Ženská erotika dává přednost dotykům, sluchovým a hmatovým vjemům. Dá se tedy říct, že společník je vyhledáván hodně často spíše jako dobrý kamarád, přítel a rádce. Velká řada žen nemá ve skutečnosti vůbec zájem přistoupit k pohlavnímu aktu. Připadají si osamocené, nemilované a neobdivované. Proto ochotně zaplatí muži, který jim bude dělat společnost, bude se chovat dle jejich představ, prostě prožijí spolu příjemné chvíle, aniž by mezi nimi došlo k nějakým intimitám.

Bylo již mnoho snah (např. v Londýně, Düsseldorfu, Berlíně, Nevadě) nabídnout ženám obdoby mužského nevěstince, avšak většina takových záměrů byla dříve nebo později odkázána k zániku. Poslední pokus zaznamenal Alexander Gerhardinger, který doufá, že se svým nově otvíraným veřejným domem v centru Vídně uspěje.⁷⁰

Na podkladě výše uvedeného se nelze divit, že služeb společníků v drtivě většině využívají ženy. Je to vcelku pochopitelné, protože není společností vyžadováno párové zastoupení mužů. Společníci, pokud již jsou mužem objednáni, sehrávají roli

⁶⁹ The truth about Playgirl. 17. září 2010. [Dostupné z <http://www.observer.com/2010/09/the-truth-about-playgirl/> ke dni 12. 3. 2012].

⁷⁰ Ve Vídni vzniká luxusní bordel pro ženy. 2. listopadu 2011. [Dostupné z <http://www.reflex.cz/clanek/zpravy/43905/ve-vidni-vznika-luxusni-bordel-pro-zeny.html> ke dni 12. 3. 2012]

obchodních partnerů, kulturních průvodců a přátel. Pokud se službou není poskytováno i sexuální vybití, pak se jedná spíše o herecké vystoupení.

Klientky mnou zpovídaných společníků hledaly u nich to, čeho se jim v trvalém partnerském svazku nedostávalo. Chtěly být neustále dobývány, potřebovaly cítit trvalý zájem. Většinou žádaly víc než jen obyčejnou fyzickou přitažlivost - očekávaly, že společníci budou mít určitý styl, budou citliví na jejich nálady a schopni vést smysluplnou konverzaci.

Zde se ukazuje, že požadavky na heterosexuálního mužského společníka jsou poměrně vysoké. Takovéto požadavky však mají svou cenu, jejich kumulací se pak dochází k celkové odměně pro společníka.

Cenové rozpětí za poskytované služby se pohybuje od 2 do 7 tisíc korun, záleží na klientce, jaký si připraví pro společníka program. Pokud je pracovník jen v roli „pasivní“, poskytuje doprovod do kina, divadla či výstavu, naslouchá steskům a problémům klientky či nabízí nezbytné něžnosti. Je-li však požadována i jeho aktivní účast v podobě representace hostitelky na společenských událostech, vedení náročných konverzací či poskytnutí erotických služeb, částka se zvyšuje. Náklady spojené s konáním jednotlivých akcí se připíší na vrub objednavatelky.

Těmi jsou povětšinou ženy české národnosti, ekonomicky zdatné a sociálně soběstačné, ve věku okolo 30 až 45 let. Buď se jedná o podnikatelky, které nemají mnoho možností jak se seznámit, nebo jsou to ženy zadané, kterým se doma nedostává potřebné pozornosti. Mnohé se však nemění, a tak jsou společníky udržovány stálé kontakty, v počtu od tří do sedmi. Podle aktuální situace se přibírá kontakt nový. Ten je povětšinou dodán na základě osobního doporučení současné klientky. Ačkoliv tedy dámy o sobě navzájem vědí, je společníkovou povinností nechat ženu pocítit, že v daný okamžik je ona pro něj ta jediná.

Společníkovi je naproti tomu o pár let více, aby dostal společenským konvencím vztahu starší muž – mladší žena nebo se jedná o mladší muže, u kterých si dáma zvyšuje své sebevědomí a deklaruje tím svou stálou přitažlivost. Přirozeně se však jedná o muže přes 25 let, kde je zajištěno povětšinou vysokoškolské vzdělání, rozšířený všeobecný přehled a určitý stupeň vyzrálosti osobnosti. Závislá je na tom samozřejmě i doba poskytování těchto služeb. Profesionální společníci se v branži pohybují více než 5 let.

Ukazuje se též, že se společníci rekrutují z vyšších, dobře postavených a zabezpečených rodin. Jejich rodinné prostředí je popisováno jako bezproblémové, podnětné a plní své základní funkce. Vycházíme-li z tohoto předpokladu, pak se naplňuje i důvodnost konání služeb společníka – ne ve všech případech musí jít o finanční službu. Pánové na mnoha místech líčili, že jim jde především o „blaho“ klientky a jejich oceněním je již spokojená žena po všech stránkách. Za takovéto konání jsou odměny jak materiálními dary, tak různými protislužbami či poskytováním výhod.

K ukončení nabízení služeb společníka přichází v momentě nečekaných událostí v životě poskytovatele anebo ztrátou zájmu ze strany klientek. V takový moment velí společníkova čest odejít co nejdříve, tzv. na vrcholu kariéry. Muži pak využívají kontaktů, které díky svým klientkám navázali. Nežádá se stává, že zaujmou pozici jejich zaměstnavatelek ve svých či manželských firmách.

5.3.2 Eskort služby

Při eskortním typu prostituce rozlišujeme, kde se sexuální akt odehrává. Při out-callu je eskort boy nucen se dopravit do bytu či hotelového pokoje zákazníka. Naopak v případě in-callové verze eskortu se erotické služby poskytují v soukromém bytě osoby provozující eskortní službu nebo hotelovém pokoji, apartmánu či privátním bytě, který si tato osoba pronajme pro takovouto příležitost.

Dále pak je nutné rozlišit, zda-li jedinec spadá do katalogu eskortní agentury nebo si sám podává inzeráty v tištěné podobě v erotických časopisech či elektronickou cestou na portálech k tomu určených.

Věkové rozpětí mužů živících se eskort servisem je od 20 do 30 let, maximálně pak do 35 let. Výjimkou však nejsou muži okolo 40 let. Ty se však zaměřují na starší klientky, pro které velký věkový rozdíl by byl překážkou v navázání intimity. Vyšší věk prostituujících je dán i tím, že eskortní agentury si nedovolí zaměstnat muže mladšího 18 let.

Muži pocházejí z dobrého výchovného prostředí, kdy nejsou v dětství zaznamenány větší problémy. Působení rodičů či školního prostředí nevykazovalo známky abnormalit. To samé se dá konstatovat i o průběhu dospívání a dalším školním studiu. Pověstinou se jedná o středoškoláky, co si potřebují zvýšit kapesné či vysokoškoláky, kteří si tímto způsobem přivydělávají na školné či samotné žití. Ve

většinou případů mladí muži nikdy neměli v úmyslu zapojit se do sexbyznysu na delší dobu, ale jen na omezený časový úsek, který je závislý na konkrétní situaci. Z tohoto důvodu je pro ně snadnější nechat celý tento svět za sebou a vrátit se k „normálnímu“ životu. Tomu odpovídá i první ze tří základních epizod prostituta.

Krátkodobá (experimentální) epizoda je situace, kdy chlapec díky svoji momentální finanční situaci podlehe nabídce rychle a snadno získaných peněz. Následně může absolvovat ještě několik málo dalších setkání. Po několika týdnech či pár měsících si již schůzky nedomlouvá a tím jeho epizoda prostituta končí. Někdy se stává, že se občasně tato epizoda několikrát zopakuje.

U **střednědobé** (závislé) epizody je začátek počínání obdobný jako u předchozí epizody, avšak během experimentování si začne chlapec zvykat na stálý, poměrně vysoký příjem peněz a nechce se vzdát luxusu, které mu přinášejí (např. stylové oblečení, multimediální technologie, standard bydlení, apod.). Začínají se též u některých vykazovat příznaky i jiných forem sociálně-patologického chování, především pak užívání toxikomanických látek. Při takto zvýšeném přísunu financí je prostitut nucen poskytovat vyšší a rizikovější formy sexuálních služeb, což již některé odradí a sami s prostitucí končí. Ukončení této epizody u ostatních přichází s nějakým zvratem v chlapcově životě, jako je zdravotní úraz, rodinné problémy či pouhá změna hodnotového žebříčku.

Při **dlouhodobé** (chronické) epizodě je průběh stejný jako u střednědobé epizody, jen se nedostává do fáze ukončení. Respektive konec přichází z podnětu vnějšího faktoru, jakým může být např. „okoukanost“ subjektu a ztráta zájmu ze strany klientů. Takto postižení chlapci se i nadále snaží uplatnit coby sexuální pracovníci, a to v různých formách prostituce (většinou nižší úrovně) i poskytováním různých praktik, včetně těch rizikových. Věkově pak překračují hranici 30 let.

Důvodem pro poskytování sexuálních služeb povětšinou pro eskort boye bývá spojení „příjemného s užitečným“. Mladíci bývají buď určitým způsobem sexuálně naruživi či si tímto způsobem zpestřují svůj sexuální život. Je však důležité si uvědomit, že hlavním důvodem je stále finanční aspekt. Pokud se zaměříme na eskortní služby pro muže, pak jsou ve většině případů realizovány heterosexuálně orientovanými chlapci. Z tohoto důvodu pobírají zvýšené sazby. Zde ovšem u některých vyvstávají určité

podmínky poskytování služeb, např. anální sex je pouze v aktivní roli, stejně tak orální sex je vyžadován v receptivní roli.

Škála poskytovaných sexuálních služeb je poměrně široká – od pouhých něžností a líbivých slov, přes masáže, manuální stimulaci až po orální a anální sex. Někteří pracovníci, jsou to však výjimky, poskytují i rizikové praktiky. Ty jsou pochopitelně více honorovány. Konečná cena za služby je odstupňována dle naznačeného řetězce. Nepromítá se do ní příplatek za nechráněný sex, protože dotazovaní pracovníci tuto praktiku odmítají, ačkoliv se s ní nejednou setkali. Často též respondenti přiznali, že mají zkušenosti s focením erotických aktů či přímo s natáčením pornografických snímků.

Ceny za poskytované služby jsou stanoveny fixně. Lze se ale předem dohodnout na úpravě částky za určitou aktivitu anebo na sumě za hodinu či za každou započatou půlhodinu. Částky se pak pohybují od 1 tisíce za nejnižší formy až po 3 až 5 tisíc korun za anální styk. Pokud je sazba účtována hodinově, pak díky přepočtu docházíme k částce okolo 1 000 - 1 500 korun.

Zaměříme-li se na zákazníky, pak jimi jsou převážně čeští muži, a to okolo 30 let, ekonomicky zdatní, povětšinou i vysokoškolsky vzdělaní, pracovní vyčerpání, avšak zadaní (ať již partnerským či manželským soužitím). Ze stejné kategorie pocházejí i ženy-zákaznice. Věkově spadají do skupiny 30-40 let, jsou ekonomicky soběstačné, nezadané. Obě pohlaví preferují stálost kontaktu s pracovníkem eskort servisu.

Bližší rozdělení zákazníků však nelze definovat, neboť se rekrutují z mnoha sociálních vrstev a jsou ke svému konání puzeni mnoha okolnostmi. Setkáváme se tak se zákazníky, kteří jsou v manželství či partnerství frustrováni, jsou dočasně bez partnera (služební cesta, nemoc) či nemají vůbec žádného partnera, jedná se o sexuální požitkáře, „experimentátory“ či přímo devianty, jedince psychicky narušené, apod.

5.3.3 Amatérské / individuální služby

Nejširší spektrum nejenom služeb, ale i osob, které tímto druhem získávají finanční prostředky, nabízí individuální, též amatérská mužská prostituce. Stejně tak nepřeborná paleta požadavků a osobností se skrývá na druhé straně – v roli zákazníků.

Setkáváme se zde s narušeným či nefunkčním rodinným prostředím, povětšinou absencí jednoho nebo obou rodičů a vynucenou institucionální péčí. Popsané

prostředí vyvolává povětšinou finanční tíseň, která nutí jedince přistoupit k prostitutivnímu chování. Nebo naopak se jedinci ze zaopatřených rodin snaží upoutat pozornost svých rodičů. Připadají si méněcenní, přehlíženi, bez hlubší konverzační roviny. Tímto svým konáním popírají finanční kritérium prostituce a za utržené peníze si kupují takové věci, které mají za cíl upozornit rodiče na jejich pořízení a luxusní hodnotu. Dalším typem je působení fungující rodinné výchovy s občasnými výchovnými výkyvy na obě strany. Zde dochází k jednoznačnému naplnění definice prostituce jakožto dobrovolného poskytnutí sexuální služby za účelem získání finančního obnosu. Cílem je vydělat si na běžné věci jako je oblečení, technické vymoženosti, školné. A nakonec jde i o bezproblémové výchovné působení jak ze strany rodiny, tak výchovného školského zařízení. Takto postižení jedinci vykazují prostituční chování z pohodlnosti, pro zábavu a zahrnutí nudy. Jsou plně materiálně zabezpečeni, zpestřují si tak i svůj sexuální život.

Věkové rozpětí prostituujících je vcelku široké, od 15, 16 let do 30 až 40 let. Výjimkou samozřejmě nejsou přesahy na obě dvě strany. Je poměrně těžké zprůměrovat věk jak sexuálních pracovníků, tak klientů. I u nich je poměrně velké věkové rozpětí – od 20 do 65 let. Má se však za to, že nejpočetnější skupinou zákazníků u obou dvou pohlaví jsou jedinci ve věku okolo 30 – 45 let. Jsou povětšinou ze střední až nižší třídy a nemají takové nároky na kvalitu odvedené služby.

Kontakty mezi těmito dvěma subjekty jsou navazovány buď pomocí nových technologií, především pak internetu v podobě seznamek, inzerátů, chatovacích místností, erotických stránek, apod. nebo pomocí inzerátů v k tomu určených tiskovinách či pomocí osobního kontaktu. Z toho též vychází četnost nabízení služeb. Od každodenních relací až po letmá setkání několika málokrát za rok. V návaznosti na takový typ kontaktu je možné určit i jeho stálost pro klienta. Je nanejvýš jasné, že rizikovitost nakažení pohlavně přenosných nemocí je u takto promiskuitně se chovajících osob poměrně vysoká. Bohužel to nemá žádný vliv na používání kondomů a dbání na zásady bezpečného sexu. Zde se ukazuje na naprosté selhání prevence.

Škála poskytujících služeb je také poměrně rozsáhlá. Nachází se v ní interaktivní sex, tedy placené webkamery, chatování za dobítí kreditu na mobilní telefon či zaslání symbolické částky, sex po telefonu, nafocení aktů či natočení krátkých erotických videí, nekontaktní sex v podobě pozorování při svlékání, masturbaci, souloži s partnerem či jiném druhu uspokojování, přes plně kontaktní jako je masáž, vzájemná

masturbace, orální sex a anální sex až po rizikové praktiky. Často se též stává, že se k mladým chlapcům a mužům dostane nabídka na natočení amatérského či poloprofesionálního pornofilmu, zejména pak s homosexuální tematikou.

V tomto kontextu se nabízí otázka, proč se tolik mladých Čechů s heterosexuální orientací snaží uplatnit v oboru, kterým sami opovrhují – gay porno průmyslu? Důvody lze hledat v souběhu několika kulturních faktorů. Tím prvním je fakt, že česká společnost je výrazně sekularizována. Náboženství hraje malou či skoro nulovou roli a morální zábrany, které najdeme u ostatních společenství, často chybí. U mládeže převládá amorální cítění, homosexuální chování u heterosexuálů není v jejich očích zavrženíhodné. Tento způsob obživy tak často volí vysokoškoláci či příslušníci vyšší střední třídy, na rozdíl od jiných zemí, kde se pornoherci rekrutují z nižších společenských vrstev. Stejně tak čeští muži nemají ego posilováno tzv. macho vzorem, jak je tomu u jiných národů (zejména Španělsko, Itálie, Řecko a státy Latinské Ameriky). Vzorce mužského chování nejsou upevňovány historickými ikonami, kdy v jejich jednání vychází do popředí dominance, agresivita či arogance. Pragmatická stránka věci jim též velí, že práce, která jde proti jejich sexuální identitě, je velice lukrativně placena a vcelku snadno a rychle odvedena. Mizí zde i hodnota kvantitativně vytvořených peněz coby měřítka úspěšnosti v dnešní společnosti.

„V Maďarsku to sice lidi natočí, ale tajně tě za to nesnáší. Německo, Rakousko, ti jsou moc bohatí. Rusko a Brazílie jsou dobré země, ale bývá tam problém s policií, za to u vás je spousta hezkých kluků a žádný problém s úřady. České policii je to jedno, když se nepřekročí určitá hranice“ říká jeden z producentů gay pornofilmů působících v Praze, William Higgins.⁷¹

Odměna se pohybuje kolem 5 tisíc korun za masturbaci a vyplácí se po natáčení, které netrvá celé více než hodinu. U některých hochů panuje obava z nepředání oné sumy, což má za následek nervozitu a tudíž nekvalitní erekci. Když nepomohou ani erotické časopisy ani v pozadí běžící heterosexuální pornofilm, pro odbourání stresu se částka vyplácí ihned.

U profesionálů tento efekt neplatí, používají různé podpůrné léky na zvýšení prokrvení pohlavního údu anebo si nechávají aplikovat přímo injekce s podpůrným

⁷¹ Česká "bisexualita" nebo pornokluci na export. 23. února 2011. [Dostupné z <http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/fabiano-golgo.php?itemid=12330> ke dni 12. 3. 2012]

sérem. Důvodem však není ona nervozita, ale sexuální založení jedince. Ve většině případů se jedná totiž o heterosexuály, a to je to, co je v zámoří žádané.

Za sexuální dovádění s jiným mladíkem se vyplácí částka až 20 tisíc korun za scénu. Cena se zvyšuje, pokud mladík splňuje hned několik rysů ideálu z momentálního trendu – chlapec s něžnou tváří, sportovní až maskulinní postavy a obdařený penisem větším než 20 centimetrů. V takových případech se honorář vyšplhá zhruba na 50 tisíc korun za natáčecí den. U herců svolných k receptivní roli při análním sexu, dosahuje vydělaný obnos vyšších částek a tak se nezdá stává situace, kdy uchazeč přímo žádání, aby mohl být penetrován. Konkurence je však velká a postupně, jak se trh nasycuje, se vyplácené částky snižují.

Kontakty se navazují v plaveckých bazénech, v posilovnách, v různých sportovních zařízeních, kde si lze prohlédnout postavu lákané osoby. Výjimkou nejsou ani diskotéky či přímé oslovení na ulici. Další formou jsou pak různé inzeráty v tisku či na internetových stránkách. Není též výjimkou, že se hlásí jedinci, kteří mají zkušenosti se sexbysnysem, například provozují eskort servis či se amatérsky nabízejí pomocí webkamery.

Účel se povětšinou nezatajuje, náběrci se představuje coby hledač talentů či head hunter. Lichotí a vyslovuje nabídku na vystupování v erotických filmech určených pro homosexuální publikum.

Česká republika patří, společně se Slovenskem, k největším výrobcům a producentům gay pornofilmů. Celosvětově si drží druhé místo hned za Spojenými státy americkými, třetí je Brazílie, pak Maďarsko, Španělsko, Británie a Německo. Počet vzniklých snímků je těžké odhadovat, už kvůli mnohým amatérským počínům. V Praze však vznikne v průměru jeden DVD film denně a k tomu každý týden jsou na oficiální stránky studií umístovány stovky scén. V České republice působí cca 15 velkých a středně velkých pornografických studií točících gay porno. Mezi ty neznámější kromě výše uvedeného Williama Higginse lze uvést Bel Ami, AVI/Staxus, Ayor a Hammer Entertainment.⁷² Odhaduje se, že obrát české gay porno scény se pohybuje mezi 300 až 600 miliony korun. Převážnou část tvoří internetový obchod.

⁷² Česká "bisexualita" nebo pornokluci na export. 23. února 2011. [Dostupné z <http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/fabiano-golgo.php?itemid=12330> ke dni 12. 3. 2012]

Filmy jsou určeny pro prodej v USA, některé jsou uváděny ve Spolkové republice Německo. K získání takových záběrů se zákazník musí přihlásit na oficiálních internetových stránkách výrobce a získat u něj za poplatek členství. Mnoho takových stránek je pro českého zájemce blokováno z důvodu zachování anonymity herců. Vystupující na toto spoléhají a věří, že návštěvník stránek nebude z jejich rodiny či blízkého okolí. I zde však sehrávají svoji roli internetoví piráti a na mnoha českých webech s gay porno tematikou lze tyto filmy bezproblémově nalézt.

Asi nejznámějším případem odhalení je Filip Trojovský, účastník z reality show Big Brother, kterou před několika lety vysílala televize Nova. Poté, co se spolubydlící ve vile „Velkého bratra“ dozvěděli, že natáčel porno, bulvární média okamžitě zjistila, že se jedná o homosexuální produkci. Společnost Bel Ami, jedna z nejprestižnějších gay produkcí, se herce zřekla, neboť ohrozil identitu ostatních účinkujících porno branže. Obdobně se cítila podvedena i německá mlékárenská společnost Müller Milch, když musela stáhnout svůj reklamní spot, ve kterém Trojovský účinkoval.⁷³

Co se týče zdravotních rizik při natáčení, většina produkcí v České republice přešlo na sex bez kondomu, tzv. bareback. Důvodem je velká poptávka po takovýchto filmech. Nové léky proti HIV / AIDS změnily diagnózu ze smrtelné nemoci na „celoživotní nemoc“ a této infekce se lidé přestávají bát. Spousta amerických studií odmítá produkovat bareback porno, ať už je důvodem solidarita s herci, kteří zemřeli na základě AIDS nebo jednoduše proto, že nemohou sehnat modely ochotné do rizika onemocnění pohlavně přenosnými chorobami jít. Ta česká s tím nemají problém a své konání ospravedlňují chabou výmluvou, že u nás je nízký výskyt AIDS a epidemie zde nehrozí.

5.3.4 Služby pouličního prostituta

Jedná se převážně o mladé muže, respektive chlapce ve věku od 13 do 20 let. Nejmladšímu podchycenému českému prostitutovi bylo 10 let. Věkový průměr se dle průzkumu, který byl prováděn mezi 646 klienty Projektu Šance, pohybuje okolo 17 let. Což je ale zároveň věk, kdy dochází ke zlomu v životní dráze prostituta a útlumu nabízení služeb. Jakmile mladík dosáhne plnoletosti, přestává být atraktivní pro

⁷³ Trojovský točil porno a reklamu na Müller Milch. 6. září 2005. [Dostupné z <http://www.euro.cz/detail.jsp?id=71687> ke dni 12. 3. 2012]

klientelu, neboť pro ni je směrodatné mládí, jakási „čerstvost“ objektu touhy. Skutečný věk mladistvého prostituta tak bývá většinou maskován pod ne zcela identifikovatelným zevnějškem často již velice zkušených chlapců. Klient pak ani netuší, jak mladý resp. starý prostitut je. Ukončení profesní kariéry je povětšinou datováno po 25. roku života. Ve velmi výjimečných případech se prostituují muži starší 30 let.

Převážná většina mužů provozuje homosexuální prostituci, ačkoliv, jak je výše zmíněno, drtivá většina není homosexuálně orientována. Jejich jednání je čistě z komerčních důvodů. Poměrně častým jevem je pak placený sex s prostitutkou, kde si vybijí svoji nenávist a hněv vůči klientům. Chlapci však nejsou k prostituci nuceni násilím ani nátlakem. Nejsou ovlivňováni k tomuto konání žádnou primární či sekundární sociální skupinou (rodina, parta, spolužáci). Ke vstupu na profesní dráhu prostituta jsou vtlačeni zejména okolnostmi, které se udály v jejich životech.

Většina pochází ze sociálně slabého prostředí, z nefunkčních a dysfunkčních rodin či z nepodnětné náhradní rodinné péče. Někteří z nich jsou na útěku z domova či ze školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy nebo byli po dovršení zletilosti propuštěni z institucionální péče či z vazby. Po opuštění těchto institucí si neumějí svůj život řídit a snadno podléhají falešným iluzím a představám. Nikdo je nepřipravil na život „venku“, jsou stále závislí na autoritách, kterých se jím nedostává. Ať už se jedná o autority z rodinného či výchovného prostředí. Vzdělání těchto hochů je naprosto mizivé, většinou nemají dostudovánu základní školu, nemají ani základní sociální návyky. Tito jedinci mívají narušenou osobnostní strukturu. Nedokáží si tak pospojovat a rozlišit různé sociální atributy se svými celoživotními a momentálními cíli a jejich hodnotový systém je narušen. Jejich vnímání rizika locus of control je oslabený, preferují okamžitý efekt před budoucím užitekem. Jejich heslem je žít „teď a tady“. Plány do budoucnosti žádné nemají, a když, tak jsou naprosto nereálně podložené.

Ať už jejich skončení na ulici mělo jakýkoliv důvod, byla to pro ně alternativa, jak přežít relativně snadněji. Život na ulici však má svá pravidla, kterým se časem museli podřídit i zprvu poměrně luxusně vydělávající prostitut. Brzy totiž se dostavily závislosti na alkoholu, drogách (zejména pervitinu) a gamblerství, pokud již nebyly spouštěčem prostitučního chování. Takovéto činnosti si vyžadují vysoké finanční nároky a pokud nejsou umožňovány prostitucí, nezřídka se mladí muži podílejí nebo sami

páchají trestnou činnost na svých klientech (krádeže, loupeže), na sobě navzájem či na náhodných obětech.

Pouliční mužská homosexuální prostituce je provozována zejména na veřejném prostranství a ve veřejných prostorách (nádraží, parky) a v některých soukromých gay klubech. Největší koncentrace prostitutů je v Praze a Brně. Hlavní město se může „pyšnit“ prvenstvím v počtu sexuálních turistů, kteří sem přijíždějí ukájet své touhy. Zdaleka se nejedná jen o pedofilní turisty. Společně s Budapeští se naše metropole stala evropským centrem pouliční chlapecké homosexuální prostituce, kterou vyhledávají postarší muži z Německa, Velké Británie, Ameriky či Nizozemí. V Praze se s ní setkáme především na Hlavním nádraží, konkrétně ve Fantově kavárně. I když dle sdělení mnou dotazovaných prostitutů, rekonstrukce nádraží a nově nastavené bezpečnostní podmínky ubírají tomuto místu na významu. Důvodem jsou i časté razie městské a obecní policie nejen na nádraží, ale i v přilehlých Vrchlického sadech. Vyhlášeným místem, kde se zákazník může potkat s prostitutem, jsou též Riegrovy sady či Letenské sady, nedaleko kyvadla u Hanavského pavilonu, kde se shlukují skupinky mladých skaterboardistů. Situace v Brně není tak rozsáhlá. Existuje zde několik gay klubů a vináren kam chodí i prostitutky (zejména Gibon's club, Depo club, Red Cat, u Richarda). Podobně jako v Praze se i v Brně koncentrují mladí homo prostituti kolem hlavního nádraží a v přilehlých hernách a non stopech. Mnozí prostitutky též odjíždějí, ať již na vlastní pěst či s klientem, do zahraničí. Nejčastějšími destinacemi jsou Spolková republika Německo (Berlín, Hamburk, Mnichov), Itálie (Milán, Řím), Nizozemí (Amsterdam) či Švýcarsko. Zde pak pracují ve veřejných domech či se uplatňují jako herci v pornografických filmech s homosexuální tematikou.

Poměrná svoboda a volnost se odráží ve formě dobrovolnosti k vykonávání prostituce. Nejedná se o přesně strukturovaný a organizovaný systém tak, jak je tomu u ženské pouliční prostituce. Každý chlapec se prostituuje sám za sebe, nemá svého ochránce (pasáka), který by mu i dohazoval kontakty. Ty jsou spíše nahodilého charakteru. Využití zprostředkovatele je zaznamenáno spíše u romských chlapců, kde jím ponejvíce bývá rodinný příslušník (otec, bratr, strýc). Občasnou formou přivýdělků jsou též tzv. go-go tanečníci či placení barmani, kteří už se o svoji apanáž dělí s majitelem baru či klubu.

I u pouličních prostitutů lze strukturu nabízených služeb popsat na základě jistých zákonitostí, jako je věk prostituujícího, místo poskytnutí služby, závislost na

drogách či alkoholu, apod. Je nutné si uvědomit, že následující popsaná hierarchie neznamená, že prostitut nabízí pouze jednu z uvedených služeb nebo že postupuje přesně podle daného rozpisu. Často se stává, že poskytuje soubor několika služeb. Ceny, které jsou uváděny u jednotlivých kategorií, vycházejí z ústního podání mnou zpovídaných prostitutek a jsou poplatné aktuálnímu stavu na pražské prostituční scéně. Dle sdělení pouličních prostitutek se ceny v různých městech České republiky mohou lišit, jelikož je Praha specifické místo, kde se sexuálních pracovníků zdržuje nejvyšší počet a stejně tak na straně poptávky velké množství zahraničních turistů. Právě zákazník je ten, kdo určuje vyšší sumy za odvedenou službu.

První „nezávislou“ službou je dělat společnost a doprovod klientovi, například do restaurace, baru či klubu. V rámci takového jednání jsou dovoleny maximálně letmé dotyky. Klient si tak testuje reakce prostituta a zároveň je to pro něj překonání pomyslné bariéry – ostychu i komunikace. Tato forma je díky svému nejnižšímu stupni nejméně honorována, jestli vůbec, a je jakousi pomyslnou startovní pozicí každého pouličního prostituta. Je spíše pravidlem, že útratu s tím spojených výdajů – za jídlo, pití, dopravu chlapce na dohodnuté místo – platí klient a to je tou pomyslnou odměnou pro chlapce.

Fyzický kontakt nevyžaduje, alespoň ne ve většině případů, ani druhá služba, kterou je sledování masturbace a uspokojování klienta či naopak prostituta. Opět patří mezi často prováděné aktivity. Tato vcelku rychle odvedená služba je lépe placena, řádově ve stovkách korun. Nepřevyšuje částku 500,-.

V pořadí třetí je již plně kontaktní službou masáž, ať již je vykonavatelem prostitut či klient. Je méně využívanou aktivitou. Klient za stejnou částku, přibližně okolo 500 až do max. 1000 korun, může mít u jiného chlapce již vyšší stupeň uspokojení a tím je orální sex.

Ten je poskytován jak ze strany klienta, tak prostituta. Cena se pohybuje od 500 do 1000, nejvýše však 1500. Jedná se o nejvyhledávanější aktivitu, ke které je svolná většina prostitutek, alespoň pokud se při ní nacházejí v pasivní roli. Honorování za receptivní roli však spadá k nižší hranici vymezeného limitu platby. Jako u všech forem poskytování erotických služeb záleží u ní na věku prostituta.

Nejvýše postavenou, nejlépe honorovanou a pro většinu prostitutek také nejvíce ponižující službou je pasivní anální sex. Aktivní role je vyžadována ve velmi malém

množství. Honorář za tuto službu, ať již v receptivní či insertivní roli, se pohybuje od 1 tisíce výše, povětšinou okolo 2 tisíc. Výjimkou nejsou ani pěti tisícové částky.

Podle zjištěných informací nemá na cenu vliv použití kondomu. Pokud sám klient nechce využít ochrany, prostitut většinou na toto přistupuje. U orálního sexu ani není vyžadována, což je více než alarmující zjištění. Ze statistik Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky a Národní referenční laboratoře pro AIDS totiž vyplývá, že prostitutí poskytující služby homosexuálním klientům jsou díky svému chování vůbec nejrizikovější skupinou z hlediska onemocnění a přenosu pohlavně přenosných chorob, zejména pak HIV/AIDS.⁷⁴

Krom výše uvedených služeb se prostitutů setkávají s různými netypickými nároky klientů – močení na klienta (pissing), vyměšování (scat), násilné praktiky (BDSM), aj. Takovéto aktivity, pokud jsou prostitutem akceptovány, se vymykají uvedeným sazbám a jsou samozřejmě lépe honorovány.

Samostatnou kapitolou je pak přemluvení prostituta k nafocení erotických aktů či později k natočení amatérského pornofilmu.

⁷⁴ Zdravotnická statistika ČR - Pohlavní nemoci [Dostupné z www.uzis.cz/system/files/pohl2010.pdf ke dni 12. 3. 2012]

Závěr

Nahlížení lidí na prostituci souvisí s liberálním přístupem k promiskuitě, sexualitě a nahotě, k řešení mezilidských vztahů, s výchovou v rodině, v partnerských vztazích apod. Společnost se komercializuje a tím upadá, neprezentuje smysl rodiny, lidských vztahů. Veškeré jednání je poměřováno hodnotou peněz a směřuje svým charakterem ke konzumu. To vše se vysoce promítá do každodenního života „obyčejného“ obyvatelstva i toho na ulici.

Během minulých let došlo na území České republiky k enormnímu nárůstu prostitute. Vedle rozšíření pouliční mužské prostitute došlo k rapidnímu nárůstu počtu osob, které provozují individuální bytovou prostituci, přičemž přehled o takovýchto osobách neexistuje. Prostituti pocházejí ze středních a vyšších společenských kruhů, nacházejí se intelektuálně na slušné úrovni, mají zajištěn hlavní zdroj příjmu, bývají ženatí či mají stále partnery. Poskytování erotických služeb pro ně znamená pouze vylepšení si finanční situace.

Stále více též přibývá dětí z „dobrých rodin“, které vymění bohatství a teplo domova za ulici. Tím důvodem je nejen všudypřítomný rebelující vzdor mladých, ukázat, že jsou lepší než předchozí generace, ale zejména je to vyjádření prosby o pomoc, aby si jich někdo všiml. Pociťují nedostatečnou emocionální podporu svých rodičů. Mají pocit, že nikoho nezajímají, nikdo je nemá vyslechnout, jsou pouhým inventářem v domě úspěšných rodičů. Tímto způsobem chtějí na sebe upoutat pozornost, chtějí „scházet“ svým rodičům. Nejúčinnějším způsobem prevence se tak jeví budování dobrého vztahu mezi rodiči a dětmi na základě důvěry a plného zájmu obou stran.

Mužskou prostituci provází celá řada sociálních a zdravotních problémů, nehledě na mravní devastaci určitých sociálních skupin, pro které se sexuální služby stávají akceptovatelným zdrojem obživy. Kromě finanční motivace, která je ve většině případů rozhodující, může hrát roli na cestě k prostituci sexuální traumatizace v anamnéze (sexuální zneužití v dětství, znásilnění), drogová závislost i některé osobnostní charakteristiky (submisivita, vyhledávání rizika, naivita). Na pouliční prostituci se též nabalují různé rizikové činnosti mravnostního, násilného i trestně-majetkového charakteru. Je však signifikantní, že se u mužské prostitute neobjevuje

role prostředníka (pasáka), pokud nebudeme poukazovat na prostituci v rámci obchodu s lidmi.

Bohužel je skutečností, že problémy související s mužskou pouliční prostitucí zneklidňují zpravidla jen zainteresované z té „druhé“, reálné strany problému – sociální pracovníky, kteří jsou v každodenním styku s prostituty a obeznámeni s jejich neutěšenou situací, zdravotníky, upozorňující na narůstající počty sexuálně přenosných nemocí a policisty, kteří jsou konfrontováni s nárůstem trestné činnosti spojené s mužskou pouliční prostitucí. Ostatní státní instituce sice evidují prostituci jako problém, ale od řešení problémů s ní souvisejících, včetně příčin a podstaty současného stavu, se distancují. Na základě diskusí na nejrůznějších úrovních, ze shromážděných podkladů, z odborných materiálů i empirických poznatků mi jednoznačně vyplývá potřeba zásadním způsobem změnit postoj státní administrativy nejen k problémům, které mužskou prostituci provází, ale zejména k prostituci jako takové.

Nutné je také zpracování souboru doprovodných sociálních, preventivních a resocializačních programů, reflektujících potřeby lidí z ulice, kteří se chtějí vrátit zpět do společnosti. Je zapotřebí je naučit základním sociálním návykům, zejména jim vštípit pravidelný pracovní styl klasické profese. Valná většina těchto lidí nemá představu o své budoucnosti, nemá žádné vzory, žije ze dne na den. Spí na lavičkách, v kanálových rourách, vybydlených domech (squatech) a čekají, co jim nový den přinese.

Ukončení prostituční dráhy nepřichází z vlastní, dobrovolné vůle, ale je způsoben nejčastěji „útekem“ do jiné deviace, povětšinou toxikomanie, zdravotními problémy (pokročilá stádia sexuálně přenosných nemocí, zdravotní problémy, epilepsie, následek násilí) či „kariéřním postupem“ (z pouliční scény do klubové, eskortní servis zaměněn za společníka, apod.).

To, že jsou osoby poskytující sexuální služby evidentně více ohroženy než obecná populace klasickými pohlavními nákazami (syfilis, kapavka či HIV) je nepopíratelným faktem. Prozatím není vedena dostatečná snaha seznámit je se zdravotní a sexuální výchovou, která by dovedla změnit jejich sexuální chování, tzn. dodržovat zásady bezpečného sexu a motivovala je k dobrovolnému lékařskému vyšetření. Stejně tak není doposud zpracována metodika preventivního působení mezi nejrizikovějšími skupinami ohroženými prostitučním chováním a stávající legislativa neumožňuje

u těchto osob provádět povinně pravidelné lékařské prohlídky. Zatím největší úsilí při sociální pomoci v první linii mezi pouličně se prostituujícími muži vyvíjí pražské občanské sdružení Šance.

Resumé

V návaznosti na stanovené cíle v úvodu je diplomová práce s názvem „Mužská prostituce jako sociální a patologický problém“ rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou. Teoretická je dále členěna na 4 kapitoly, pátá je již částí praktickou.

Úvodní kapitola teoretické části nabízí základní charakteristiku problematiky prostituce. Uvedena je definice tohoto jevu z různých oblastí. Popsána je klasifikace jednotlivých druhů prostituce dle různých klasifikačních kritérií. Na ní pak navazuje právní vymezení prostituce v České republice a možné přístupy k ní. V další části této kapitoly je popsán historický vývoj mužské prostituce ve světě i u nás, a to až po současnost.

Druhá kapitola je věnována příčinám mužské prostituce, které ve většině případů tento jev vyvolávají.

Dále jsou v třetí kapitole zmíněny možné následky – zdravotní, sociální a psychické. Důraz byl kladen zejména na první z nich, neboť se jedná o kumulativní riziko.

Prostituce je preventabilním jevem, dá se jí předcházet, nebo alespoň zmírnit její rozsah preventivními opatřeními. Těmi se zabývá kapitola čtvrtá.

Jádro práce tvoří praktická část, neboť v sobě zahrnuje sociální rozhovory s prostitujícími se osobami. Nabízí tak skutečné životní příběhy sexuálních pracovníků. Tito byli vybráni cíleně tak, aby pokrývali různé formy prostituce. Následně je popsáno vyhodnocení údajů, které byly zjištěny v rámci těchto rozhovorů.

Anotace

Tato práce je věnována problematice mužské prostituce ve všech jejích možných formách.

Je zde rámcově popsána historie mužské prostituce, dále jsou uvedeny příčiny vedoucí k tomuto fenoménu a možné následky z toho plynoucí, s důrazem na zdravotní stránku.

Dále práce představuje preventivní působení v rámci mužské prostituční scény.

V poslední části diplomové práce jsou zmíněny životní příběhy prostituujících se mužů a následně analyzovány.

Cílem práce je objasnit problematiku mužské prostituce, proniknout do světa prostituujících osob, odhalit jejich životní osudy a vliv prostituce na jejich sociální život.

Klíčová slova

mužská prostituce, formy prostituce, homosexualita, sexuální chování, prevence, zdravotní rizika

Annotation

This work is devoted to the male prostitution problems in all of its possible forms. There is as well generally described the history of the male prostitution and introduced causes leading to this phenomenon and the possible resulting consequences with emphasis on health aspect.

Further the work presents some preventive effect in the sphere of male prostitution.

There are mentioned some real life stories of the men who practice the prostitution in the last section of the thesis which are subsequently analyzed.

The aim of this work is to clarify male prostitution problems and break into the world of prostitutes and reveal their life stories and impact of prostitution on their social life.

Keywords

male prostitution, forms of prostitution, homosexuality, sexual behaviour, prevention, health hazard

Použitá literatura

Právní předpisy, zákony, vyhlášky

1. Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11. srpna 1994, sp. značka 4TO 518/1994, č. 22/1995 Sb., o soudních rozhodnutích
2. Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon
3. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Knihy a monografie

1. Bakalář P. *Tabu v sociálních vědách*. Praha: Votobia, 2003, 343 s., ISBN 80-7220-135-2
2. Bartlová, S. *Sociální patologie*. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 1998, 53 s., ISBN 80-7013-259-0
3. Bassermann, L. *Nejstarší řemeslo. Kulturní dějiny prostituce*. 1. vydání. Praha: Mladá fronta, 1993, 333 s., ISBN 80-204-0363-9
4. Boswell, J. *Christianity, Social Tolerance and Homosexuality. Gay People in Western Europe from the Beginning of the Christian Era to the Fourteenth Century*. Chicago – London: The University of Chicago Press, 1980, 424 s., ISBN 022-606-711-4
5. Bray, A. *Homosexuality in renaissance England*. 2. dotisk. London: Columbia University Press, 1982, 164 s. ISBN 023-110-289-5
6. Brzek, A., Pondělíčková-Mašlová, J. *Třetí pohlaví?* 1. vydání. Praha: Scientia Medica, 1992, 124 s., ISBN 80-85526-03-4
7. Fafejta, M. *Úvod do sociologie pohlaví a sexuality*. Věrovany: Piszkievicz, 2004, 159 s., ISBN 80-86768-06-6
8. Fanel, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000, 527 s., ISBN 80-7272-010-4
9. Flowers, B. R. *Runaway kids and teenage prostitution*. New York: Praeger Publisher, 2001, 212 s., ISBN 027-597-342-5

10. Galán, J. E. *Láska a sex ve starém Řecku*. 1. vydání. Praha: Euromedia Group - Ikar, 2003, 230 s., ISBN 80-249-0244-3
11. Giddens, A. *Sociologie*. 1. vydání, Praha: Argo, 2000, 595 s., ISBN 80-7203-124-4
12. Graves, R. *Řecké mýty*. 2. vydání, Plzeň: Mustang, 1996, 396 s., ISBN 80-7191-156-9
13. Gulik, H. van R. *Sexuální život ve staré Číně: úvodní přehled čínské sexuality a společnosti zhruba od roku 1500 př. n. l. do roku 1644 n. l.* 1. vydání. Praha: Academia, 2009, 383 s., ISBN 978-80-200-1649-2
14. Chmelík, J. a kol. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. 1. vydání, Praha: Portál, 2003, 201 s., ISBN 80-7178-739-6
15. Janošová, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vydání, Praha: Karolinum, 2000, 218 s., ISBN 80-7184-954-5
16. Jedlička, R., Kořa, J. *Aktuální problémy výchovy: Analýza a prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže*. Praha: Karolinum, 1998, 170 s., ISBN 80-7184-555-8
17. Kraus, B. *Sociální pedagogika II*. Institut mezioborových studií, Brno: Bony Press, 2007
18. Kraus, B. *Základy sociální pedagogiky*. 1. vydání, Praha: Portál, 2008, 215 s., ISBN 978-80-7367-383-3
19. Leupp, P. G. *Male Colors: The Construction of Homosexuality in Tokugawa Japan*. University of California Press, 1997, 317 s., ISBN 052-020-900-1
20. Lewinsohn, R. M. *Světové dějiny sexuality*. 2. dopl. vydání, Praha: Naše vojsko, 1992, 298 s., ISBN 80-206-0071-X
21. Matoušek, O. *Metody a řízení sociální práce*. 2. vydání. Praha: Portál, 2008, 384 s., ISBN 978-80-7367-502-8
22. Matoušek, O. et al. *Sociální práce v praxi*. 1. vydání, Praha: Portál, 2005, 352 s., ISBN 80-7367-002-X
23. Mitlöchner, M. *Erotika a paragrafy*. 1. vydání, Praha: Grada publishing, 1999, 134 s., ISBN 80-7169-691-9
24. Schnabl, S. *Muž a žena intimně*. Osvěta, 1982, 326 s.

25. Sochůrek, J. *Vybrané kapitoly ze sociální patologie II. díl. Sociálně patologické jevy*. 1. vydání, Technická univerzita v Liberci, 2001, 47 s., ISBN 80-7083-495-1
26. Truhlářová Z., Dvořáková S. *Sociální aspekty sexuálního komerčního zneužívání: sborník příspěvků z konference konané dne 3. 3. 2004 v Hradci Králové*. Katedra sociální práce a sociální politiky. 2004, 71 s., ISBN 80-867-7105-9
27. Urban, L., Dubský, J., *Sociální deviace*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, 176 str., ISBN 978-80-738-0133-5
28. Vaníčková, E. *Dětská prostituce*. 2. dopl. a aktual. vydání, Praha: Grada, 2007, 144 s., ISBN 978-80-247-2218-4
29. Záruba, H., Votoček, J. *Dějiny lásky. Populární obrazy z dějin snubnosti, manželství a prostituce od pravěku až po dobu nejnovější. 2. díl*. Praha: Nakladatelství L. Šotka, 1925
30. Záruba, H., Votoček, J. *Dějiny lásky. Populární obrazy z dějin snubnosti, manželství a prostituce od pravěku až po dobu nejnovější. 3. díl*. Praha: Nakladatelství L. Šotka, 1925
31. Zvěřina, J. *Sexuologie (nejen) pro lékaře*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2003, 287 s., ISBN 80-7204-264-5

Odborné časopisy

Nedbálková, K. *Má vězení střední rod? aneb Maskulinita a femininita ve vězeňských subkulturách*. Sociologický ústav AV ČR, Praha, Sociologický časopis, 2003, ročník 39, č. 4, s. 469–486, ISSN 0038-0288

Internetové zdroje

1. AIDS Scorecards overview. UNAIDS Report on the global AIDS epidemic 2010. ISBN 978-92-9173-878-6
[Dostupné z <http://www.unaids.org/globalreport/AIDSScorecards.htm> ke dni 12. 3. 2012]

2. Brožura Emergence of multi-drug resistant *Neisseria gonorrhoeae* – Threat of global rise in untreatable sexually transmitted infections, World Health Organization, 2011. [Dostupné z http://whqlibdoc.who.int/hq/2011/WHO_RHR_11.14_eng.pdf ke dni 12. 3. 2012]
3. Česká "bisexualita" nebo pornokluci na export. 23. února 2011. [Dostupné z <http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/fabiano-golgo.php?itemid=12330> ke dni 12. 3. 2012]
4. Global strategy for the prevention and control of sexually transmitted infections: 2006-2015. Geneva: World Health Organization, 2007, 61 s., ISBN 978-92-4-156347-5
[Dostupné z http://whqlibdoc.who.int/publications/2007/9789241563475_eng.pdf ke dni 12. 3. 2012]
5. Pořad Českého rozhlasu 1 – Host Radiožurnálu (Miroslav Hlavatý) ze dne 1. prosince 2010. [Dostupné z <http://prehravac.rozhlas.cz/audio/2200502> ke dni 12. 3. 2012]
6. Praha připravila návrh zákona o regulaci prostituce, 6. září 2010. [Dostupné z http://www.praha.eu/jnp/cz/home/magistrat/tiskovy_servis/archiv_tiskovych_zprav/praha_pripravila_navrh_zakona_o_regulaci_1.html ke dni 12. 3. 2012]
7. The truth about Playgirl. 17. září 2010. [Dostupné z <http://www.observer.com/2010/09/the-truth-about-playgirl/> ke dni 12. 3. 2012].
8. Trojovský točil porno a reklamu na Müller Milch. 6. září 2005. [Dostupné z <http://www.euro.cz/detail.jsp?id=71687> ke dni 12. 3. 2012]
9. Ve Vídni vzniká luxusní bordel pro ženy. 2. listopadu 2011. [Dostupné z <http://www.reflex.cz/clanek/zpravy/43905/ve-vidni-vznika-luxusni-bordel-pro-zeny.html> ke dni 12. 3. 2012]
10. Zdravotnická statistika ČR - Pohlavní nemoci 2010, Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, Praha. ISBN 978-80-7280-948-6 [Dostupné z www.uzis.cz/system/files/pohl2010.pdf ke dni 12. 3. 2012]

11. Zpráva o výskytu a šíření HIV / AIDS za rok 2012 – leden 2012. [Dostupné z http://www.szu.cz/uploads/documents/CeM/HIV_AIDS/rocnizpravy/2012/HIV_AIDS_01_2012.pdf ke dni 12. 3. 2012]

Seznam příloh

Příloha A Deklarace práv sexuálních pracovníků a pracovníc v Evropě

Příloha B Prezentace Projektu Šance

Příloha C Modelový vzor diskutovaných témat při sociálním interview

Deklarace práv sexuálních pracovníků a pracovníc v Evropě

zdroj: Rozkoš bez rizika

Úvod

Tato Deklarace byla vytvořena sexuálními pracovníky a pracovnícemi a organizacemi zaměřenými na podporu jejich lidských práv a blahobytu. Deklarace vyjmenovává práva, která podle mezinárodního práva přísluší všem jedincům v Evropě, včetně sexuálních pracovníků a pracovníc. Deklarace dále předepisuje opatření a doporučuje postupy, o nichž signatáři obou pohlaví věří, že jsou tím minimem, které je nutné pro respektování a ochranu práv sexuálních pracovníků a pracovníc. Tato práva musí být respektována a chráněna při tvorbě a provádění postupů a programů zaměřených na obchodování s lidmi, nepravdělnou migraci anebo terorismus.

Deklarace

Všem jedincům v Evropě včetně sexuálních pracovníků a pracovníc náleží podle mezinárodní legislativy níže vyjmenovaná lidská práva. Všechny vlády v Evropě jsou povinny respektovat, chránit a plnit následující:

- I. Právo každého na život, svobodu a osobní bezpečnost.**
- II. Každý má právo na ochranu před svévolným narušováním svého soukromí, rodinného života, domova nebo korespondence a útoky na čest a dobrou pověst.**
- III. Každý má právo na nejvyšší dosažitelnou úroveň fyzického a psychického zdraví.**
- IV. Každý má právo na svobodu pohybu a pobytu.**
- V. Nikdo nesmí být držen v otroctví, nucené práci či nevolnictví.**
- VI. Každý má právo na stejnou právní ochranu a ochranu před diskriminací a jakýmkoliv druhem podněcování k diskriminaci, založeného na příslušnosti k pohlaví, rase, na jeho občanství, sexuální orientaci atd.**
- VII. Každý má právo vstoupit do manželského svazku a založit si rodinu.**

VIII. Každý má právo na práci, na svobodnou volbu povolání a spravedlivé a příznivé pracovní podmínky.

IX. Právo na pokojné shromažďování a spolčování.

X. Každý má právo opustit kteroukoliv zemi včetně své vlastní a právo vrátit se do vlastní země.

XI. Každý má právo hledat azyl a nikdo nesmí být zneuctíván.

XII. Každý má právo podílet se na kulturním a veřejném životě.

Tato lidská práva jsou zakotvena v mezinárodních dohodách a jednotlivé evropské vlády odsouhlasily jejich dodržování. Navíc, většina smluv obsahuje protidiskriminační klauzuli, která stanoví, že tato práva by měla platit bez jakékoliv diskriminace založené na příslušnosti k rase, na barvě pleti, pohlaví, jazyku, náboženském vyznání, politických či jiných názorech, na národním nebo společenském původu, na přiřazení k národnostní menšině, na majetku, narození či jiném statusu. A dále, Rada OSN pro lidská práva vyhlásila ve všeobecném komentáři č. 15, že „každé z práv ve Smlouvě musí být garantováno všem bez diskriminace mezi občany státu a cizinci.“ Tato práva se sice vztahují na všechny lidské bytosti, ale zkušenosti sexuálních pracovníků a pracovnic po celé Evropě ukazují, že jednotlivé státy neplní povinnost respektovat, chránit, naplňovat a prosazovat jejich práva založená na rovnosti s ostatními občany.

Tímto vyhlášíme práva sexuálních pracovníků a pracovnic v Evropě a vyzýváme vlády Evropských zemí, aby je dodržovaly.

I. Život, svoboda a bezpečnost

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo na život, svobodu a bezpečnost včetně určení své vlastní sexuality. Na základě tohoto práva:

1. Nikdo nemá být jinou osobou **nucen poskytovat sexuální služby proti své vůli anebo vykonávat tuto aktivitu za podmínek, s kterými nesouhlasí.**

2. Kondomy jsou podstatné pro bezpečí a ochranu života sexuálních pracovníků a pracovníc; proto by mělo být zabavení kondomů sexuálním pracovníků a pracovnícím zakázáno.

3. Vlády by měly skoncovat s beztrestností neúměrného množství násilí a vražd spáchaných na sexuálních pracovnících a pracovnících ve všech zemích. Mělo by být zabezpečeno vyšetřování a trestáno zneužívání, jehož se dopouštějí příslušníci donucovacích složek.

II. Soukromí a rodinný život

Sexuální pracovníci a pracovníce musí být chráněni před svévolným narušováním soukromí, rodiny, domova a korespondence a útoky před na čest a dobrou pověst. Na základě tohoto práva:

4. Žádné osobě nesmí být vzato právo zakládat a rozvíjet vztahy, což se děje označováním partnerů, partnerek a dospělých dětí sexuálních pracovníků a pracovníc za pasáky a pasačky. Je to diskriminační a naznačuje se tím, že sexuálním pracovníkům a pracovnícím není dovoleno mít soukromý a rodinný život a zakládat a rozvíjet vztahy s ostatními lidmi. To může vést k tomu, že jim bude odmítnuto i poskytnutí služeb.

5. Sexuální pracovníci a pracovníce mají právo rozhodovat o tom, kolik dětí a v jakých věkových intervalech budou mít. Uplatnění v rámci sex-byznysu, ať v minulosti či současnosti není důvodem ke zpochybnování způsobilosti být rodičem a opatrovat vlastní děti.

III. Zdraví

Sexuální pracovníci a pracovníce mají právo na nejvyšší dosažitelnou úroveň fyzického a psychického zdraví, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví, bez ohledu na jejich status migranta. Na základě tohoto práva:

6. Nikdo nesmí být nucen se podrobovat povinným zdravotním prohlídkám a testům na HIV. Všechna vyšetření mají být vykonávána primárně za účelem podpory zdraví a práv postižené osoby.

7. Informace o sexuálním zdraví a výsledcích testu na HIV jsou důvěrné.

IV. Svoboda pohybu

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo na svobodu pohybu a pobytu a na základě tohoto práva:

8. Žádná omezení svobody pohybu jednotlivce mezi státy by neměla existovat z důvodu práce v sex-byznysu.

9. Nikdo nesmí být omezován ve svobodě pohybu v rámci států a obcí. Jakákoliv opatření na jakékoliv úrovni, která mají za účel kontrolovat práci v sex-byznysu. Právo na svobodu pohybu, včetně svobody opustit a navrátit se na místo pobytu, navštívit rodinu. Sexuálním pracovníkům a pracovnicím nesmí být zamezen přístup ke službám.

V. Ochrana před otroctvím a nucenou prací

Sexuální pracovníci a pracovnice nesmějí být drženi v otroctví, nucené práci nebo nevolnictví a na základě tohoto práva:

10. Měla by se přijmout opatření, která zajistí, aby sexuální pracovníci a pracovnice směli plně využívat svá zaměstnanecká práva, byli o nich informováni a měli otevřený přístup k prostředkům a normám, které umožní zamezit jejich vykořisťování v práci.

11. Měla by se přijmout opatření, která by poskytovala odpovídající pomoc a ochranu obětem nelegálního obchodování s lidmi, nucené práce, otroctví a podobných praktik, a tak plně respektovala jejich lidské práva. Pro zabezpečení efektivního přístupu k soudnictví a právní pomoci, včetně odškodného, by se mělo udělovat povolení k pobytu bez ohledu na ochotu sexuálních pracovníků a pracovnic spolupracovat s donucovacími složkami státu. Oběti nelegálního obchodování s lidmi nesmí být v dané zemi navraceny do podmínek, které by vedly k jejich opakovanému obchodování nebo jinému poškozování.

VI. Rovnost před zákonem a ochrana před diskriminací

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo na stejnou právní ochranu, včetně pomoci a ochrany proti diskriminaci i proti jakémukoliv druhu podněcování diskriminace a na základě tohoto práva:

12. Pokud sexuální pracovník nebo pracovnice neporušil/a zákon a poskytování sexuálních služeb není protizákonné, donucovací složky nesmí zneužívat

svou pravomoc k zastrašování a obtěžování sexuálních pracovníků a pracovnic a k nepřiměřeným zásahům. Pracovníci a pracovnice donucovacích složek musí respektovat práva obviněných a obžalovaných osob po dobu procesu trestního vyšetřování nebo vazby bez ohledu na jejich povolání sexuálního pracovníka.

13. Státy zodpovídají za vyšetřování, soudní stíhání a odsouzení trestných činů spáchaných vůči osobám bez ohledu na jejich práci v sex-byznysu či jejich status imigranta. Je třeba přijmout opatření, která zajistí schopnost trestně právního systému reagovat na trestné činy oznámené sexuálními pracovníky a pracovnicemi, včetně výcviku a dohledu nad příslušníky a příslušnicemi represivních složek, prokurátory a soudci. Svědecké výpovědi sexuálních pracovníků a pracovnic v trestním řízení se nesmí zamítat na základě jejich pracovního statusu.

14. Donucovací složky nesmí nikomu svévolně konfiskovat ani ničit jeho legálně nabytý majetek. Vzhledem k právu na ochranu před diskriminací:

15. Nikdo by neměl být diskreditován v občanských a rodinně právních jednáních na základě práce v sex-byznysu, ať už v současnosti či minulosti.

16. Měla by se přijmout zásadní antidiskriminační opatření na ochranu sexuálních pracovníků a pracovnic a osob závislých, která by se týkala jejich zaměstnání, bydlení, právnických služeb, péče o děti, poskytování zdravotních a sociálních služeb a opatření proti svévolné a nespravedlivé diskriminaci ze strany soukromých pojišťovacích společností.

17. Měl by existovat veřejný a profesionální vzdělávací systém, jehož specifickým předmětem by bylo odstranění diskriminace sexuálních pracovníků a pracovnic.

VII. Manželský svazek a založení rodiny

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo vstoupit do manželského svazku a založit si rodinu a na základě tohoto práva:

18. Práce v sex-byznysu, - v minulosti či současná - by neměla být pro sexuální pracovníky a pracovnice překážkou či znemožněním vybrat si manžela dle své vlastní volby, založit rodinu a vychovávat děti.

19. Vláda by měla zajistit, aby práce v sex-byznysu - v minulosti či současná - nebránila sexuálním pracovníkům a pracovnicím a jejich rodinám využívat zdravotní

pěči. Vlády by měly rovněž zajistit, aby veřejné autority a zdravotníci nediskriminovali tyto osoby a jejich rodiny a respektovali jejich právo na soukromí a rodinný život.

VIII. Práce a spravedlivé a příznivé pracovní podmínky

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo na práci, svobodnou volbu povolání a spravedlivé a příznivé pracovní podmínky, jakož i na ochranu před nezaměstnaností a na základě tohoto práva:

20. Nedostatečné uznávání práce v sex-byznysu jako pracovní činnosti anebo profese má za následek nepříznivé pracovní podmínky sexuálních pracovníků a pracovnic a to, že je jim odpírán přístup k ochraně, jež poskytuje národní a evropská legislativa o zaměstnanosti.

21. Sexuálním pracovníkům a pracovnicím má být umožněno bez zasahování a nátlaku určit si povahu a podmínky jimi poskytovaných sexuálních služeb.

22. Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo na bezpečné a zdravé pracovní prostředí; přesné a nejnovější poznatky o zdraví a bezpečnosti jim mají být zpřístupněny bez ohledu na to, zda jsou v zaměstnaneckém poměru, anebo samostatně výdělečnými osobami. Po žádném sexuálním pracovníku nebo pracovnici rovněž nemůže být vyžadována jako podmínka zaměstnání konzumace alkoholu nebo jiných drog.

23. Všechny osoby mají nárok být na pracovišti respektovány, nikdo je nesmí sexuálně obtěžovat. Pracovní místo v sex-byznysu je jako každé jiné pracovní místo a musí v něm být podporován respekt vůči pracovníkům.

24. Sexuální pracovníci a pracovnice mají mít nárok na spravedlivé zaměstnanecké dávky a dávky ze sociálního zabezpečení, včetně nemocenských dávek, mateřské a rodičovské placené dovolené a mohou uplatnit právo na podporu v nezaměstnanosti, jestliže jejich zaměstnání bylo ukončeno nebo se rozhodli odejít z prostituce.

25. Sexuální pracovníci a pracovnice by neměli být diskriminováni tím, že je po nich vyžadováno vyšší nájemné nebo větší platby za takové základní věci, jako je stravování nebo služby na pracovišti jen z toho titulu, že je to v místě, kde poskytují sexuální služby.

26. Žádné osobě nemůže být zamezeno v nástupu do zaměstnání ani být ze zaměstnání propuštěna na základě toho, že byla zaměstnána v sex-byznysu.

IX. Pokojné shromažďování a spolčování

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo na pokojné shromažďování a spolčování a na základě tohoto práva:

27. Práce v sex-byznysu nesmí být považována za omezení schopnosti pracovníků a pracovnic spolupracovat, vytvářet sdružení a vyjadřovat vlastní názor, zúčastňovat se kolektivního vyjednávání a obhajovat vlastní práva.

X. Odchod a návrat do vlasti

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo opustit kteroukoliv zemi, včetně své vlastní a vrátit se do vlastní země. Na základě tohoto práva:

28. Práce v sex-byznysu nemůže být považována za důvod k omezení osobního práva opustit zemi nebo se vrátit do vlasti. Při návratu do vlasti musí být brán ohled na bezpečnost a jistotu sexuálních pracovníků a pracovnic.

XI. Azyl a právo nebýt opětovně zneuctíván

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo hledat azyl a nesmějí být navraceni do prostředí, kde je s nimi nelidsky a degradujícím způsobem zacházeno anebo jsou mučeni. Na základě tohoto práva:

29. Vlády by měly přijímat odpovídajících opatření, jež by zajistila, že sexuální práce nebude překážkou k získání azylu nebo respektu a úcty.

XII. Veřejná účast

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo účastnit se a podílet na kulturním a společenském životě a na základě tohoto práva:

30. Sexuální pracovníci a pracovnice by spolu s ostatními lidmi měli mít právo podílet se na tvorbě zákonů a pravidel ovlivňujících jejich pracovní podmínky a životní prostředí.

Dejme šanci nejen dětem ulice – prevencí sociálního vyloučení v Praze.

Studie z terénní a následné psychosociální práce v problematice komerčně sexuálně zneužívaných dětí a mládeže, obětí obchodování s lidmi, kteří žijí v centru Prahy v zapomenutí...

Cílové sociální kategorie, jimž jsou služby Projektu Šance především určeny:

- 1.) děti do 18 let
- 2.) mládež do 26 let
- 3.) oběti obchodování s lidmi nad 26 let
- 4.) rizikové skupiny dětí a mládeže / děti viditelně zanedbané...
- 5.) osoby v nepříznivé sociální situaci / nefunkční rodiny, děti na útěku...
- 6.) osoby se zdravotním postižením
- 7.) romská (cikánská) komunita / specifické problémy...
- 8.) osoby, ohrožené drogami, nebo na drogách závislé
- 9.) osoby, ohrožené alkoholem, nebo na alkoholu závislé
- 10.) osoby, ohrožené hrací vášní, nebo na hracích automatech závislé
- 11.) uprchlíci, cizinci
- 12.) obyvatelé venkova / naivní...
- 13.) osoby ohrožené vlastní mentální retardací
- 14.) osoby orientované na stejné pohlaví
- 15.) absolventi institucionální péče státu

Kdo jsou a proč se stanou děti a mladí lidé komerčně sexuálně zneužívanými jedinci, žijícími v zapomenutí v ČR?

Důvody lze orientačně rozdělit do 6. základních skupin: (statistika Projektu Šance z 552 klientů). Někteří klienti patří současně do více skupin.

I. Sociálně osiřelé děti (70%)

Většina dětí trpí citovým deficitem /emocionální deprivace/, hledají útočiště ve světech snů a iluzí. Utíkají z dětských domovů a výchovných ústavů, kde mají být saturovány jejich základní psychické potřeby.

II. Odlišná sexuální orientace (13%)

Mužská a ženská homosexualita, transexuálové a travestité. Dle poznatků z praxe respondenti /klienti/ často utíkají před nepochopením vlastních rodičů a ze zařízení realizujících jejich ústavní výchovu a to především z důvodů nepochopení okolí (předsudky, znevažování, posměch) a rovněž z důvodu sexuálního zneužívání.

III. Aspekt společenského rázu (50%)

Rozvrácené a nefunkční rodiny, kde se na dítě často zapomíná a je bráno za příčinu napětí v rodině (vlastní dítě je na obtíž biologickým rodičům).

IV. Sexuální zneužívání v dětství (40%) (rodina, příbuzní, známí i škola, atd.)

Většina klientů má skrze to poznamenaný psychosexuální vývoj na celý život. Každý člověk je jedinec, má své osobní potřeby (city, touhy, přání...), i na základě toho zpracovává své životní prožitky pozitivně/negativně.

Průzkum mezi klientelou: Co jednomu vadí, může druhý chtít a naopak!

V. Averse vůči rodičům (7%)

Trvalé nepochopení nebo trvalé neakceptování potřeb vyvíjejícího se mladého člověka, vede k nenávisti k jednomu nebo oběma rodičům. A následné hledání útočiště v okolním světě...

VI. Závislosti (6%) (alkoholismus, drogy v rodině)

Svůj postoj vyjadřují děti a mladí lidé svým útekem

- Zvyšování represí vede sociálně vyloučené osoby do depresí, beznadějného života a vzdoru vůči společnosti.
- V posledních měsících se varovně zvyšuje počet klientů, jejichž rodiny se dostaly do sociálního propadu.

Projekt Šance – co lze dělat s „dětmi ulice“ (mládeží, která se živí svým tělem)

I. Poulíční pohotovost Ve Smečkách 28, Praha 1

pondělí a pátek od 15:00 do 18:00 hod

- Hygiena v praxi (sprcha, pračka, sušička), základní jídelní program a vitamíny
- Poštovní kontakt – *snad úplně všichni nezapomněli...*
- Zprostředkování setkání s rodiči, jako šance dorozumění a pochopení v rodině
- Výlety, vycházky, galerie, divadla, koncerty – seznámení s novými/jinými hodnotami života...

Návštěvnost 1 940 lidí do října roku 2011

II. Pomoc na telefonu

- Linka **SOS Dětem ulice**: 602 229 395, pondělí až pátek od 10:00 do 18:00 hod.
- Telefon/Fax/Záznamník: **NONSTOP Linka Šance** 222 211 797

III. Streetwork

- kontakt v rámci prevence pocitu sociálního vyloučení
- návštěva lékaře, testy HIV/AIDS, pohlavních nemocí, ŽLOUTENKY • osvěta nebezpečí drogové závislosti a KRIMINALITY.
- motivace klientů ke spolupráci uvnitř vlastní sociální skupiny (peer program)

IV. Dům Šance – nouzový provoz v azylu, K Moravině 7, Praha 9

1. Volná setkání, psychosociální práce s klientelou

úterý a čtvrtek od 12:00 do 18:00 hod.

- ošetření, poradenství, hygiena, jídelní a vitamínový program
- **Host Měsíce** setkání s osobností z kultury nebo s odborníky (venerolog, sexuolog, psycholog)
- domácí kino (filmy ke vzdělávání, zamyšlení i uvolnění, dokumenty)
- výlety, sport, výtvarná a hudební odpoledne, dramaterapie na scéně Domu Šance
- setkání u kulatého stolu
- soustavnost v péči o malá zvířata, čisté doteky, něha, odpovědnost (morčata, králík, akvárium)

2. Pracovní terapie 4x v týdnu

úterý, středa, čtvrtek a pátek od 10:00 do 17:00 hod.

PRACOVNÍ TERAPEUTICKÁ DÍLNA v azylu možnost pouze pro 7 klientů oproti 26 v původním místě.

Cílem Projektu Šance není utvrzovat klienty v tom, že na ulici se dá také dobře žít. Široká škála programů a nabídek **vrcholí PRACOVNÍ DÍLNOU v Domě Šance**, která nabízí alternativní vzdělávání – cestu do běžného života.

Za každou naši propiskou se skrývá příběh.

Pro mnohé z „dětí ulice“ je skládání propisek Mount Everestem, jehož jsou při svém mentálním a sociálním rozvoji schopny dosáhnout. Bez PRACOVNÍ TERAPEUTICKÉ DÍLNY by neměly šanci získat základní sociální návyky potřebné pro zařazení do české pracující společnosti. Neměly by na vybranou ve své životní situaci a musely by své živobytí vydobývat na ulici... Dál by tak přežívaly na „účet“ daňových poplatníků, mezi ulicí a vězením. Provoz v praxi ukázal a potvrdil nám, že vlivem pracovní terapie je pravděpodobné, že se „většina“ z nich stane časem daňovými poplatníky.

Historii a osud Domu Šance negativně poznamenal přístup Zastupitelstva MČ Prahy 5 vedeného tehdejší starostou JUDr. Milanem Jančíkem, které dalo Domu Šance spolu s klienty, převážně mládeží z dětských domovů, „vyhazov“ na ulici místo

povolání rekonstrukce. Ročně našlo v dílně práci až 50 klientů Projektu Šance, kteří chtěli získat možnost učit se pracovat. Klienti přicházejí rovnou z ulice, a chtějí-li, mohou ve stejný den, kdy nastoupí do práce, vstoupit i do programu podporovaného bydlení. My v Projektu Šance jsme se ale nevzdali! Dům Šance spolu s klienty jsme přestěhovali do azylu – nouzového provozu, který je dočasný a hledáme podporu, jež by provoz Domu Šance a pracovní terapie stabilizovala na území Prahy. V roce 2008 jsme v S.O.S. dopise oslovili jeden tisíc pět set kompetentních osob v ČR na vládní a komunální úrovni – a výsledek je, že hledáme už téměř 3 roky... Výhledově potřebujeme kapacitu dílny zvýšit vzhledem k zájmu ze strany klientů. Dílna je během roku často plná, takže další zájemci musí zůstat na ulici a jsou i nadále ohroženi drogami a kriminalitou na účet daňových poplatníků. **Takto vypadá prevence sociálního vyloučení v pražské realitě.**

IV. Podporované bydlení – měsíčně pro 6 klientů

Modelový vzor diskutovaných témat při sociálním interview

Modelový vzor volně diskutovaných témat při sociálním interview se skládal ze čtyř hlavních částí.

1) základní charakteristiky sexuálního pracovníka zákazníka

- věk
- nejvyšší dosažené vzdělání
- národnost
- rodinný stav (svobodný, ženatý, rozvedený, vdovec, přítel/kyně)
- rodinné prostředí (rodina úplná, neúplná, institucionální péče, nápravná zařízení, popř. nedobrovolné opuštění); styl výchovy; zájem ze strany rodičů; volnočasové aktivity); zaměstnání rodičů

2) zkušenosti respondentů se sexuálními službami za úplatu

- forma prostitučního chování
- poskytované služby
- místo vykonávání služeb (konkrétní místo, lokalizace v rámci ČR)
- doba poskytování služeb a jejich četnost
- první / nejlepší / nejhorší zážitek
- důvod prostituce (finanční tíseň, snadný a rychlý zisk, pro zábavu, z nudy); míra dobrovolnosti
- sazby; kdo určuje výši (pracovník, klient, zprostředkovatel, majitel, klubu)
- jiný finanční příjem (stálé zaměstnání, sociální dávky, dary)
- forma obstarávání kontaktů
- povědomost v okolí o vykonávaných službách; názory na tuto činnost

3) základní charakteristiky klienta

- pohlaví
- věk
- národnost

- společenská třída, popř. vzdělání
- počet kontaktů
- stálost kontaktu
- vztah ke klientovi
- patologické jednání klienta (násilí, extrémní praktiky, psychicky narušené osoby)

4) obecné otázky

- zdravotní rizika (prodělané pohlavní nemoci, zranění)
- dodržování zásad bezpečného sexu
- pravidelné lékařské prohlídky (testování – na co a kde)
- povědomost o konkurenci; udržování osobního kontaktu
- uspořádání denního režimu
- zájmy
- nakládání s penězi (okamžitá spotřeba, investice do budoucnosti)
- výhled do budoucna (zaměstnání, rodina,...)